

# Årsredovisning 2020



# Innehåll

## 4 Peter Olofsson har ordet

5 Ett år som präglats av corona-pandemin

## 6 Inledning

7 Västerbotten och dess invånare

10 En vanlig dag i regionen

14 Nedslag i verksamheten

18 Sammanfattning

## 22 Förvaltningsberättelse

23 Översikt över verksamhetens utveckling

23 Den regionala koncernen

29 Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten

32 Väsentliga personalförhållanden

34 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

36 Händelser av väsentlig betydelse

40 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

40 Uppföljning av fullmäktiges mål

40 Hållbart samhälle

44 God och jämlik hälso- och sjukvård

48 Jämlik och attraktiv region

54 Finansiella mål

54 Uppföljning av intern kontroll

56 Balanskravsresultat

56 Förväntad utveckling

## 58 Driftredovisning

## 62 Investeringsredovisning

## 65 Resultat- och balansräkningar med noter

73 Redovisningsprinciper

## 76 Revisionsberättelse

## 79 Bilagor

79 Bilaga 1: Budgetomfördelningar 2020

80 Bilaga 2: Medelsförvaltning

81 Bilaga 3: Vårdproduktion

82 Bilaga 3: Vårdproduktion

84 Bilaga 4: Uppföljning av nämndernas indikatorer

### Produktion

Innehåll: Region Västerbotten  
Grafisk form: Pondus Kommunikation  
Foto: Carl-Johan Utsi, Jan Alfredsson, Per Strömbro,  
Mattias Andersson, Johan Gunseus, Jonas Westling,  
Linn Johansson, Patrick Degerman, Klas Sjöberg  
Tryck: Kommunikationsstaben service, Umeå, 2021

[regionvasterbotten.se](http://regionvasterbotten.se)

# Peter Olofsson har ordet



2020 har varit omtumlande och annorlunda med anledning av pandemin som drabbade Sverige och världen. Den har påverkat hela samhället och inte minst hälso- och sjukvården, något som ställt stora krav på regionens medarbetare.

## Ett år som präglats av corona-pandemin

Den nödvändiga omställningen för att ta emot och behandla patienter med covid-19 har krävt flexibilitet och uthållighet. För många har det inneburit nya arbetsuppgifter eller nya arbetsplatser och många arbetade timmar för att trygga vården för länets invånare. Det är med stolthet jag riktar ett särskilt tack till alla medarbetare som med stort allvar och professionalism tagit sig an alla utmaningar kopplade till pandemin.

Detsamma gäller det regionala utvecklingsarbetet som på kort tid ställts om för att fånga upp pandemins effekter för att stärka länets tillväxt. För första gången antogs även, av ett direktvalt regionfullmäktige, en ny regional utvecklingsstrategi för åren 2021–2030. Strategin lägger grunden för fortsatt utvecklingsarbete i hela vårt län, från fjäll till kust.

Regionens hälso- och sjukvård har under året fortsatt hållit hög medicinsk kvalitet. I årets hälso- och sjukvårdsbarometer sticker Region Västerbotten ut. Den visade på fler positiva resultat än riket generellt. Hela 82 procent av västerbottningarna har högt förtroende för hur hälso- och sjukvården hanterat pandemin. Det är det bästa resultatet i landet och kan jämföras med övriga regioners snittvärde på 73 procent.

2020 var året då vi ställde om istället för att ställa in. Med hjälp av den enskilt starkaste förändringsfaktorn, ökad digitalisering, har regionen påskyndat utvecklingen av nya kommunikationsvägar med medborgarna.

Något som under rådande pandemi har varit avgörande för att möta medborgarnas behov och efterfrågan av välfärdstjänster.

Betydelsen av god samverkan och samarbete mellan kommunal, regional och statlig nivå har under pandemin tydligt visat sig inom en rad områden. De stödpaket som regeringen, tillsammans med samarbetspartierna, genomfört under året har varit avgörande för regionens förmåga att möta pandemins ekonomiska konsekvenser, till exempel minskade intäkter kopplat till regionvårdsuppdraget och kollektivtrafiken.

När vi summerar 2020 kan vi konstatera att regionens balanskravsresultat uppgår till 376 miljoner kronor vilket innebär att föregående års upparbetade underskott är borta och att det strukturella underskottet har halverats. Liksom före pandemin krävs det dock att vi håller i och håller ut när det gäller en god ekonomisk hushållning och antagen omställningsplan. Det är glädjande att befolkningen lever allt längre och att vi ser ökade möjligheter till vård och behandling vilket gör att vi kan hjälpa fler. Det betyder dock ökade kostnader och kräver att vi ständigt utvecklar våra arbetssätt med rätt personal på rätt plats utifrån medborgarnas behov.

Det är ännu för tidigt att dra slutsatser om hur pandemin kommer att påverka vår framtid men mycket tyder på att vi kommer se konsekvenser inom flera områden under lång tid framöver.

Det är viktigt att vi håller i och håller ut!



Peter Olofsson (S)  
Regionstyrelsens ordförande



# Inledning

I Västerbotten bor drygt 271 700 personer fördelade på 15 kommuner. Det betyder att knappt tre procent av Sveriges befolkning bor i länet. Sex av kommunerna hör till landets tio minsta kommuner. En av dem är Bjurholm, som med lite över 2 400 invånare är minst i landet.

## Västerbotten och dess invånare

Västerbottens län präglas av glesbygd och långa avstånd. Det är 40 mil från fjäll till kust och här bor i genomsnitt fem invånare per kvadratkilometer. Som jämförelse bor det i genomsnitt 25 invånare per kvadratkilometer i riket. Befolkningen i länet ökade något under 2020. Mest ökar antalet bosatta i Umeå men även i Skellefteå, Lycksele, Vindeln och Vännäs ökade populationen.

Befolkningen i Västerbotten är förhållandevis ung och har den nionde lägsta medelåldern i Sverige bland både kvinnor och män. Medelåldern är 43 år bland kvinnor och 41 år bland män. I Umeå bor många studenter så där är medelåldern bara 39 år vilket är lägst i länet. I Sorsele, Dorotea och Åsele är medelåldern över 47 år.

Även om medelåldern i länet är låg kommer en stor del av arbetskraften gå i pension inom en överskådlig tid. Tillgången på ny arbetskraft är begränsad. Det innebär ökande utmaningar för välfärdssystemen i kommunerna eftersom allt färre i yrkesaktiv ålder ska försörja, utbilda och vårda allt fler barn och äldre. Den demografiska utvecklingen kräver att vi hittar nya arbetsformer och ser till att fler kan etablera sig på arbetsmarknaden.

Västerbotten har en generellt god arbetsmarknad med en jämförelsevis låg arbetslöshet. Tredje kvartalet 2020 var arbetslösheten i Västerbotten 6,9 procent, att jämföra med 8,6 procent i riket. Arbetslösheten är högre bland män än bland kvinnor. Även om arbetslösheten jämfört med andra län är låg så har den ökat varje år sedan 2017. Pandemin har påverkat arbetsmarknaden negativt och lett till fler varsel och en tydlig ökning av arbetslösheten under våren och sommaren 2020. Jämfört med övriga län har dock Västerbottens arbetsmarknad klarat pandemin bra.

Precis som i resten av riket är arbetsmarknaden i länet könsuppdelad. Kvinnor jobbar framför allt i vård- och omsorgsyren. Män arbetar inom fler branscher och driver företag i större utsträckning

än kvinnor. Män tar emot större andel stöd från det företagsfrämjande systemet än kvinnor. I Umeå och Skellefteå samt i fjällkommunerna är andelen tjänsteföretag hög. I kranskommunerna är industri, jordbruk och skogsbruk vanligare.

Invånarnas utbildningslängd skiljer sig åt mellan länets kommuner. I Umeå har både kvinnor och män i högre grad än rikssnittet gått minst tre år i gymnasiet. I länets samtliga kommuner är andelen med lång utbildning högre bland kvinnorna än bland männen. Flickor och pojkar väljer i stor utsträckning olika gymnasieprogram. Könskillnaderna är störst i yrkesförberedande program. Andelen av befolkningen i åldrarna 16–74 år som gått minst tre år i gymnasiet i Västerbotten är 67 procent av kvinnorna och 61 procent av männen. Det kan jämföras med rikssnittet på 65 procent för kvinnor och 58 procent för män.

Tillit till andra människor är högre bland länets befolkning än rikssnittet. I Västerbotten anger 79 procent av kvinnorna och 76 procent av männen att de i allmänhet litar på andra människor. Det kan jämföras med riket där motsvarande siffra är 73 procent av kvinnorna och 71 procent av männen. De kommuner i Västerbotten med högst tillit bland kvinnor är Robertsfors, Norsjö, Malå och Storuman. Bland män är tilliten störst i Robertsfors, Dorotea och Skellefteå. Det är stora skillnader mellan kvinnor och män när det gäller rädsla för att gå ut på grund av upplevd risk att bli överfallen, rånad eller ofredad. Det är 33 procent av kvinnorna och 6 procent av männen som är rädda för att gå ut. Det är lägre än genomsnittet för riket där 43 procent av kvinnorna och 13 procent av männen är rädda för att gå ut.

I europeiska jämförelser tillhör Västerbotten en av regionerna med högst innovationskraft i Europa.

Samhällsutveckling och livskvalitet mäts med det europeiska sociala utvecklingsindexet, European Social Progress Index. Indexet är ett komplement till den ekonomiska utvecklingen som mäts via bruttonationalprodukt. Den högsta nivån av social utveckling i hela EU finns



”  
Medelåldern i länet är 43 år bland kvinnor och 41 år bland män.



”  
Medellivslängden har ökat marginellt för både kvinnor och män. För båda könen ligger den strax under rikets medelvärden.

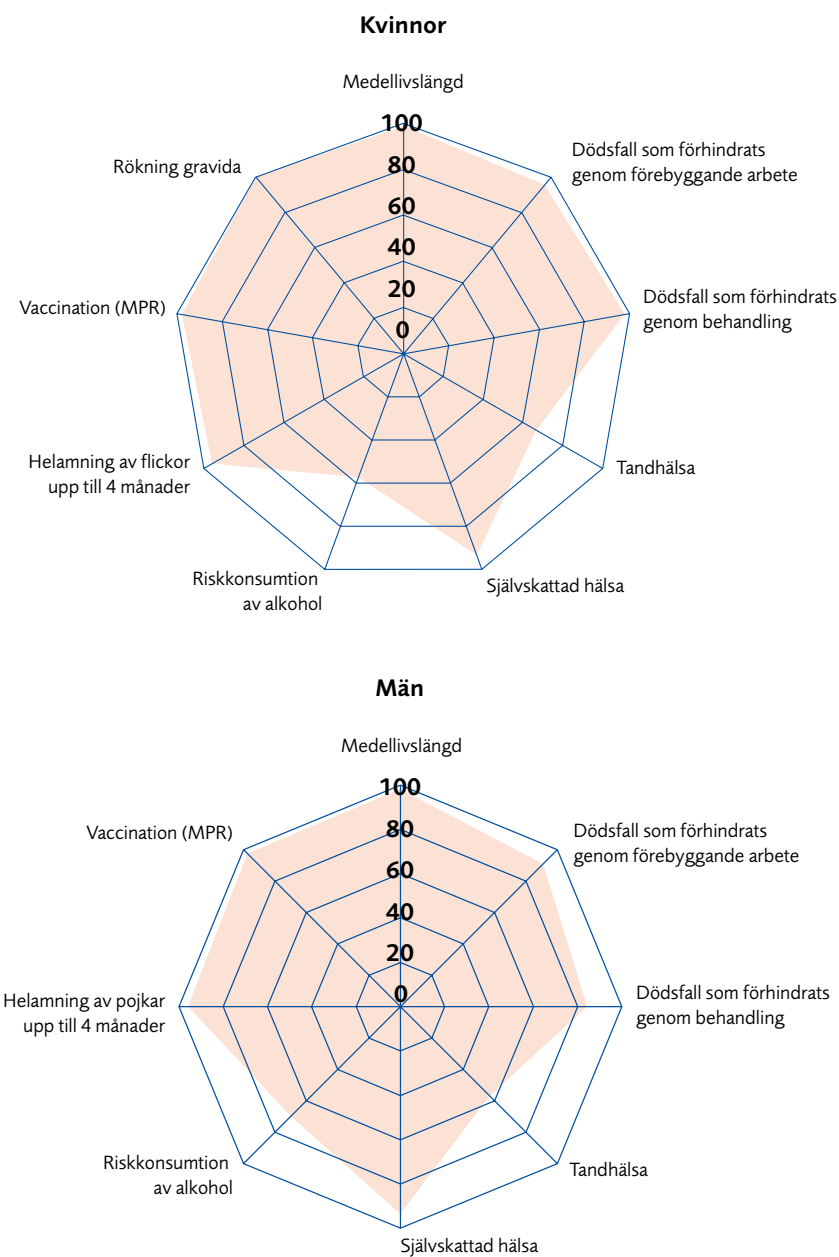
i makroregionen övre Norrland – där region Västerbotten ingår. Övre Norrland har varit på förstaplatsen ända sedan 2016. Regionen är bäst på att erbjuda sina medborgare "avancerad utbildning" och "vatten och sanitet" medan "personliga rättigheter" samt "hälsa och välmående" ligger på samma nivå som i jämförbara regioner.

### Hälsoläget i Västerbotten

En god folkhälsa innebär ett så gott hälsoläge som möjligt i hela befolkningen och att skillnaderna mellan de som har det sämst och de som har det bäst är små. Västerbottningarnas

hälsosvanor är i stort sett goda. Hälsosvanorna har dock inte förbättrats så mycket under det senaste året. Medellivslängden har ökat marginellt för både kvinnor och män. För båda könen ligger Västerbotten strax under rikets medelvärden.

För både kvinnor och män har Västerbotten färre dödsfall per 100 000 invånare i förebyggbara diagnoser och dödsorsaker i jämförelse med riket. Det gäller till exempel lungcancer, cancer i matstrupe, levercirros och olyckor med motorfordon. Detta gäller även för behandlingsbara sjukdomar som exempelvis diabetes, blindtarmsinflammation, slaganfall, gallstenssjukdom och livmoderhalscancer.



Diagrammen visar i hur hög grad indikatormålen har uppfyllts (i procent) och bygger på en jämförelse med den region som har det bästa värdet för respektive indikator. När värdena når ut till kanten är Västerbotten bäst i landet. De tre indikatorerna hälsöfrämjande program, psykisk hälsa och kroppslig hälsa finns inte med då mätvärden senare än 2014 inte finns.

Tandhälsan vid 19 års ålder har försämrats något bland män men är oförändrad bland kvinnor. Både kvinnornas och männens självskattade hälsa är lägre än nivåerna för riket. Männens självskattade hälsa är bättre än kvinnornas. Andelen vaccinerade mot mässling, påssjuka och röda hund är i stort sett oförändrad från föregående mätning. Det är fortsatt en låg andel kvinnor som röker under graviditeten. Västerbotten har lägst andel rökande av samtliga regioner. Andelen kvinnor som ammar sina spädbarn upp till fyra månaders är hög. Riskkonsumtionen av alkohol är ungefär i nivå med riket. Män har högre nivåer av riskbruk än kvinnor. Spindeldiagrammen på sidan 8 ger en bild av västerbottningarnas hälsa jämfört med landet.

Hälsoläget är bättre hos befolkningen längs kusten än i inlandet. Det kan till stor del förklaras med att inlandsborna är äldre men kan även bero på faktorer som utbildning och socioekonomi. Skillnaderna inom kommunerna är större än mellan kommunerna. Skillnaderna mellan kommunerna är tydligare längs den tätbefolkade kusten än i inlandet.

Enligt Hälsö- och sjukvårdsbarometern som under hösten mätte invånarnas uppfattning om vården har 76 procent av västerbottningarna högt förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet. Det är högre än rikssnittet på 69 procent och det tredje högsta resultatet i landet. Generellt ökade förtroendet för hälso- och sjukvården med cirka tio procent vilket bedöms vara en effekt av pandemin.

Undersökningen visar också att hela 82 procent av västerbottningarna har ett högt förtroende

för hur hälso- och sjukvården hanterat coronapandemin i regionen. Det är bästa resultatet i riket och kan jämföras med snittvärdet för alla regioner på 73 procent.

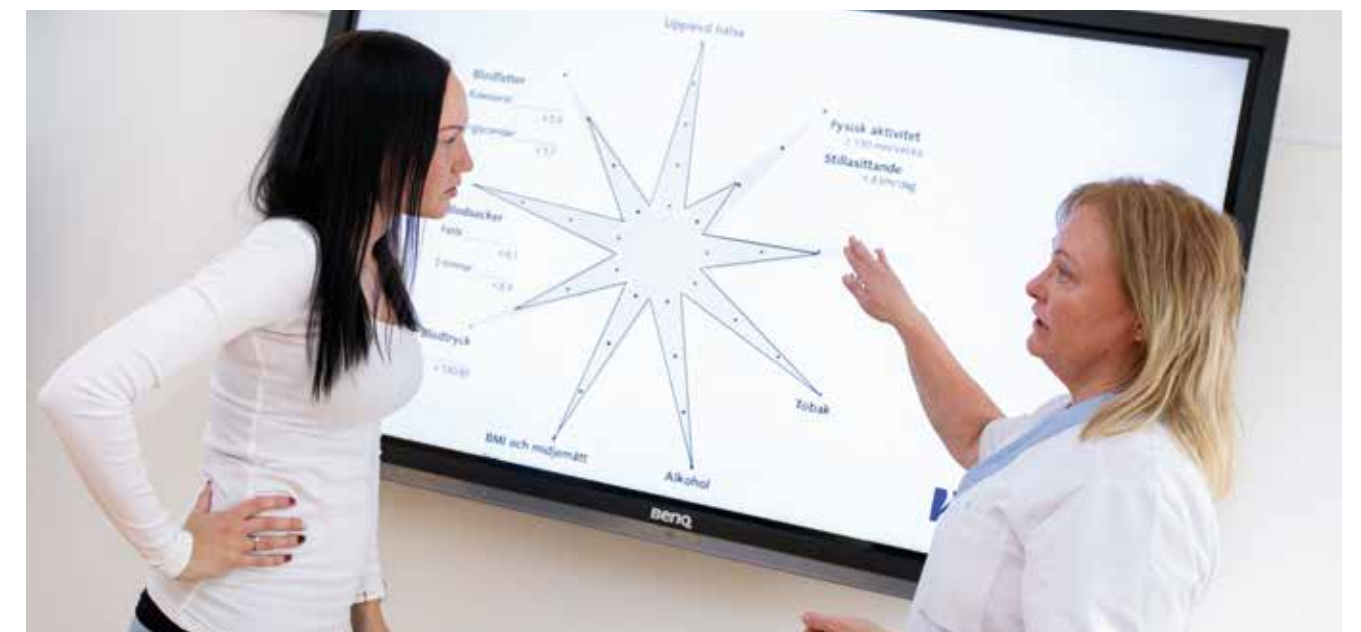
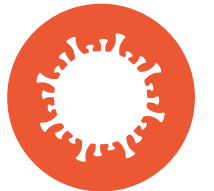
Hälsoläget under 2020 har präglats av coronapandemin. Pandemin har fått konsekvenser för hela samhället. Hälsoläget påverkas både direkt via insjuknande i covid-19 och indirekt via de restriktioner som satts in för att minska spridningen. Fler män än kvinnor har dött eller vårdats inom intensivvården. Könsskillnaderna är kopplade både till virusets natur, högre förekomst av riskfaktorer bland män samt att män är mindre benägna att ändra sitt beteende och följa restriktioner.

Pandemin har inneburit stora förändringar i levnads- och arbetsförhållanden. Pandemin har även påverkat sociala och samhälleliga nätverk och levnadsvanor som kan få konsekvenser för folkhälsan på lång sikt. Den har slagit hårt mot grupper som redan har en svag koppling till arbetsmarknaden. Inom den kvinnodominerade offentliga sektorn har arbetsbördan varit mycket stor. Kvinnor har även i högre utsträckning än män förlorat inkomster på grund av att de varit hemma med symptom eller för vård av sjuka barn. Isolering i hemmet i samband med att många tvingats stanna hemma innebär en ökad risk för våld i nära relationer där kvinnor och barn är särskilt utsatta.

Det är ännu för tidigt att dra några slutsatser om hur pandemin har påverkat hälsoläget i befolkningen. Mycket tyder på att vi kommer att se konsekvenser under en lång tid framöver.

82 %

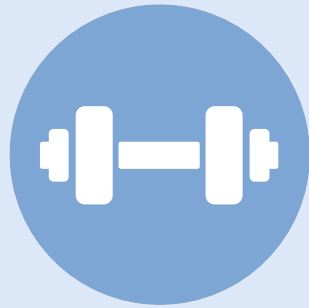
Västerbottningarna har högst förtroende i hela landet för hur hälso- och sjukvården hanterat coronapandemin.



## En vanlig dag i regionen

# 437

personer besöker arbetsterapeut eller sjukgymnast i primärvården, kvinnor 63 % och män 37 %.



# 267

personer besöker arbetsterapeut eller sjukgymnast i specialiserad sjukhusvård, kvinnor 58 % och män 42 %.



# 52

verksamheter arbetar utifrån hbtq-diplomering.

# 33 386

laboratorieanalyser görs.

# 2 345

personer besöker läkare eller distriktssköterska i primärvården, kvinnor 54 % och män 46 %.



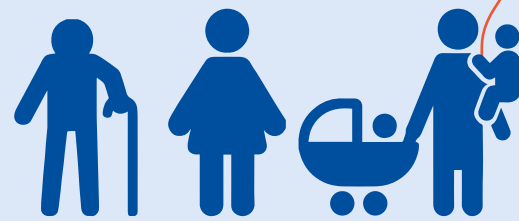
# 2 174

personer besöker läkare eller sjuksköterska i specialiserad sjukhusvård, kvinnor 51 % och män 49 %.



# 739

personer är inlagda på sjukhus eller sjukstuga, kvinnor 49 % och män 51 %.



# 166

personer i alla åldrar besöker folktandvården, kvinnor 55 % och män 45 %.

# 45

personer får stöd vid ohälsosamma levnadsvanor, kvinnor 48 % och män 52 %.

# 11 469

personer åker med regiontrafiken.



# 568

personer åker sjukresor.

# 12

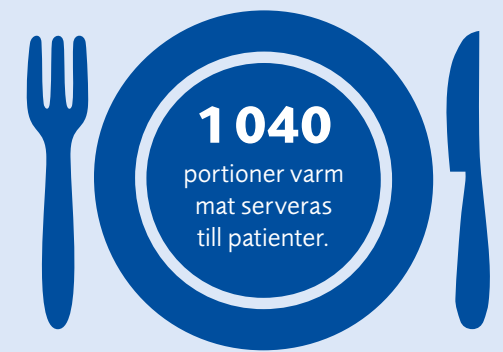
personer som är 40, 50 och 60 år får en hälsoundersökning (VHU), kvinnor 51 % och män 49 %.



747 personer undersöks med röntgen.

# 134

personer opereras i öppenvård eller slutenvård, kvinnor 53 % och män 49 %.



# 1 040

portioner varm mat serveras till patienter.



# 73

personer ger blod, kvinnor 43 % och män 57 %.



1 517 personer besöker ett regionalt kulturevenemang.

# 722

personer besöker psykiatri, kvinnor 58 % och män 42 %.



# 10 890

besök görs på 1177.se.

# 157 000

kilowattimmar förbrukas i regionens lokaler per dygn, exklusive värme.



# 83

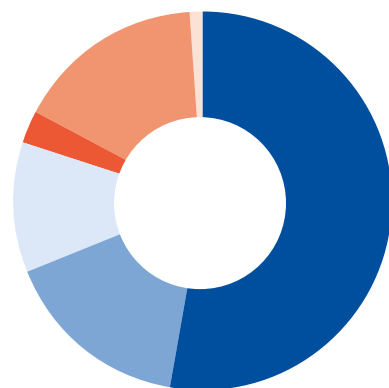
personer transporteras med ambulans.



## Så här används pengarna

Region Västerbottens verksamhet finansieras i huvudsak med skatter och statsbidrag. Den största delen av organisationens inkomster (53 procent) kommer från den skatt på 11,35 kronor som invånarna i Västerbotten betalade 2020. Organisationens näst största intäkt är generella statsbidrag (16 procent). Den vård som Region Västerbotten säljer till

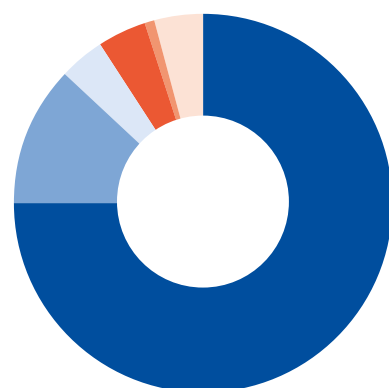
andra regioner står för ytterligare en relativt stor del medan 3 procent kommer från avgifter som patienten själv betalar. Den största delen av pengarna går till sjukhusvård (75 procent), primärvård (12 procent), tandvård (4 procent) och regional utveckling (4 procent). Största kostnaden är personalkostnader för regionens medarbetare motsvarande drygt 60 procent av kostnaderna.



Intäkter, enligt budget

- Skatteintäkter 53 %
- Generella statliga bidrag 16 %
- Försäljning av sjukvård och tandvård 11 %
- Patient- och tandvårdsintäkter 3 %
- Övriga intäkter 16 %
- Finansiella intäkter 1 %

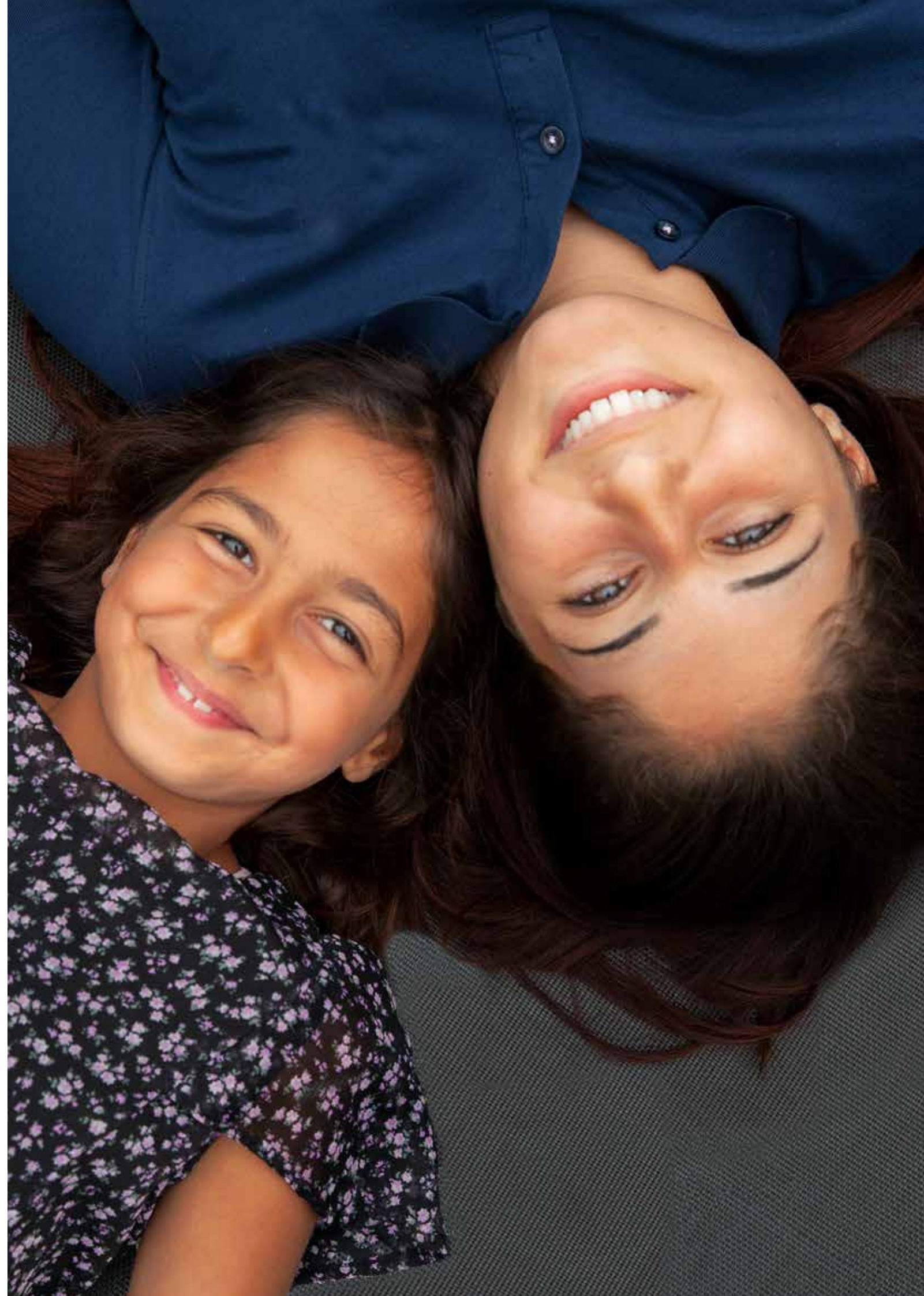
Intäkter 12 677 miljoner kronor



Kostnader, enligt budget

- Sjukhusvård 75 %
- Primärvård 12 %
- Tandvård 4 %
- Regional utveckling 4 %
- Kollektivtrafik 1 %
- Övriga nämnder och pensionskostnad 4 %

Kostnader 12 533 miljoner kronor





# Nedslag i verksamheten

## Hbtq-diplomering av länets bibliotek

För att bli mer inkluderande och tillgängliga startade i början av året en hbtq-diplomering av länets bibliotek. Diplomeringen innebär att medarbetare och ledning först utbildas. Sedan tar de fram en konkret handlingsplan för att arbeta med hbtq, normer och jämlikhet. Hbtq-diplomeringen är en gemensam satsning från Regionbibliotek Västerbotten och folkhälsoenheten vid Region Västerbotten. Intresset bland bibliotekspersonalen är stort.

Det ligger i bibliotekens demokratiska uppdrag att arbeta med mänskliga rättigheter och mot all form av diskriminering. Diplomeringen görs på länets folk- skol- och sjukhusbibliotek och innebär att bibliotekens verksamhet, kommunikation och bemötande utvecklas.



## Sveriges första e-utbildning i samisk kulturförståelse

Under hösten introducerades Sveriges första e-utbildning i samisk kulturförståelse för vårdpersonal. E-utbildningen har tagits fram av Kunskapsnätverket för samisk hälsa. Utbildningen ska öka kunskapen om samisk kultur och samers rättigheter i hälso- och sjukvården.

För att förstå samiska patienters perspektiv behöver vårdpersonalen kunskap om samisk historia, kultur och den kollektiva erfarenheten av utsatthet.

## Hälso- och sjukvården har ny målbild

I november beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden om en ny målbild. Målbild 2030 innebär att skapa bästa möjliga förutsättningar för länets invånare att leva ett liv i god hälsa. Målet ska nås genom att invånare och region jobbar tillsammans. Invånarna ska ta ansvar för sin hälsa och få det stöd de behöver. Regionen ska skapa god hälsa, vård och omsorg på rätt sätt, på rätt plats och i rätt tid.

Målbilden ska ge en tydlig och långsiktig riktning för hälso- och sjukvårdens utveckling. Fokus ligger på invånarnas behov. Med en gemensam riktning kan hälso- och sjukvården möta framtiden med större kraft. Den nya målbilden ger ett bättre stöd för planering och prioritering så att de gemensamma resurserna används på bästa sätt.

Hälso- och sjukvårdens utmaningar är gemensamma och måste mötas tillsammans. Det behövs samarbeten på alla plan. Samarbete är viktigt såväl inom organisationen som med externa aktörer och med invånarna. För att nå målbilden måste hälso- och sjukvården kunna fokusera på invånarnas och patienternas behov.

## Ett år som präglats av corona-pandemin

Pandemin har påverkat hela samhället och inte minst hälso- och sjukvården. I Region Västerbotten har den nödvändiga omställningen för att ta emot och behandla covid-sjuka ställt stora krav på medarbetare i många yrkesroller. De nödvändiga omprioriteringarna har krävt flexibilitet och uthållighet. Många medarbetare har fått nya arbetsuppgifter eller nya arbetsplatser.



De har arbetat ett stort antal timmar för att trygga vården för länets invånare.

Pandemin har även ställt stora krav på logistik och materialförsörjning, läkemedelshantering, städ och kommunikation.

Nödvändiga prioriteringar har inneburit att många behandlingar eller ingrepp som inte är akuta har fått vänta. Samtidigt har vissa invånare undvikit att söka vård eftersom de varit rädda för att bli smittade.

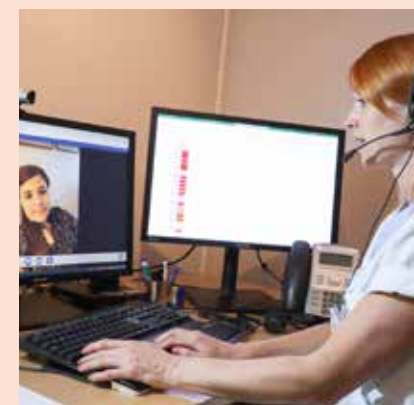
Regionens smittskydds-enhet har arbetat med smittspårning. De har även informerat om nationella och regionala riktlinjer för att minska smittspridningen. Enheten för vårdhygien har samverkat med en rad aktörer och sett till att det finns aktuella riktlinjer för såväl hälso- och sjukvårdens medarbetare som kommunernas personal. Enheten för vårdhygien har även smittspårat vid fall inom vård och omsorg.

Stora resurser har lagts på att minska smittspridningen. Regionen har arbetat för få en bild av smittläget genom att ta prover. Det har gjorts i riktade insatser och genom att erbjuda invånarna möjlighet att själva ta tester.

Vårdpersonalens insatser hyllades i juni med flaggor, en symbolisk gåva, från stiftelsen Sveriges nationaldag. Flaggorna överlämnades av tillförordnad landshövding Lars Lustig till länets tre sjukhus. I ett digitalt möte tackade även statsminister Stefan Löfvén och socialminister Lena Hallengren vårdpersonalen i Region Västerbotten för deras insatser. Under mötet fick ministrarna en djupare inblick i hur de som jobbat med intensivvård under pandemin ser på sin egen och patienternas situation.

I slutet av året startade vaccineringen mot covid-19. Först ut var de invånare som bor på kommunernas särskilda boenden.

## Stor ökning av digitala vårdmöten



Antalet fysiska vårdbesök har under året minskat mycket. Tack vare att Region Västerbotten skyndat på utvecklingen av digitala lösningar har ett stort antal enheter kunnat erbjuda vård på distans. Resultatet är både nöjda patienter och medarbetare. Arbetet med att införa digitala vårdmöten har pågått under ett par år. Under den pågående corona-pandemin ökade efterfrågan då fler verksamheter ville kunna erbjuda digitala vårdmöten.

En av de enheter som sedan början av mars erbjudit videobesök till sina patienter är Heimdalls hälsocentral i Skellefteå. Både det psykosociala teamet och läkare har digitala vårdmöten. Det är främst astmasjuksköterskan som använt sig av videobesök. Astma- och kol-patienter har fått ett tryggt alternativ för bland annat återkommande tester av lungfunktionen när de på grund av smittläget inte kunnat besöka hälsocentralen.

Nu är det också enklare för patienter listade på hälsocentralerna i Vilhelmina, Robertsfors och Erikslid att komma i kontakt med vården. Den 7 september lanserade Region Västerbotten på prov en ny digital tjänst för att chatta direkt med hälsocentralens vårdpersonal.

Med hjälp av Mobilt BankID samt mobil, surfplatta eller dator kan listade

patienter logga in i en webbapplikation för att söka vård för sig själva eller sina barn. Beroende på sökorsak får patienten tips om egenvård, en inbjudan till chatt med vårdpersonal och vid behov kontakt med läkare. Även videosamtal är möjligt och för patienter listade i Vilhelmina. På Erikslid går det att chatta direkt med barnavårdscentralen eller administrativ personal. Vårdchatten är kostnadsfri för invånaren.

När projektet utvärderats fattas beslut om i vilken omfattning tjänsten kommer att finnas kvar. En liknande tjänst i Region Norrbotten har visat goda resultat.

Parallellt med försöket på hälsocentralerna har akutmottagningen i Skellefteå sedan i juli erbjudit en "digital kölapp" som bygger på samma plattform.

## Region Västerbotten vill göra behandlingar för sällsynta sjukdomar tillgängliga för fler

Precisionsmedicin och nya innovativa läkemedelsbehandlingar lyfts ofta fram som ett framtidsområde för hälso- och sjukvården. Behandlingarna ger dem som idag lever med sällsynta sjukdomar möjlighet att leva ett liv i god hälsa. Region Västerbotten arbetar för att fler ska få tillgång till dessa behandlingar.

Nya behandlingar har godkänds för bland annat Skelleftesjukan och Familjär amyloidos med polyneuropati. Västerbotten har uppmärksammat de utmaningar som långsiktigt kan äventyra tillgängligheten till nya innovativa läkemedelsbehandlingar för patienter som lever med sällsynta sjukdomar. Sedan våren 2020 är regionen drivande i flera nationella satsningar och regeringsuppdrag. Västerbotten jobbar tillsammans med andra regioner, staten, läkemedelsföretagen och patientföreningar för att hitta långsiktigt hållbara modeller som kan säkra den jämlika tillgången till dessa behandlingar i landet.

## AT-samarbete med Vasa inleds

Region Västerbottens rekryteringen av nästa års AT-läkare innehåller en efterlängtat nyhet. Efter ett flerårigt samarbete mellan Region Västerbotten och Vasa sjukvårdsdistrikt tillsätts från januari 2021 AT-tjänster med klinisk tjänstgöring i Vasa. Det handlar om fyra tjänster årligen.

## Visus är framtidens vårdinformationsstöd

Region Västerbotten fortsätter arbetet med att införa ett nytt vårdinformationsstöd. Stödet har fått namnet Visus. Visus utformas tillsammans med åtta andra regioner inom Sussa samverkan. Det gemensamma vårdinformationsstödet består av journal-systemet Cambio Cosmic som anpassas efter de nio regionernas behov.

Visus är ett modernt verktyg för hälso- och sjukvården som ska stödja mobila arbetssätt. Det innebär ett förbättrat stöd för hälso- och sjukvården, ökad patientsäkerhet och moderna verktyg som ökar patienternas möjlighet att vara delaktiga. Det är en helhetslösning som omfattar grundläggande stöd för vårdokumentation, vårdadministration och läkemedel. Det ger även stöd för operationsplanering, anestesi, intensivvård, obstetrik, cytotatika samt drifttjänst, support och underhåll.

## Västerbotten – en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft

Den regionala utvecklingsstrategin, Västerbotten – en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft, visar hur vi tillsammans i länet ska arbeta för en hållbar utveckling. Strategin som antagits under året har övergripande hållbarhetsmål, inriktningar och prioriteringar som ska vägleda oss när Västerbotten möter utmaningar och möjligheter fram till år 2030.



## Forskning och utveckling

### Forskning

Klinisk forskning är viktig för att förbättra och utveckla både hälso- och sjukvården och tandvården. Tillsammans med medicinska fakulteten vid Umeå universitet stödjer Region Västerbotten varje år klinisk forskning av hög kvalitet. Under året har stöd till läkarutbildning och forskning, Alf, samt tandläkarutbildning och forskning, Tua, delats ut. Under 2020 har 304 forskningsprojekt helt eller delvis finansierats på detta sätt.

Region Västerbotten delar ut ettåriga forskningsanslag för yngre forskare. Vart tredje år ger regionen även spjutspetsmedel för att säkra Västerbottens och norra Sveriges tillgång

till högspecialiserad vård. Tio forskningsprojekt har fått spjutspetsmedel 2019–2021. Lovande yngre forskare inom klinisk och translationell forskning stöds genom att Region Västerbotten medfinansierar Wallenberg center för molekylär medicin. Detta är medicinsk forskning som bygger på att problem som upptäcks i sjukvården används i forskning innan klinisk prövning.

Klinisk forskning behöver en fungerande infrastruktur. Det medicinska biblioteket, Biobanken Norr, Kliniskt forskningscentrum och Registercentrum Norr samt årliga utlysningar är alla viktiga förutsättningar för forskning. Kliniskt forskningscentrum erbjuder infrastruktur och forskningsstöd i form av olika yrkeskompetenser, anpassade lokaler och utrustning för klinisk, patientnära forskning.

Registercentrum Norr erbjuder infrastruktur och forskningsstöd i form av kvalitetsregister, statistikstöd och utbildning i vetenskapsmetodik och statistik. Arbetet med kvalitetsregister är viktigt för att kunna utveckla och förbättra kvaliteten av vården för stora patientgrupper. Det arbetet innefattar stora nationella kvalitetsregister såväl som regionala register och initiativ som Västerbottens hälsoundersökningar (VHU). Deras tjänster är tillgängliga för såväl sjukvård, akademi som industri. Under 2020 har Registercentrum Norr bidragit till att utveckla kunskapsstyrning av vården via de nationella programrådena samt inom sjukhusregional och lokal kunskapsstyrning. Pandemin 2020 har påverkat den kliniska forskningen på så sätt att många studier har fått göra uppehåll. Flera stora forskargrupper har därför haft svårt att förbruka anslagen under året. Genom en tillfällig överenskommelse med staten har överblivna Alf-medel kunnat skjutas till 2021. Flera covid-19-relaterade studier startades inom regionen i samarbete med Umeå universitet, andra regioner och med stöd av ovan nämnda infrastrukturer för klinisk forskning.

Vi känner ännu inte till alla konsekvenser av att forskning inte kunde fullföljas eller inte bedrevs på grund av pandemin.

Glesbygdsmedicin bedriver forskning med fokus på individen som bor och lever i glesbygd. Forskare vid enheten studerar lösningar för en god och nära vård i kommuner och regioner. Enligt hälso- och sjukvårdslagen är regionerna numera skyldiga att organisera vården så att den kan ges nära befolkningen. Forskare studerar hur det kan göras i glesbygd med långa avstånd. De undersöker också hur nya lösningarna kan användas i redan etablerade system. De tar också reda på vad som fungerar för olika individer och befolkningsgrupper. Exempel på projekt under 2020 är: Dietist på distans, Patientvänlig diagnostik, Vård i livets slutskede bland samer, Sjukstugemodellen samt Hälsosystem och kontinuitet i vården.

### Innovation och utveckling

Region Västerbottens satsning på partnerskap fortsätter att utveckla konceptet Innovationskliniker med fler samarbeten mellan hälso- och sjukvård och företag. Vi har även påbörjat ett samarbete med Region Örebro län för att sprida och dela lärdomar om innovation i vårdens vardag. Innovationskliniker är ett projekt inom det nationella projektet Innovationsmotorer som är en del av det strategiska innovationsprogrammet Medtech4health med finansiering från Vinnova.

Inom ramen för god och nära vård har ett innovationspartnerskap mellan Region Västerbotten och Umeå kommun antagits under 2020.

Region Västerbotten driver ett projekt som finansieras genom EU-strukturfond, Västerbotten Health Innovation Development Office. Projektet hjälper små och medelstora företag att komma i kontakt med hälso- och sjukvård. Regionen deltar också i ett annat strukturfondsprojekt vid namn Support Office for Health and life science. Där deltar även Luleå tekniska högskola och arbetet leds av Umeå universitet. Projektets mål är att det ska bli lättare för olika aktörer i regionen att genomföra projekt finansierade av de europeiska forsknings- och utvecklingsfonderna.

Innovationsprogrammet Swelift ökar samverkan för utveckling och innovation inom Life science i Sverige. Därtill genomförs projektet Swelife ATMP. Det gör konkurrenskraftig cell- och genterapi tillgänglig. Det utvecklar också nya affärsmodeller samt det regulatoriska stödsystemet för innovativa läkemedel. Projektet genomförs tillsammans med Centre for Advanced Medical products.

Region Västerbotten koordinerar ett samarbete mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR), Rådet för nya terapier, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket och Region Stockholm. Samarbetet syftar till att pilottesta nya värderings- och betalningsmodeller för Advanced Medical products. Under 2020 tilldelades Region Västerbotten ett politiskt uppdrag att tillgängliggöra avancerade läkemedelsterapier. Det ska leda till ett förbättrat system på nationell nivå.

Region Västerbotten har under 2020 fortsatt arbetet med att ta fram en ny regional innovationsstrategi. Där ingår även arbete med smart specialisering. Det är ett långsiktigt arbete som ska förbättra förutsättningarna för att kommersialisera idéer i regionen. Ett arbete för att utveckla och förstärka den regionala innovationsledningen i Västerbotten har också börjat. Syftet är att skapa bättre beslutsunderlag och mer träffsäkra utvecklingsinsatser. Bland annat tar projektet fram en modell för att mäta och analysera hur väl innovationsekosystemet i Västerbotten fungerar. Under året har också transnationella samverkansprojekt bedrivits som syftar till att utveckla innovationsförmågan inom regioner och att stärka smart specialisering mellan regioner. Det har bland annat inneburit att det nu finns en plattform för att sprida de bästa lösningarna när det gäller smart specialisering inom Östersjöområdet. Syftet är att det ska ge bättre underlag för att styra investeringar och öka lärande när det gäller implementering av innovationer.



Forskning med glesbygdsfokus.





*Regionen ligger i framkant inom telemedicin och vård på distans.*

### Digitalisering och medicinsk teknik

Digitalisering sker kontinuerligt. Det är en förutsättning för den framtida hälso- och sjukvården, för välfärden och för utveckling i Region Västerbotten. Digitalisering är den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället. Hur väl vi lyckas avgör hur väl vi möter invånarnas behov och efterfrågan. Det är också en förutsättning för att kunna leverera välfärdstjänster med minskade resurser.

Region Västerbotten ligger i framkant inom området telemedicin och vård på distans. En av drivkrafterna bakom den snabba utvecklingen är just de långa avstånden i regionen. I år har regionen fokus på ökat distansarbete. Det gäller både i det interna arbetet och i vår kontakt med invånarna. Behovet av att bromsa smittspridning i samband med pandemin har lett till att vården haft en extra hög motivation att börja använda digitala lösningar. De har använt digitala vårdmöten, mobil incheckning och inomhusnavigering. Regionen har även genomfört andra prioriterade digitaliseringsinitiativ som exempelvis nya formulärtjänster, nya funktioner i befintliga system och intelligent automation som automatiserar repetitiva arbetsmoment.

Under året har Region Västerbotten intensifierat utvecklingen inom artificiell intelligens, AI. Vi har bland annat börjat en breddad uppbyggnad och utbyte av kunskap inom AI-området, utlyst en ny professur med inriktning mot AI och startat flera AI-projekt. Bland projekten finns ett EU-finansierat projekt för operation och intensivvård.

Regionen arbetar kontinuerligt med utveckling utifrån den digitala agendan. Agendan innehåller mål och prioriteringar för att ta tillvara potentialen i digitalisering för regional utveckling.

Under 2020 har flera utbildningar genomförts för att öka den digitala kompetensen hos länets kommuner och det regionala näringslivet. I samarbete med Inera bedrivs ett projekt för att stärka den digitala arkitekturen hos offentliga aktörer. På så vis skapar vi bättre förutsättningar för digitalisering i välfärden.

I början av året etablerades Digital Impact North. Det är en gemensam kraftsamling kring digitalisering och AI mellan Region Västerbotten, Umeå universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet, Umeå kommun och Svensk forskning för hållbar tillväxt. Regeringskansliet har godkänt samarbetets ansökan om att bli en så kallad europeisk digital innovationshubb. Regeringskansliet har nu skickat ansökan vidare till EU som en av 15 kandidater.

Arbetet med Smart Industri Västerbotten har fortsatt. Syftet är att stärka små och medelstora

industriföretags konkurrens- och attraktionskraft genom digitalisering och kompetensförsörjning. När det gäller datadriven innovation och artificiell intelligens (AI) har projektet Datadriven innovation för det hållbara samhället avslutats. Ett nytt projekt, RegAI, har startat. Projektet syftar till att små och medelstora företag i länet ska få kunskap om hur de kan använda AI för att utveckla sina verksamheter.

Det sker ett fortsatt arbete för utbyggnad av bredband. På så sätt ökar täckningsgraden och kapaciteten. Detta arbete har i korthet handlat om att kartlägga behov, koordinera aktörer och att genomföra upphandlingar.

I slutet av året arrangerades konferensen Mötesplats Digitala Västerbotten som lockade över 450 deltagare. Konferensen var för första gången helt digitalt.

Västerbotten – en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft

## Sammanfattning

### Hälso- och sjukvård

Verksamheten har under året i allt väsentligt präglats av den pågående covid-19-pandemin. Högsta prioritet har varit att "platta ut smittkurvan" och förbereda vården för att hantera ett ökat antal covid-smittade intensivvårdspatienter och patienter i behov av annan sjukhusvård. Regionen har lyckats väl med detta. Regionen har gjort omställningar framförallt genom att fördela resurser till intensivvård och infektion. Det har varit tillräckliga åtgärder utifrån det antal patienter som hittills behövt vård.

Länge såg det ut som att en andra våg, av nya covid-smittade, skulle utebli men tyvärr vände trenden skarpt uppåt i slutet av oktober. Dessvärre drabbades även äldreomsorgen. Särskilt påtagligt var utbrottet vid äldreboendet Tranan i Storuman. Södra Lappland hade tidigare varit förskonade för smittan. Med gemensamma krafter har chefer och medarbetare i omsorgen och i sjukvården lyckats hantera läget på ett utomordentligt sätt. I slutet av året var pandemin på en relativt hög men stabil nivå.

Fler patienter behövde sjukhusvård under hösten. Dessa patienter var dock inte lika allvarligt sjuka och tillfrisknade fortare än de som var inlagda under våren. En central smittspåringsenhet har från och med juli spårat positiva patientprover. Vårdhygien har fortsatt att spåra positiva prover inom vård och omsorg. Andelen smittade av de som provtagits har under

årets sista två månader legat relativt konstant kring 9–10 procent.

Två pilotverksamheter startade under december så kallad antigenestning bland vårdpersonal. När sådana tester finns att tillgå i större omfattning kommer sannolikt fler kliniker att börja med denna typ av tester för snabbare indikation på smitta. Det beräknas ske en bit in på 2021.

Region Västerbotten har legat i framkant i Sverige när det gäller hur vi hanterat covid-19:

- En väl fungerande rutin för självprovtagning och analys resulterade i många testade under tidig höst.
- Smittspårning har varit i fas även under den mest intensiva tiden med många smittade.
- Som enda region har regionen ingen överdödighet under året. Tvärtom, kan en svag underdödighet ses i det statistiska underlaget.

En positiv effekt av covid-restriktionerna har varit de digitala lösningar som verksamheten utvecklat istället för fysiska besök. Antalet digitala vårdmöten har ökat markant från oktober.

I slutet av året började Region Västerbotten arbetet med att planera för covid-vaccinationer. Den allra första vaccindosen gavs den 29 december.

I årets Hälso- och sjukvårdsbarometer sticker Västerbotten ut inom de flesta områden. Den visade på fler positiva resultat än riket generellt för bland annat tillgänglighet, väntetider, jämlik vård, och förtroende. Särskilt påtagligt är antalet invånare som har ett stort förtroende för hälso- och sjukvården och för hur vården hanterat corona-situationen där resultatet är cirka 10 procent högre än riket i stort.

### Regional utveckling

Under året har en ny regional utvecklingsstrategi antagits. Strategin omfattar perioden 2021–2030. Den är ett av Region Västerbottens ledande strategidokument och en utgångspunkt för verksamhetens fortsatta utvecklingsarbete.

Pandemin har drabbat bärande delar av samhället kraftigt. Företag skapar resurser till den gemensamma välfärden. När företagen påverkas av pandemin drabbar det välfärden i form av minskade skatteintäkter. Antalet varsel och

konkurser har ökat. Ändå består utvecklingen och tillväxten i Västerbotten. Det regionala tillväxtarbetet fortsätter med framgång. Det regionala utvecklingsarbetet har på kort tid ställts om för att kunna fånga upp pandemins effekter på företagen och kultursektorn i Västerbotten. Regionen utformar insatser och uppdaterar löpande den nationella nivån om effekter och behov i länet. Alla har med stort allvar och professionalism tagit sig an utmaningarna. Samtidigt har organisationens olika delar sett nya utvecklingsmöjligheter. Det har blivit tydligt att regionen har goda förutsättningar att ta sig vidare med nya krafter efter pandemin.

Staten har under året lanserat en mängd stöd-paket som omfattar allt från sänkta arbetsgivaravgifter, korttidsarbete och anstånd med att betala skatt till statliga lånegarantier och statligt sjuklöneansvar. Region Västerbotten har agerat i den rådande situationen tillsammans med kommuner och andra aktörer i regionen. Bland annat har vi genomfört enkätundersökningar för att ta reda på hur företag i regionen har påverkats av pandemin. Resultatet från länets professionella kulturskapare gav en mörk bild. Var femte kulturproducent angav att de inte längre kan arbeta. Över 60 procent hade drabbats av inställda uppdrag.

Regionen har gjort en sammanställning av digitala utbildningsmöjligheter för att stötta företag som tvingats till permitteringar. Vi för löpande dialog med kommunernas näringslivsenheter för att kartlägga hur det lokala stödsystemet fungerar. Region Västerbotten har även en tät dialog med Tillväxtverket och Näringsdepartementet om hur näringslivet i länet påverkas. Vi fortsätter att diskutera relevanta stödinsatser.

Region Västerbotten är en av de mer aktiva parterna i att utarbeta lösningar och strategier för regionens kompetensförsörjning. Ett samarbete med Region Gävleborg pågår för att utarbeta en modell för kompetensförsörjning i samband med större etableringar som exempelvis batterifabriken Northvolt. Även andra initiativ pågår som till exempel samarbeten för att attrahera arbetskraft från Göteborg, Malmö och Stockholm till Northvolt.



*Fortsatt utveckling och tillväxt i Västerbotten.*



*Antalet digitala vårdmöten har ökat markant.*





Samlad bedömning av måluppfyllelse	
Mål	Bedömning
<b>Hållbart samhälle</b>	
1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	●
2. Västerbotten är det barnvänligaste länet	●
3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv	●
4. Västerbotten är en ledande miljöregion	●
<b>God och jämlik hälso- och sjukvård</b>	
5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	●
6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet	●
7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss	●
8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi	●
<b>Jämlik och attraktiv region</b>	
9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samarbetspartner	●
10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	●
11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till	●
12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag	●

## Måluppfyllelse

I regionplanen har regionfullmäktige angett tolv mål inom tre målområden. Nämnderna har fått i uppdrag att styra utifrån målen och sätta indikatorer för att följa upp hur de uppfylls inom sitt ansvarsområde. Årsredovisningen är en uppföljning av resultat per december och bedömning av måluppfyllelse vid årets slut. Regionstyrelsens samlade bedömning är en viktad sammanvägning av den måluppfyllelse som nämnder och styrelser har lämnat.

Den samlade bedömningen är att tre mål har uppfyllts, åtta mål delvis har uppfyllts och ett mål inte har uppfyllts.

## Säker arbetsmiljö tack vare samverkan

Corona-pandemin har påverkat arbetsmiljöarbetet under året. Ett gott samarbete kring arbetsmiljöfrågor på central nivå och i hälso- och sjukvårdsförvaltningen har bidragit till en säker arbetsmiljö. I övrigt har vi fortsatt att skapa förutsättningar för systematik och delaktighet i planering och uppföljning. Frisktalet har försämrats och den totala sjukfrånvaron har ökat något under året. Antal rapporterade tillbud och arbetsskador har också ökat under året. Den negativa utvecklingen hänger samman med corona-pandemin.

Under året har pandemin inneburit utveckling som exempelvis nya digitala arbetssätt. Den har

också inneburit nya sätt att mötas och nya förutsättningar för att utöva ledarskap. Utmaningarna inom kompetensförsörjningen är fortsatt stora inom flera områden. Pandemin synliggjorde även bristen på specialistsjuksköterskor ytterligare. Vi är fortsatt beroende av inhyrd personal men flera verksamheter har lyckats bryta den negativa utvecklingen.

Kostnaderna för inhyrda läkare är höga men till del minskande. Samtidigt ökar kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor framförallt i inlandet. På grund av svårigheterna att rekrytera till vissa orter i länet, och då framförallt inom glesbygdsområden, har ett projekt för att uppnå stabil och varaktig bemanning i glesbygd initierats.

## Överskott på grund av stadsbidrag

Region Västerbotten redovisar för 2020 ett positivt ekonomiskt resultat på 98 miljoner kronor. Det är en negativ avvikelse mot budget på 45 miljoner kronor. Regionens balanskravsresultat uppgår därmed till 376 miljoner kronor. Det innebär att det negativa balanskravsresultatet från år 2019 är återställt.

Både intäkter och kostnader har påverkats av den pågående pandemin. Pandemin har inneburit kraftigt minskade intäkter samt extra kostnader för främst personal och material. Samtidigt har kostnader inom vissa andra områden minskat. Överskot-

tet beror till stor del på att staten gett stora tillfälliga statsbidrag och kompenserat för merkostnader och vissa andra kostnader relaterade till pandemin.

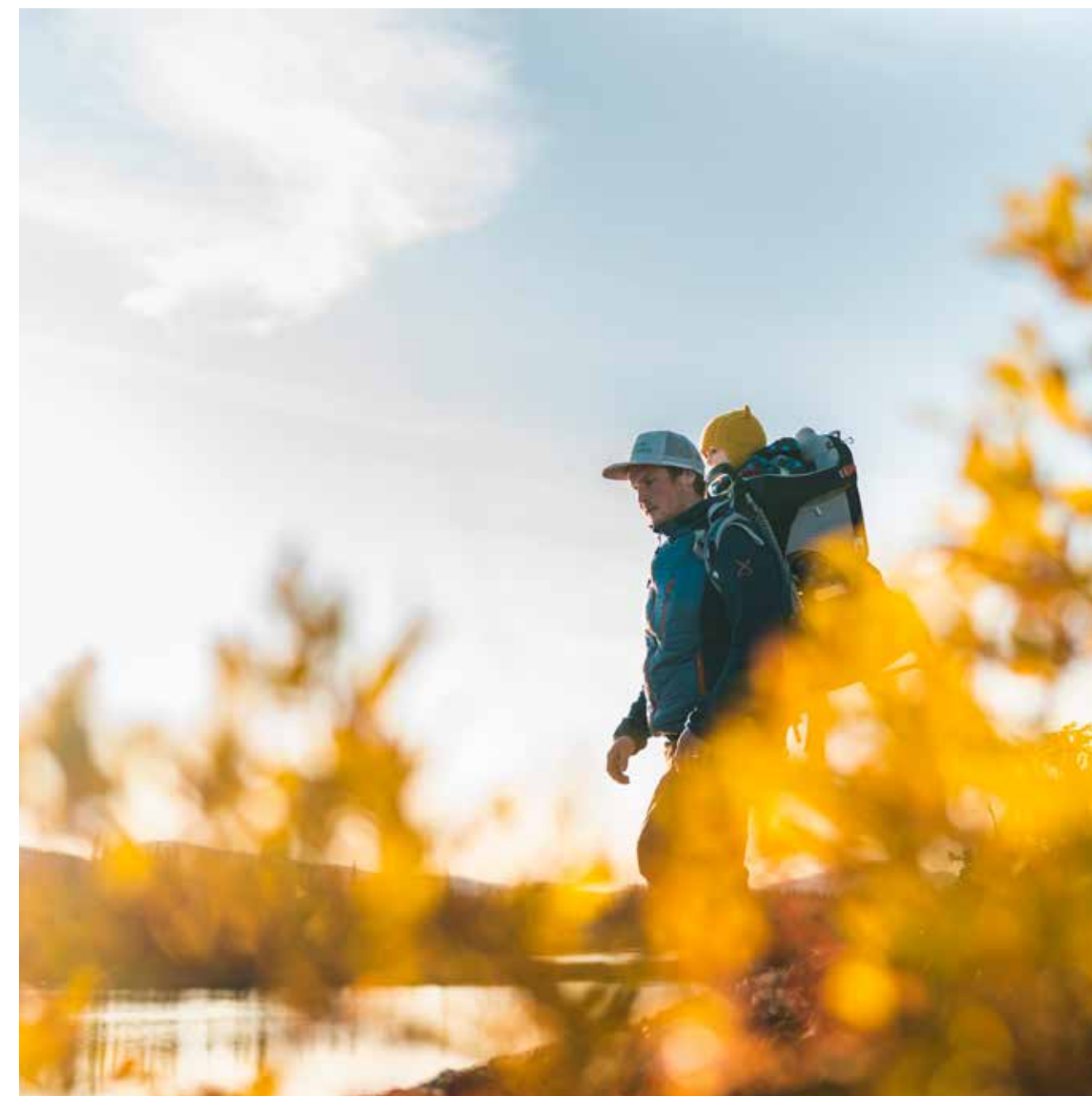
Regionen identifierade inför 2020 åtgärder motsvarande 225 miljoner kronor i en omställningsplan för hållbar ekonomi. Den samlade effekten av omställningsplanen uppgår till 138 miljoner kronor. Det motsvarar en uppnådd effekt på 61 procent. Det kan vara svårt att veta om vissa kostnadsreduceringar är en effekt av åtgärder i omställningsplanen eller en effekt av pandemin. Att sektorn nu tillfälligt fått stora tillskott medför dock inte att regionens ekonomi på sikt blivit bättre. Region Västerbottens underliggande strukturella

underskott finns kvar när tillfälliga bidrag och andra pandemirelaterade faktorer räknas bort. Det innebär att det fortsatta arbetet med omställningsplanen för att få en ekonomi i balans är viktigt.

Regionens pensionsmedelsportfölj har haft en negativ värdeutveckling under år 2020 på 3,4 procent. Det var 7,9 procent lägre än avkastningskravet. Under året har stora delar av portföljen omsatts med köp för cirka 4 600 miljoner kronor och försäljningar för cirka 4 586 miljoner kronor. Realiseringarna i portföljen innebär att tidigare års justeringar för ej realiserade vinster i balanskravsutredningen i år till stor del återförs i balanskravsresultatet.



**Kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor ökar.**



# Förvaltnings- berättelse

Förvaltningsberättelsen ska beskriva regionens ekonomiska resultat och ställning samt klargöra om regionen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

## Översikt över verksamhetens utveckling

Region Västerbottens resultat för 2020 uppgår till 98 miljoner kronor. I tabellen ovan visas en översikt över verksamhetens utveckling de senaste fem åren.

Soliditeten har under de senaste fem åren minskat. Det beror på att regionen har finansierat en del av de genomförda investeringarna med externa medel. Upplåningen av externa medel har inte ökat under 2020 utan är på samma nivå som 2019. Investeringsstakten har minskat jämfört med tidigare perioder men är fortfarande på en hög nivå. De ökade nivåerna beror på en ökad digitalisering, medicinteknisk utveckling samt ett stort behov att rusta upp och bygga nya fastigheter.

Årets balanskravsresultat uppgår till 376 miljoner kronor. Det gör att 2019 års negativa balanskrav helt återställs.

Antalet anställda är i princip på samma nivå 2020 som 2019. För att nå en ekonomi i balans de kommande åren är det positivt att de senaste årens ökning har planat ut.

## Den regionala koncernen

Den 1 januari 2019 bildades Region Västerbotten. Det innebar att Västerbottens läns landsting,

Regionförbundet Västerbottens län och vissa uppgifter som hanterats av Länsstyrelsen i Västerbotten fördes samman i en organisation. Syftet med regionbildningen är att stärka och utveckla länet. Människors hälsa och regionens utveckling är starkt beroende av varandra. Med en gemensam organisation skapas mer kraft i dessa frågor. Den nya organisationen är nu etablerad och verksamheterna har en starkare samverkan.

## Nämndorganisation

### Regionfullmäktige

Regionfullmäktige är Region Västerbottens högsta beslutande organ och består av 71 ledamöter. Det är medborgarna i regionen som utser de förtroendevalda genom allmänna val. Ledamöterna beslutar om övergripande och principiellt viktiga frågor. Regionfullmäktige fastställer skattesatsen i regionen och är ytterst ansvarig för ekonomin. De förtroendevalda beslutar om regionens övergripande mål. De fördelar resurser, gör prioriteringar samt följer resultaten i förhållande till uppsatta mål och ska vidta åtgärder om målen inte nås. *Ordförande: Roger Marklund (S)*

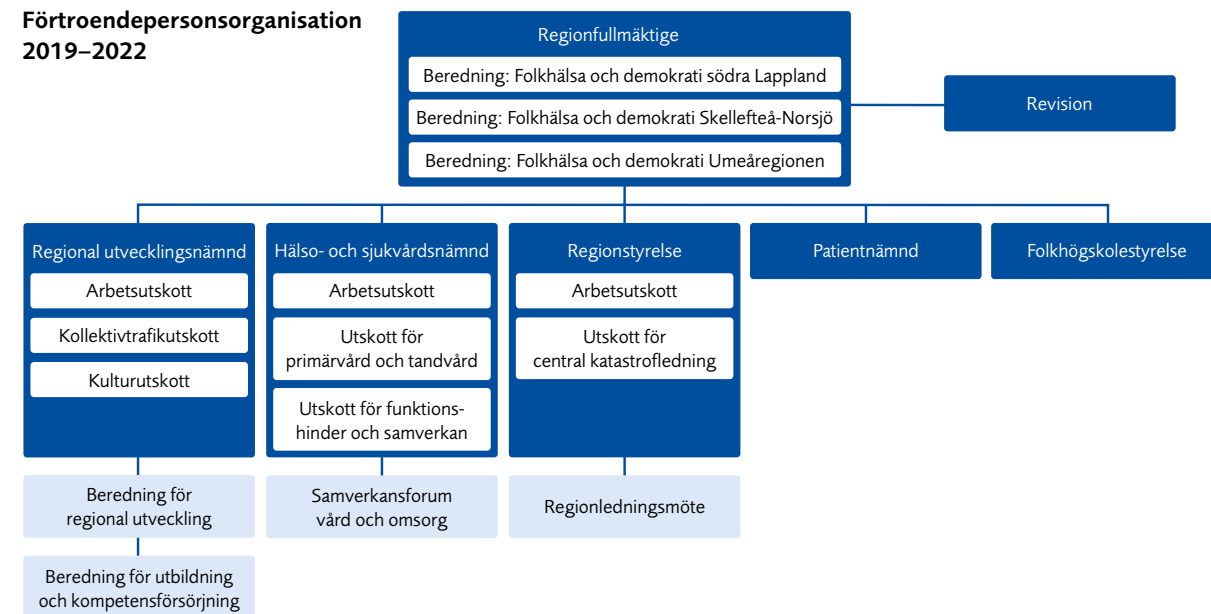
Fullmäktiges beredningar för folkhälsa och demokrati har uppdraget från fullmäktige att öka regionkommunens kunskap om medborgarnas behov av åtgärder och insatser. De ska

”  
Antalet  
anställda  
är i princip  
detsamma  
som föregående år.

Fem år i sammandrag						
	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
Folkmängd	Antal	273 061	271 736	270 154	268 465	265 355
Utdebitering	kr	11,35	11,3	11,3	11,3	10,8
Verksamhetens intäkter	Mkr	3 650	3 311	2 900	2 724	2 718
Verksamhetens kostnader	Mkr	11 750	11 531	10 961	10 317	9 811
Årets resultat	Mkr	98	225	35	145	97
Nettokostnadsutveckling	%	1,0	5,6	5,6	6,9	3,4
Balanskravsresultat	Mkr	376	-333	68	132	71
Soliditet	%	19,1	19,1	20,5	24,3	26,2
Soliditet inklusive totala pensionsåtagandet	%	-21,3	-22,1	-31,5	-42,9	-56,9
Pensionsåtagande	Mkr	9 835	9 436	9 514	9 229	9 128
Investeringar	Mkr	1 182	1 478	1 174	1 101	576
Långfristig låneskuld	Mkr	2 600	2 600	1 600	400	0
Antal anställda	Antal	10 737	10 729	10 550	10 337	10 139



## Förtroendepersonsorganisation 2019–2022



verka för att ge regionens medborgare goda förutsättningar till dialog med den politiska organisationen och dess förtroendevalda.

Revisorerna har 7 ledamöter och är regionfullmäktiges och därmed även medborgarnas demokratiska kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i regionkommunen. *Ordförande: Edward Riedl (M)*

### Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har 15 ledamöter och ansvarar för att leda och samordna förvaltningen. Regionstyrelsen har uppsikt över de andra nämndernas beslut samt över den del av verksamheten som bedrivs i andra former såsom bolag, stiftelser, kommunalförbund och gemensamma nämnder. Regionstyrelsen är beställare av regionkommunens primärvård som omfattas av värdsvalssystemet samt tandvård. Styrelsen ansvarar även för att följa upp verksamhet som utförs av privata vårdgivare. Utöver detta har styrelsen även ansvar för folkhälsa ur ett medborgarperspektiv. *Ordförande: Peter Olofsson (S)*

### Hälso- och sjukvårdsnämnden

Nämnden har 13 ledamöter och ansvarar för den verksamhet som bedrivs inom sjukhusvård, primärvård i egen regi, tandvård i egen regi samt funktionshinder och habilitering. Nämnden har därmed det yttersta vårdgivaransvaret. Nämnden ska följa och driva utvecklingen av forskning, innovation och utbildning inom området hälso- och sjukvård. Utöver detta ansvarar nämnden för att hälso- och sjukvården tas tillvara som en regional tillväxtfaktor. Nämnden ansvarar även

för arbetet med nationella minoritetsgrupper. *Ordförande: Anna-Lena Danielsson (S)*

### Regionala utvecklingsnämnden

Nämnden har 13 ledamöter och ansvarar för att leda, driva, utveckla och samordna det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i länet. I nämndens uppdrag finns även ett ansvar för regional kulturverksamhet samt regional kollektivtrafik. En viktig uppgift är att besluta om användningen av vissa statliga medel för regional utveckling. Nämnden ansvarar för att det finns samverkansstrukturer kring regionala utvecklingsfrågor mellan nämnden och länets kommuner. Den ansvarar för organiseringen av den regionala samverkans- och stödstrukturen för samverkan inom områdena hälsa och social välfärd samt utbildning och kompetensförsörjning med länets kommuner. *Ordförande: Rickard Carstedt (S)*

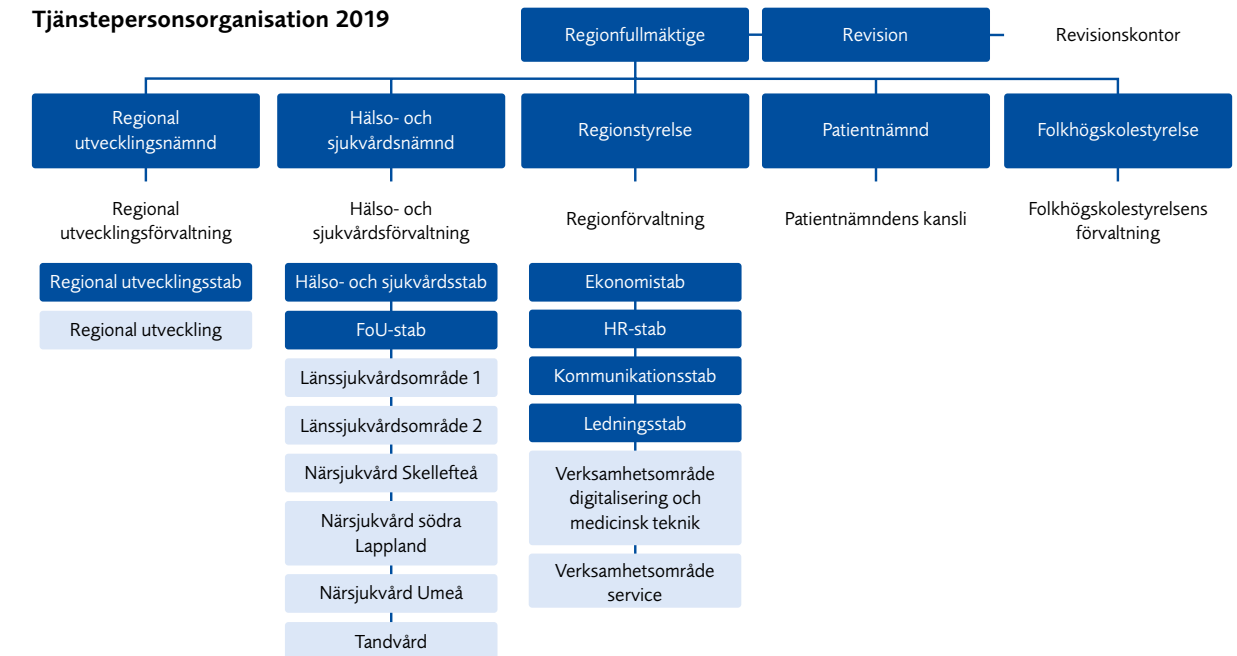
### Patientnämnden

Nämnden har 7 ledamöter och ska utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter. Den ska bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården. Patientnämnden har också enligt lag om psykiatrisk tvångsvård, lag om rättspsykiatrisk vård och smittskyddslagen uppgift att rekrytera, utbilda, handleda och utse stödpersoner till patienter som vårdas med tvång. *Ordförande: Gunnar Viklund (S)*

### Folkhögskolestyrelsen

Styrelsen har 7 ledamöter och är det politiska organ som utövar den politiska styrningen

## Tjänstepersonsorganisation 2019



av verksamheten vid de folkhögskolor där Region Västerbotten är huvudman. Det gäller Storumans och Vindelns folkhögskolor. *Ordförande: Jamal Mouneimne (S)*

### Kostnämnden

Nämnden har 2 ledamöter. Tillsammans med Lycksele kommun har en gemensam kostnämnd inrättats som bland annat ansvarar för måltidsproduktion vid Lycksele lasarett. Nämnden lyder under kommunfullmäktige och är en del i den kommunala organisationen. *Ordförande: Daniel Johansson (V)*

### Gemensamma måltidsnämnden

Nämnden har 2 ledamöter. Tillsammans med Skellefteå kommun har en gemensam kostnämnd inrättats som bland annat ansvarar för maten som lagas vid Skellefteå lasarett. *Ordförande: Janeth Lundberg (S)*

## Förvaltningsorganisation

Tjänstepersonsorganisationens uppgift är att stödja och främja nämndernas uppdrag genom att bistå med expert- och sakområdeskunskap. Region Västerbotten har en förvaltningsstruktur med en förvaltning per nämnd, totalt fem. Regiondirektören är regionens högsta ansvariga tjänsteperson. Varje förvaltning leds av en förvaltningschef. Förvaltningsstrukturen ger goda möjligheter att ha en tydlig delegationsordning där ansvar kan utkrävas på rätt nivå.

Hälso- och sjukvård är den största verksamheten där Region Västerbotten även ansvarar för

högspecialiserad vård i Norra sjukvårdsregionen. Regionkommunen är huvudman för:

- 38 hälsocentraler, varav sex drivs av privata vårdgivare på uppdrag av regionstyrelsen. Några hälsocentraler har vårdplatser och kallas sjukstugor.
- Tre sjukhus med akutmottagningar och specialiserad vård; Lycksele lasarett, Skellefteå lasarett och Norrlands universitetssjukhus i Umeå.
- 33 kliniker för allmäntandvård samt specialisttandvård för patienter med särskilda behov.

Region Västerbotten bedriver forskning och utbildning inom hälso- och sjukvård och tandvård. Det är en förutsättning för en god och tillgänglig vård i norra regionen och för att kunna attrahera och behålla medarbetare och bidra till utveckling i vården och länet.

Tillsammans med kommunerna finansierar Region Västerbotten kollektivtrafiken och arbetar för regional utveckling i länet inom områden såsom kultur, hållbarhet, infrastruktur och samhällsplanering, näringslivsutveckling, innovation, digitalisering, turism, kompetensförsörjning och utbildning.

Region Västerbotten bedriver utvecklings- och tillväxtarbete i länet, ofta byggt på samverkan. Den regionala utvecklingsstrategin, RUS tas fram i bred samverkan för att öka Västerbottens möjligheter till stabil tillväxt och hållbar utveckling i en global ekonomi.

Regionkommunen har också ansvar för viss folkbildning och äger folkhögskolorna i Vindelns och Storumans.

”

*Hälso- och sjukvården ansvarar även för hög-specialiserad vård i Norra sjukvårdsregionen.*

## Regionala koncernbolag

Region Västerbotten äger helt eller delvis flera bolag. Deras uppdrag styrs utifrån bolagsordning och ägardirektiv. De föreslås av regionfullmäktige och behandlas sedan på årsstämma eller bolagsstämma. Regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden har i uppdrag från regionfullmäktige att utöva ägarrollen för Region Västerbotten i dessa bolag. Majoriteten av bolagen har en verksamhet som faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. I den sammanställda redovisningen ingår Länstrafiken i Västerbotten AB. Övriga bolag finns inte med i de sammanställda räkenskaperna med hänvisning till väsentlighetskriteriet i Rådet för kommunal redovisnings rekommendation R 16 Sammanställda räkenskaper.

I Region Västerbotten finns även sex uppdragsägda företag. Landstingsfullmäktige i Västerbotten beslutade 2009 att lagen om valfrihetssystem, LOV, införs inom primärvård från den 1 januari 2010. Valfrihetssystemet heter Hälsoval Västerbotten.

## Uppdragsägda företag

De leverantörer som uppfyller regionens krav ska ha rätt att etablera sig i primärvården med offentlig ersättning. Kraven gäller såväl utförare i egen regi som privata utförare som väljer att etablera sig inom Hälsoval Västerbotten. Region Västerbotten är huvudman och beställare av Hälsoval. De uppdragsägda företagen är juridisk person eller motsvarande som bedriver vårdverksamhet på uppdrag av Region Västerbotten.

## Helägda företag

**Länstrafiken i Västerbotten AB:s** uppgift är att stödja kollektivtrafikmyndigheten vid Region Västerbotten i uppdraget att organisera regional kollektivtrafik. Region Västerbotten är tillsammans med länets femton kommuner beställare av kollektivtrafik och därmed även finansierare av den regionala kollektivtrafiken. Region Västerbotten är ensam ägare i bolaget. Bolaget äger regionens aktier i Bussgods i Norr AB (66,7 procent), Norrtåg AB (25 procent) samt aktierna i Samtrafiken i Sverige AB (2,1 procent).

**Bussgods i Norr AB** erbjuder transport av gods till både privatpersoner och företagare, genom ett nät av busstationer och bussgodsombud. Från och med den 1 april 2020 tog Länstrafiken i Norrbotten AB över en tredjedel av aktierna i Bussgods i Norr.

**Norrtåg AB** har till uppgift att bedriva person-

trafik med tåg i respektive län, mellan länen och i angränsande län. Norrtåg AB ska även upphandla persontågstrafik för att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling i regionen. De ska även skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt. Region Västerbotten äger bolaget tillsammans med kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbotten, Västernorrland respektive Jämtland Härjedalen. För närvarande håller en utredning av ägarförhållanden på att slutföras.

## Samägda företag

**AC-Net Internservice AB** tillhandahåller ett regionalt bredbandsnät inom Västerbottens län för sina ägare. Bolaget ska även driva på utvecklingen inom it, data- och telefoniområdet. Bolaget har även i uppdrag att bedriva projekt som omfattar kommunerna i Västerbottens län och som stödjer regionala utvecklings-, digitaliserings- och bredbandsstrategier. Ett exempel är projekten Cesar för samtliga stadsnät i Västerbotten och uppgradering av regionnätet.

**AC-Net Externservice AB** har i uppdrag att erbjuda olika slags elektroniska kommunikationstjänster. Det görs baserat på den överskottskapacitet som finns i det regionala bredbandsnätet som AC-Net Internservice AB tillhandahåller. Företaget bidrar till ökad försäljning av sådana elektroniska kommunikationstjänster hos de kommunalägda stadsnäten i Västerbottens län. Under året har en ny ägarstruktur med medföljande aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordning beslutats av Region Västerbottens regionfullmäktige. Region Västerbotten äger 51 procent av bolaget, Skellefteå Kraft AB 20,5 procent, Umeå Energi UmeNet AB 20,5 procent och Företagarna Västerbotten AB 8 procent.

**Norrlandsoperan AB:s** verksamhet består av att producera, främja, stärka och utveckla opera, musikteater, musik- och dans inom regionen.

**Västerbottensteatern AB** har till uppgift att inom regionen utveckla en bred teaterverksamhet, liksom närstående scenisk och kulturell verksamhet som till både form och innehåll påverkas av och förankras i de behov, önskemål och förutsättningar som finns. Bolaget ägs tillsammans med Skellefteå kommun.

**Skogsmuseet i Lycksele AB** Region Västerbotten äger museet tillsammans med Lycksele kommun. Museet ska bedriva museiverksamhet, bland annat genom att förvalta och vårda bolagets markområden och byggnader, och även förvalta och vårda den byggnad och de samlingar som ägs av stiftelsen Skogsmuseet i Lycksele och hålla dem tillgängliga för allmänheten.

**Skellefteå museum AB** ska i huvudsakligen den norra delen av länet bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet, samt annan närstående kulturell verksamhet. Museum Anna Nordlander ingår i Skellefteå museum AB. Bolaget har även ett ansvar för teknik och industrihistoria efter 1900. Museet ägs av Region Västerbotten tillsammans med Skellefteå kommun.

**Västerbottens museum AB** är driftsansvarigt för läns museiverksamheten. Bolaget ska bedriva samt främja kulturmiljövård och museal verksamhet inom regionen, liksom annan närstående kulturell verksamhet. Bolaget ägs tillsammans med Umeå kommun.

**Science Park i Umeå AB** ska samverka med övriga intressenter som redan finns, eller avser etablera sig, inom området Universitetsstaden i Umeå kommun. Bolaget ska initiera, driva och delta i planering- och utvecklingsprocesser, utveckla samarbeten till nytta för bolagets ägare och samarbetspartners. Syftet med verksamheten är att gynna utveckling av kvalitet och effektivitet i ägarnas olika verksamhetsområden. Bolaget ska också stödja utvecklingen av en attraktiv miljö med mötesplatser. Det innebär att profilera satsningsområden, där universitetets forskning och universitetssjukhusets verksamheter tillsammans med startups, företag och aktörer i innovationssystemet gemensamt attraherar externa etableringar, investerare och utvecklings-samarbeten. Region Västerbotten äger 40 procent, Umeå kommun via Umeå kommunföretag AB 51 procent och Umeå universitet via Uminova Holding AB 9 procent.

**Norrbottniabanan AB** har i uppdrag att bedriva konsultverksamhet avseende Norrbottniabanan. Övriga delägare är kommunerna Piteå, Skellefteå, Umeå, Luleå, Kalix, Boden, Haparanda och Robertsfors.

**Norra sjukvårdsregionförbundet** har av regionerna fått uppdraget att utveckla gemensamma intresseområden inom hälso- och sjukvård, utbildning och forskning och angränsande verksamheter. I förbundet har regionerna ett gemensamt ansvar för att beställa, planera och samordna sjukvårdsregional sjukvård, utbildning och forskning utifrån ett behovs- och befolkningsperspektiv. Förbundet beslutar bland annat om avtal för högspecialiserad vård, verksamhetsplan för kunskapsstyrning och utvecklingsplan för cancervård.

Norra sjukvårdsregionförbundet är ett kommunalförbund, bildat 2005 mellan de fyra regionerna i norra Sverige: Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland, Region Västerbotten och Region Norrbotten.

**Almi Företagspartner Nord AB** ska stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt. Bolaget ska erbjuda tjänster inom affärsutveckling och utlåning i huvudsak riktat till företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Region Västerbotten äger 24,5 procent av bolaget, Almi Företagspartner AB 51 procent och Region Norrbotten 24,5 procent.

**Umeå Biotech Incubator AB** är en inkubatorverksamhet inom life science som erbjuder specialiserat för affärsutveckling, tillgång till bransch nätverk och laboratorieinfrastruktur. Region Västerbotten äger 16 procent av bolaget, Umeå universitet 50,3 procent, Sveriges lantbruksuniversitet 8,46 procent och Umeå kommun 25,16 procent.

**Uminova Innovation AB** fokuserar på innovationsutveckling med uppgift att medverka till kommersialisering av innovationer från Umeå universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Övriga delägare är Umeå universitet via holdingbolag, Umeå kommun via Umeå kommunföretag AB samt Sveriges lantbruksuniversitet via holdingbolag.

**Transitio AB** har till uppgift att förvalta och underhålla fordon samt en rådgivande roll som sakkunnig inom spårfordonsområdet, utöver att stödja aktieägare i frågor om upphandling och finansiering av spårfordon, högvärdeskomponenter och reservdelar. Bolaget ägs av regioner, kommunalförbund och länsbolag i Sverige – varav Region Västerbottens ägande är 5,4 procent.

**Inera AB** ägs av regioner, kommuner och SKR Företag. Bolagets uppdrag är att skapa förutsättningar för att digitalisera välfärden, genom att förse ägarna med gemensam digital infrastruktur och arkitektur.

**Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg** kommer att utföra alla regionernas flygambulanstransporter med flygplan. Verksamheten är under uppbyggnad med driftstart 2021. Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg är en nationell organisation som ägs och finansieras av Sveriges 21 regioner (tidigare landsting).

**Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag** är ett rikstäckande försäkringsbolag som har till huvuduppgift att försäkra de vårdgivare som finansieras av regionerna. Slutkunder är de patienter som drabbats av en patientskada. Det är ett ömsesidigt försäkringsbolag som ägs av sina försäkringstagare, regionerna.

**Kommuninvest ekonomisk förening** syftar till att skapa långsiktigt bästa villkor för kommuner och regioners finansiella verksamhet. Bygger på en frivillig medlemsamverkan som ägs av ett stort antal kommuner och regioner.

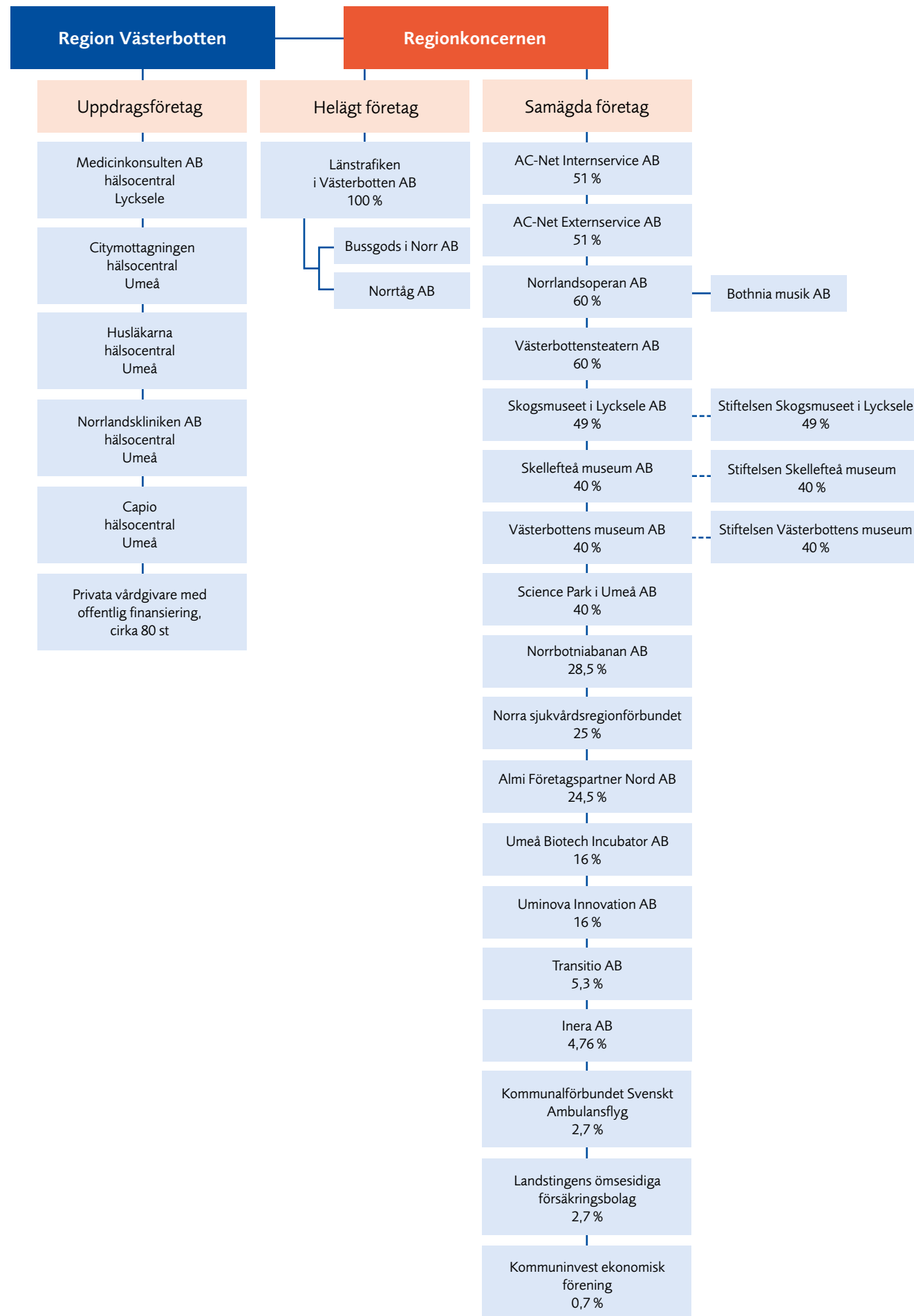


*Tillsammans med länets 15 kommuner beställer och finansierar regionen regional kollektivtrafik.*



*Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg ägs och finansieras av Sveriges 21 regioner.*





## Styrning och uppföljning av den regionala verksamheten

Den politiska styrningen i Region Västerbotten uttrycks via regionplanen som är det högsta styrande dokumentet för organisationen. Planen sätts för fyra år och utgår från politiska prioriteringar, statliga uppdrag, befolkningens behov samt de förutsättningar som råder i länet och landet samt lagar och förordningar.

Regionplanen innehåller vision, mål för olika målområden, ekonomiska förutsättningar och budgetramar för planeringsperioden.

Den planering och budget som uttrycks i regionplanen omfattar alla ledningsnivåer och bryts uppifrån och ner genom organisationens olika nivåer. Uppföljningen av både verksamhet och ekonomi går den andra vägen och börjar längst ner i verksamheten och aggregeras sedan upp i organisationen. Lärdomar från uppföljningen tas med in i kommande års planering.

### Mål- och resultatstyrning

Genom de mål som regionfullmäktige beslutar om ger politiken uttryck för vad de vill uppnå med verksamheten. De övergripande målen fastställs i regionplanen och nämnderna får i uppdrag att styra utifrån dem. Målen är långsiktiga och gäller för hela mandatperioden. Utgångspunkten är att alla nämnder ska kunna arbeta med målen men några av målen gäller inte för alla och riktas därför till berörda nämnder. Fullmäktige kan också ge uppdrag till styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar. Uppdragen omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Utifrån fullmäktiges mål konkretiserar styrelser och nämnder sitt uppdrag i nämndplanerna. Nämnderna sätter indikatorer eller delmål för vad de behöver styra på och följa upp för att nå målen. Tjänstepersonsledningen har sen till uppgift att konkretisera verksamhetsplanerna och beskriva hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målen.

### Ekonomistyrning

Ekonomistyrningen i Region Västerbotten handlar om att planera, kalkylera och budgetera förväntade händelser i verksamheten. Inför varje nytt år har regionen enligt kommunallagen skyldighet att fastställa en budget för nästkommande år och en ekonomiplan för påföljande tre år. Förslag till fördelning av budgetramar inom regionens styrelser och nämnder tas fram av den politiska majoriteten. Beslut om budget och ekonomisk plan för nästkommande planeringsperiod tas i regionfullmäktige i samband med regionplan i juni varje år. Därefter har respektive styrelse och nämnd ansvaret att tillsammans med förvaltningsledningen ta fram en fördelning av tilldelade ramarna inom den egna verksamheten. Det dokumenteras i den verksamhetsplan som styrelse och nämnd beslutar under hösten. Sista steget är att respektive verksamhetsledning fördelar beslutad ram, till respektive verksamhet. Fördelning av medel görs på två olika sätt. Det huvudsakliga sättet är en budgetram.

1. Anslagsfinansiering som är en tilldelning av medel genom en fastslagen budgetram
2. Ersättningsmodell med utgång från en fast prestationsersättning om 87 procent och en rörlig del om 13 procent.



## Vision och mål

Region Västerbotten har antagit en vision och tre målområden. Visionen uttrycker vad vi som organisation långsiktigt strävar efter att uppnå. Målområdena pekar ut riktningen för att nå dit. Inom varje målområde anger fullmäktige mål, totalt tolv till antalet, vilka är utgångspunkt för all verksamhet.

Region Västerbottens vision är ett län där framtiden byggs tillsammans med invånare, kommuner, organisationer och näringsliv. Ett Västerbotten där möjligheter kan realiseras och alla får plats. En region där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra.

Vi drivs av att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Region Västerbotten

tar ansvar för att det finns en uthållig och jämlik välfärd och att arbetet med innovation ger resultat. Genom att samla krafter och dela kunskap utvecklar vi Västerbotten och bygger en hållbar framtid tillsammans. En framtid med goda livsvillkor för alla.

Vi gör skillnad för dem vi finns till för och får fler att välja Västerbotten.

Som en del i att ställa om till en hållbar ekonomi finns i regionplanen fyra perspektiv som ska genomsyra all verksamhet inom Region Västerbottens välfärds- och utvecklingsuppdrag. Perspektiven; värde för invånaren, hållbarhet, jämställdhet och omställning till förebyggande arbetet ska finnas med för varje mål vid planering, beslut, genomförande och uppföljning.

## Övergripande styrdokument

Inom Region Västerbotten används olika styrdokument. Styrdokumenterna syftar generellt till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Regionfullmäktige antar årligen det politiska styrdokumentet, regionplan och budget som anger den övergripande inriktningen för Region Västerbotten både för det närmaste budgetåret och för den kommande treårsperioden. Regionplan och budget är i kombination med fastställda policydokument, strategier och andra övergripande styrdokument utgångspunkten för det uppdrag som Region Västerbottens styrelser och nämnder har att hantera.

Ledningssystemet är det verktyg som Region Västerbotten använder för att tydliggöra hur verksamheten styrs, leds, utvecklas och följs upp. Ledningssystemet syftar till att kvalitetssäkra arbetet och därmed möjliggöra ett gott arbete. Policy, riktlinjer, delegationsordningar med mera samlas i Region Västerbottens ledningssystem Lita.

och analyseras för att ge en bild av hur hela organisationen lyckas med förflyttning mot de mål som antagits av regionfullmäktige samt vilka åtgärder som eventuellt behöver vidtas.

En annan viktig del i ekonomistyrningen är regelbunden uppföljning av verksamheten. Mätningar, kontroller och analyser av intäkter och kostnader ska medverka till att vidta åtgärder vid oväntade händelser till exempel vid budgetuppföljning. Uppföljningen genomförs för att uppnå ekonomiska mål och en god ekonomisk hushållning.

## Intern kontroll

En god intern kontroll förebygger, upptäcker och åtgärdar fel och brister som hindrar att organisationen kan nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Intern kontroll bygger också in medvetenhet om behovet av att värna och vårda en stabil, öppen och rättssäker process.

Intern kontroll handlar om att på en rimlig nivå säkerställa:

- att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- att information om verksamheten och den finansiella rapporteringen är tillförlitlig
- att lagar, regler och regionfullmäktiges policy, mål och riktlinjer följs.

Enligt kommunallagen är det respektive nämnd som har ansvar för att säkerställa en fungerande intern kontroll för sin verksamhet. Nämnden antar därför årligen en plan för intern kontroll som bygger på en riskanalys. För prioriterade risker tar nämnden fram åtgärder för att följa, förebygga, minimera eller i bästa fall eliminera riskerna.

Nämnden ska löpande, eller minst i samband med årsrapporten, följa upp de kontrollaktiviteter som fastställts i internkontrollplanen. Där redovisas utförda kontroller och resultat av uppföljningar samt åtgärder som har eller ska vidtas med anledning av resultatet.



”  
*Budget och ekonomisk plan beslutas av regionfullmäktige i juni varje år.*

### REGION VÄSTERBOTTENS VISION:

Från fjäll till kust skapar vi gemensamt en attraktiv region med goda livsvillkor för alla

Hela regionen  
Samarbete  
Mångfald  
Social samhörighet  
Samlande kraft  
Tillsammans  
Kommunikationer

Dialog  
Samverkan  
Inkluderande  
Nätverk  
Gemenskap  
Länets kommuner  
Organisationer  
och näringsliv

Arbetsmarknad  
Hållbar utveckling  
Integration  
Välfärd  
Tillgänglighet  
Kultur  
Föreningsliv  
Upplevelser  
Utvecklingsmöjligheter  
Tillväxt  
Utbildning

Folkhälsa  
Miljö  
Livsmiljö  
Hälso- och sjukvård  
Arbetsmiljö  
Aktivitet  
Jämlik och jämställd

### REGION VÄSTERBOTTENS MÅL:

#### Hållbart samhälle

Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa  
Västerbotten är det barnvänligaste länet  
Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv  
Västerbotten är en ledande miljöregion

#### God och jämlik hälso- och sjukvård

Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet  
Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet  
Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss  
Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

#### Jämlik och attraktiv region

Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner  
Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering  
Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till  
Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag



## Väsentliga personalförhållanden

Medarbetarna och regionens arbete med personalfrågor är viktiga framgångsfaktorer för att hålla en hög kvalitet i den regionala servicen och utvecklingen samt i utbudet av hälso- och sjukvård.

En av förutsättningarna för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare är att regionen har konkurrenskraftiga löner och villkor. Region Västerbotten ser ett starkt samband mellan vår förmåga att kompetensförsörja organisationen och att ha en lönebildning med inriktning mot likabehandling och jämställdhet. En individuell och differentierad lön kan bidra till förbättringar av verksamhetens effektivitet, produktivitet och kvalitet.

Regionens samverkansavtal beskriver regionens och de fackligas gemensamma arbete för att bidra till bra beslutsunderlag och bättre verksamhet. Samverkan är vår plattform för intern dialog, delaktighet och möten där alla blir viktiga i att bidra till att vi når målen för Region Västerbotten.

### Arbetsmiljö och sjukfrånvaroutveckling

Region Västerbotten ska vara en utvecklande och attraktiv arbetsplats där medarbetare känner sig välkomnade, sedda och delaktiga. Som arbetsgivare ska regionen verka för att vara en hälsofrämjande arbetsplats och därmed uppnå en god fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet har under året påverkats av corona-pandemin. I början av året uppstod en brist på den personliga skyddsutrustning som krävdes för att kunna arbeta på ett säkert sätt. Bland annat så startade regionen egen tillverkning av skyddsförkläden under våren och tillverkningen bedrevs fram till semestern.

Under våren gjordes omställningar inom Region Västerbottens interna företagshälsa. Stödet till individer och verksamheter utvecklades snabbt och i god samverkan mellan regionens förvaltningar. Vi har snabbt omsatt nationella riktlinjer i lokala rutiner. Samtidigt har vi saknat tydlighet från tillsynsmyndigheten. Ett gott samarbete på central nivå och i hälso- och sjukvårdsförvaltningens samverkansgrupp har bidragit till en säker arbetsmiljö. Vårdhygien har också haft fokus på medarbetarnas säkerhet och utvecklat rutiner inom området. I övrigt har vi fortsatt att skapa förutsättningar för systematik och delaktighet i planering och uppföljning.

Frisktalet, som mäts som andelen medarbetare med fem eller färre sjukfrånvarodagar, har

försämrats från 66 procent till 59 procent. Den totala sjukfrånvaron har ökat något under året och ligger på 5,9 procent. Det är den korta sjukfrånvaron, mindre än 14 dagar, som orsakat ökningen. Antal rapporterade tillbud och arbets-skador har också ökat under året. Den negativa utvecklingen hänger samman med corona-pandemin. Tydliga toppar i sjukfrånvaro observerades under mars och april samt från september och framåt. Perioderna sammanfaller med de perioder då samhällssmittan varit betydande.

Sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer, under året varit cirka 2,1 procent. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor har varit 6,7 procent och för män 3,9 procent. För unga medarbetare (yngre än 29 år) och de mellan 30 och 49 år har sjukfrånvaron varit 5,8 procent jämfört med 6,1 procent för de som är äldre än 50 år.

### Kompetensförsörjning

Under året har pandemin medfört utveckling som kan stärka Region Västerbottens kompetensförsörjning i framtiden. Nya digitala arbetsätt, ökat teamarbete, samverkan mellan enheter och stor omställningsförmåga i reaktivering av tidigare sjukvårdspersonal samt förmåga till omstationering av personal inom och mellan verksamheter har försett oss med kompetens. Pandemin har också synliggjort befintliga utmaningar som bristen på specialistsjuksköterskor som funnits under en längre tid.

Vi är fortsatt beroende av inhyrd personal. Flera verksamheter har ändå lyckats bryta den negativa utvecklingen. Kostnaderna för inhyrda läkare är höga men minskande. Dock ökar fortsatt kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor framför allt i inlandet. Det beror på att det är svårt att rekrytera till vissa orter. Av det skälet har ett projekt för att uppnå stabil och varaktig bemanning i glesbygd initierats.

Kompetensutveckling av så väl medarbetare som chefer inom regionen har påverkats av de omställningar som corona-pandemin inneburit. Restriktioner kring fysiska möten och resande samt ökad arbetsbelastning har inneburit färre kurser och konferenser. Samtidigt har regionen använt nya digitala lösningar både internt och externt.

Regionen har hanterat utmaningar som pandemin orsakat när det gäller möten och förutsättningar för ledarskap. Det är för tidigt att dra några slutsatser kring hur det påverkat arbetsmiljö och verksamhet.

## Personalsammanställning

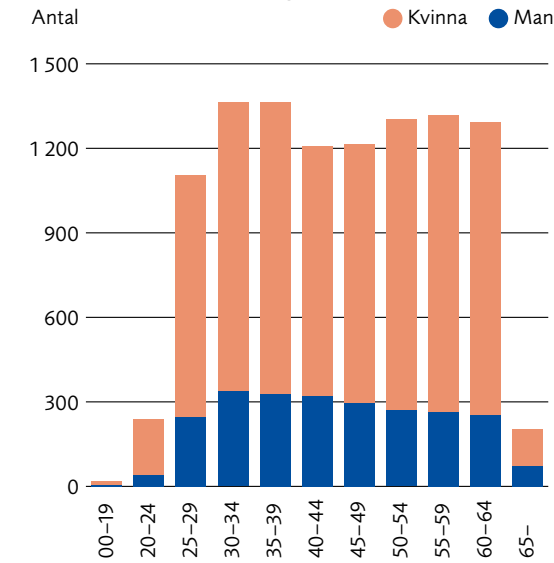
### Antal anställda

Region Västerbotten har i genomsnitt haft 10 737 månadsavlönade personer anställda under 2020, varav 9 808 tillsvidareanställda. Detta är en marginell ökning jämfört med år 2019.

### Ålders- och könsfördelning

Medelåldern är 45 år bland Region Västerbottens anställda, 45 år bland kvinnor och 44 år bland män. Kvinnor utgör 77 procent av medarbetarna. Könsfördelningen skiljer sig åt mellan yrkesgrupperna. Inom exempelvis läkargrupperna är fördelningen mellan kvinnor och män jämn.

#### Ålders- och könsfördelning



### Sysselsättningsgrad

Andelen heltider var 90,8 procent den sista december 2020. Det är en mindre ökning jämfört med motsvarande tidpunkt 2019.

Sysselsättningsgrad			
	Kvinnor	Män	Totalt
Deltid	830	150	980
Heltid	7 342	2 326	9 668

### Personalomsättning

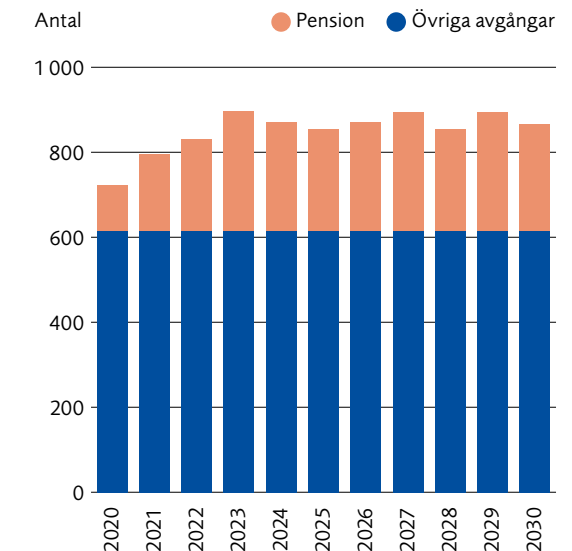
Personalomsättningen 2020 var 7,94 procent. Det är marginellt högre jämfört med 2019 (7,86 procent).

### Ålderspensionsavgångar och övriga avgångar

En ökning av pensionsavgångarna kommer under de närmaste åren för att sedan plana ut och ligga kvar på en något högre nivå jämfört med 2020. De föreslagna förändringarna i det nationella pensionssystemet, med bland annat förslag om höjd riktålder, kan förväntas innebära att medarbetarna går i pension senare än vad de gör i dag.

Övriga avgångar per år visar ett genomsnitt av hur många som avslutat en tillsvidareanställning inom Region Västerbotten tre år tillbaka (här exkluderas de som avslutat sin anställning efter 65 års ålder).

#### Antal personer som beräknas kunna gå i pension vid 65 års ålder eller avgå av andra orsaker de närmaste 10 åren



Sjukfrånvaron har ökat något och ligger på

5,9 %



## Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

### Effekter av pandemin

Under 2020 har verksamheten i hög grad präglats av den pågående pandemin.

Smittskydd och krisberedskap har under året varit centrala i pandemi-arbetet. I slutet av året har vi fokuserat på att planera för kommande vaccinationsinsatser. Detta kommer att vara ett arbete som medför stora utmaningar. Pandemin har krävt stora ansträngningar både för att hantera covid-19-relaterade vårdtillfällen och en omställning med prioriteringar för att upprätthålla vården i sin helhet. Samtidigt har vi arbetat för att minska smittspridning och antalet patienter som behöver sjukhusvård. Pandemin har också inneburit en stor påverkan på ekonomin med kraftigt minskade intäkter. Den har medfört ökade kostnader främst inom personal och material. Inom vissa andra områden har kostnader minskat. Tillfälliga statsbidrag och ersättningar för covidrelaterade merkostnader har påverkat resultatet.

Regionens helägda och delägda bolag har också starkt påverkats av pandemin. Samtliga kulturbolag, Länsstrafiken och Norrtåg har fått statliga medel för att klara den ekonomiska situationen.

### Omställning till hållbar ekonomi

Utvecklingen inom den högspecialiserade vården går snabbt och är kostnadsdrivande. Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen att befolkningen blir äldre och får större vårdbehov. Fler vårdkrävande patienter förväntas samtidigt som tillgången på arbetskraften minskar. Därför måste framtidens vård bedrivas på nya sätt. Region Västerbotten behöver utveckla arbetssätt och organisation för att klara ekonomin och samtidigt erbjuda en god, effektiv och nära vård som möter invånarnas behov. En förutsättning för att klara omställningen till framtidens vård är att skapa en ekonomi i balans som är långsiktig hållbar.

I arbetet med regionplan 2020 har underlag för effektiviseringar och andra åtgärder tagits fram.

Regionens samlade effekt av omställningsplan uppgår till 138 miljoner kronor av årsplanen på 225 miljoner kronor. Det motsvarar en uppnådd effekt på 61 procent av plan.

Regionförvaltningens årsplan på

11,5 miljoner kronor har överträffats då effekt på 57 miljoner kronor har rapporterats. Regionala utvecklingsförvaltningen har också klarat att följa sin plan.

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen redovisar totalt en positiv effekt på 80 miljoner kronor vilket motsvarar 38 procent av plan. Aktiviteten att minska beroendet av hyrpersonal har gett en negativ effekt på 17,4 miljoner kronor. Pandemin påverkar aktiviteterna i omställningsplanen. Det beror till viss del på att det är svårt att driva igenom kostnadsreducerande åtgärder, främst inom personalområdet.

Effektivisering av inköp- och upphandlingsprocessen bedöms ha lett till minskade kostnader hos annan verksamhet med 12,3 miljoner kronor. Inom området digitalisering och medicinsk teknik har den förhöjda leveranskapaciteten bidragit till den ökade digitaliseringen och den totala effekten hos annan verksamhet bedöms ligga i linje med 2020 års mål. Innehavet av Office 365 har möjliggjort förändrade arbetssätt och användningen har accelererat under pandemin. Den ökade användningen av Office 365 har visat på positiva ekonomiska effekter exempelvis i form av minskade resekostnader inom regionen.

Det är svårt att värdera om vissa kostnadsreduceringar är en effekt av aktiviteter i omställningsplanen eller en effekt av pandemin som exempelvis minskad produktion och reserestriktioner.

### Pensionsförpliktelse

Regionen och dess koncern redovisar pensioner enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med den kommunala redovisningslagen. Det betyder att pensioner som intjänats före 1998 klassificeras som ansvarsförbindelse. Pensioner från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. Det totala pensionsåtagandet, det vill säga avsättningen inklusive ansvarsförbindelsen, uppgår vid årsskiftet till 835 miljoner kronor. Av det totala åtagandet återfinns 50 procent som en avsättning i balansräkningen.

För att möta kommande pensionsbetalningar har Region Västerbotten avsatt medel i en pensionsmedelsportfölj. Återlånade medel definieras som skillnaden mellan totala pensionsförpliktelsen och förvaldade pensionsmedel enligt marknadsvärde. De förvaldade pensionsmedlen är lägre än pensionsförpliktelsen vilket innebär att regionen över tid använt medel för löpande verksamhet och investeringar i stället för att spara till pension.

Återlån i miljoner kronor		
	2020-12-31	2019-12-31
Avsättning för pensioner	4 901	4 618
Ansvarsförbindelse	4 934	5 227
Summa pensionsåtagande	9 835	9 845
Finansiella omsättningstillgångar	4 560	4 721
Återlån	5 275	5 124
Avkastning på finansiella placeringar	-3,4 %	17,5 %

### Medelsförvaltning

Den av regionfullmäktige beslutade finanspolicyn anger ramarna för finansverksamheten. Finanspolicyn fastställer mål och riktlinjer, anger hur ansvaret är fördelat samt identifierar vilka finansiella risker regionen är exponerad för och hur riskerna ska hanteras. Finansverksamheten är uppdelad i tre delar, likviditetsförvaltning, pensionsmedelsförvaltning och skuldförvaltning.

Regionens finansiella omsättningstillgångar uppgår den 31 december 2020 till 4 812 miljoner kronor.

Medelsförvaltning i miljoner kronor		
	2020-12-31	2019-12-31
Kassa/bank	252	446
Kortfristiga placeringar	4 560	4 721
<b>Summa</b>	<b>4 812</b>	<b>5 167</b>

Förändringen av kassa och bank beror på skillnaden i in- och utbetalningar under året. Stora investeringsutgifter i kombination med ekonomiska underskott i verksamheten har inneburit att extern upplåning varit nödvändigt för att finansiera investeringsutbetalningarna de senaste åren. Under 2020 har dock ett väsentligt bättre ekonomiskt resultat inneburit en högre självfinansiering av investeringar och en oförändrad låneskuld. Vid utgången av år 2020 uppgår regionens räntebärande låneskuld till 2 600 miljoner kronor.

Minskningen av kortfristiga placeringar beror på att regionens pensionsmedelsportfölj haft en negativ värdeutveckling under 2020. Första halvan av 2020 kom i stor utsträckning att präglas av det nya corona-viruset och dess följder. Den stora osäkerheten satte avtryck på

världens börser med några av de största upp- och nedgångarna i modern tid. Den snabba och djupa nedgången på globala börser under mars förbyttes i en succesivt ökande riskvilja och stigande börser på grund breda stimulanspaket, en generös penningpolitik och positiva nyheter om vaccin mot covid-19. Ekonomiska indikatorer pekar dock på en fortsatt relativt svag ekonomi präglad av hög arbetslöshet och låg BNP-tillväxt.

Under perioden uppvisade globala aktieindex en positiv avkastning med 13,3 procent i lokala valutor samtidigt som Stockholmsbörsen utvecklades positivt med 14,8 procent. Riksbanken lämnade repropäntan oförändrad på 0,0 procent och svenska ränteindex hade en positiv utveckling (OMRX Bond: 1,4 procent). Den svenska kronan stärktes under perioden mot såväl den amerikanska dollarn (USD/SEK: 12,1 procent) som mot euron (EUR/SEK: 3,8 procent).

Regionens pensionsmedelsportfölj hade en negativ avkastning under perioden på 3,4 procent vilket var 7,9 procent lägre än avkastningskravet. Portföljens totala nominella värde minskade från 4 721 miljoner kronor till 4 560 miljoner kronor. Under perioden genomfördes köp för cirka 4 600 miljoner kronor och försäljningar för cirka 4 586 miljoner kronor.

### Soliditet

Soliditet i procent		
	2020-12-31	2019-12-31
Soliditet enligt blandmodellen	19,1	19,1
Soliditet enligt fullfonderingsmodellen	-21,3	-22,1

Soliditet är ett mått på regionens långsiktiga betalningsförmåga. Måttet visar hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditeten har under flera år minskat vilket är ett resultat av att de höga investeringsnivåerna till stor del finansierats med extern upplåning. Årets soliditet uppgår till 19,1 procent vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Att soliditeten trots en hög investeringsnivå är oförändrad förklaras av ett förbättrat ekonomiskt resultat som även möjliggjort en högre självfinansiering av investeringar. Skulle regionen redovisa enligt den så kallade fullfonderingsmodellen, där även ansvarsförbindelsen avseende pensioner intjänade före år 1998 inkluderas, skulle soliditeten bli negativ och uppgå till minus 21,3 procent.



Tillfälliga statsbidrag och ersättningar har påverkat resultatet.



Office 365 ger minskade resekostnader.



Årets soliditet är

**19,1%**

och oförändrad jämfört med föregående år.



## Händelser av väsentlig betydelse

### Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens nettokostnader är summan av verksamhetens intäkter minskat med kostnader för avskrivningar och verksamhetens kostnader. Verksamhetens nettokostnadsutveckling på 1,0 procent för regionen totalt. Både kostnader och intäkter har påverkats av den pågående pandemin.

#### Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter omfattar vårdintäkter, patientintäkter och bidrag och uppgår för perioden till 3 439 miljoner kronor.

Vårdintäkterna 2020 uppgår till 1 276 miljoner kronor, vilket är 72 miljoner kronor eller 5 procent lägre jämfört med föregående år. Vårdintäkterna för slutenvård har minskat med 22 miljoner kronor eller 2,5 procent samtidigt som vårdintäkterna för öppenvård har ökat med 7 miljoner kronor eller 4 procent jämfört med föregående år.

Slutenvårdsproduktionen har 2020 jämfört med 2019 minskat med 714 vårdtillfällen eller 12 procent från den norra regionen. Minskning jämfört med föregående år har skett från och med mars månad. Minskningen har varit som störst under april och maj månad. Under sommarmånaderna har skillnaden i slutenvårdsproduktionen mellan åren varit mindre för att sedan från och med september månad öka igen.

Minskning av regionvårdtillfällen har skett på de flesta kliniker. Vård dagar har minskat i något mindre omfattning vilket ökat medelvårdtiden med 3 procent. Vårdtillfällen i slutenvården för västerbottningar har minskat med 7 procent och därmed i mindre omfattning är regionpatienter.

Regionen har under 2020 fått utökade riktade statsbidrag kopplade till pandemin, dessa beräknas uppgå till 473 miljoner kronor 2020.

#### Personalkostnader

Personalkostnaderna var 105 miljoner kronor högre än föregående år. Kostnadsutvecklingen för personalkostnader samlat ligger på 1,5 procent.

Regionen har under 2020 upphandlat en ny leverantör för pensionsadministration. Den nya leverantören har gjort en annan uppskattning av pensionsavsättningen, som beräknas vara mindre än tidigare bedömning, och ger därmed en positiv resultat effekt på 107 miljoner kronor. Förändringen kommer att betraktas som en jämförelsestörande post i bokslutet. Om hänsyn tas

till detta vid beräkning av kostnadsutvecklingen så uppgår den till 1,8 procent.

Kostnaderna för hyrpersonal är totalt 6 procent högre jämfört med 2019. Kostnaderna uppgår till 225 miljoner kronor vilket är 12,5 miljoner kronor högre än 2019. Lägre kostnader ses för hyrläkareveckor med 14 miljoner kronor och en ökning ses för hyrda sjuksköterskor med 26 miljoner kronor jämfört med 2019.

Antalet anställda ökar över tid och regionen har drygt 400 fler anställd perioden 2020 omräknat till heltider jämfört med samma period 2017 exklusive regionala utvecklingsförvaltningen som bara funnits sedan 2019 i samma organisation. Trenden är dock att antalet anställda inte ökar i samma takt som tidigare utan har planat ut. Registrerad närvarotid omräknat till årstjänster 2020 motsvarar 2019 års nivå.

#### Produktionskostnader

Kostnaderna för läkemedel omfattar receptläkemedel, rekvisitionsläkemedel samt särskilda läkemedel inklusive rabatter. Kostnadsökningen jämfört med 2019 är 8,4 procent.

Kostnaden för läkemedel inom förmånen (recept) har ökat. Det beror på fler unika patienter jämfört med samma tid i fjol och att antalet uttagna recept ökat. Rapport från Sveriges Kommuner och Regioner visar att regionens kostnad för förmånen är 10,5 procent högre än föregående år. Enligt rapporten ligger regionen högre än den förväntade kostnaden enligt behovsmodellen med cirka 22,5 miljoner kronor. Rikssnittet ligger på 8,1 procent. En region har haft en högre utveckling än Västerbotten medan 12 regioner ligger under rikssnittet.

Rekvirerade läkemedelskostnad ökar med 0,9 procent. Anledningen till att det inte ökar mer beror med stor sannolikhet på minskad produktion till följd av pandemin.

Kostnaderna för särskilda läkemedel ökar på en total nivå. För Cancercentrum är det koagulationsfaktorer som visar en stor ökning. För Medicincentrum är det behandling för cystisk fibros som står för ökningen. På infektionskliniken ses dock en minskning som beror på att färre hepatit C-patienter behandlats och lägre priser på hiv-läkemedel.

Kostnadsutvecklingen för medicinskt material är negativ med 1,5 procent vilket förklaras av att produktionen varit lägre. Den lägre produktionen ger också lägre kostnader för visst medicinskt material som implantat samtidigt ökar kostnader för material kopplat till pandemin. 34 miljoner kronor av utfallet för perioden är extrakostnader för material kopplat till covid-19.

#### Utomlänsvård

I kostnaderna för utomlänsvård ingår köp av högspecialiserad vård, fritt vårdval och vårdgaranti inklusive transport av patienter. Kostnaderna för utomlänsvården jämfört med föregående år är 18 procent lägre vilket motsvarar 52,4 miljoner kronor. Pandemin har med största sannolikhet haft effekt på kostnaderna då färre patienter skickats, alternativt själva valt att inte åka till andra sjukhus för behandling. Det är framförallt den planerade slutenvården och patienttransporter som har kostat mindre jämfört med samma period 2019.

Kostnad för digitala vårdtjänster ökar och kostnaderna 2020 är 14 miljoner kronor, en ökning med 95 procent.

#### Skatteintäkter och generella statsbidrag

Regionens skatteintäkter påverkas dels av skattesatsen, som 2020 är 11,35 kronor, dels av befolkningens mängd, sysselsättningsnivå och lönenivåer. De generella statsbidragen används för att jämna ut skillnader i intäkter eller strukturella förutsättningar inom den kommunala sektorn. Inom statsbidragen regleras även utökat eller minskat ansvar mellan stat och regioner. Dessa intäkter och bidrag sätter de ekonomiska ramarna för regionens verksamhet.

Beräkningen av skatteintäkterna baseras på SKR:s decemberprognos och uppgick till 6 605 miljoner kronor, 6 miljoner kronor mer än föregående år. Skatteintäkterna är lägre än vad som prognosticerats inför 2020.

De generella statsbidragen uppgick till 2 317 miljoner kronor. Det är 626 miljoner mer än 2019. Den stora ökningen kan förklaras av tre faktorer. Under hösten 2019 beslutade riksdagen att ett nytt kostnadsutjämningsystem skulle införas under 2020. Med det nya systemet ökade regionens generella statsbidrag. Även läkemedelsbidraget är större än 2019. Under 2020 har också riksdagen tagit beslut om utökade tillskott till regionerna med anledning av den pågående pandemin. Dessa beräknas uppgå till 266 miljoner kronor.

Sammanlagt ökade regionens intäkter från skatter och generella statsbidrag med 632 miljoner kronor jämfört med 2019.

#### Finansiella intäkter och kostnader

Årets negativa finansnetto uppgår till 293 miljoner kronor, inklusive orealiserade värde regleringar.

Totalt för året har värdet på portföljen minskat med 3,4 procent vilket genererat en negativ resultat effekt på 162 miljoner kronor. Av den totala

värdeförändringen uppgår värde regleringen av orealiserade vinster och förluster till plus 178 miljoner kronor medan realiserade vinster och förluster, som uppkommit vid omplaceringar i portföljen, sammanlagt uppgår till minus 339 miljoner kronor.

Övriga finansiella kostnader uppgår till 140 miljoner kronor, varav räntekostnader för pensions- och löneskatteskulden uppgår till 127 miljoner kronor. Räntekostnader för extern upplåning uppgår till 9 miljoner kronor.

#### Uppföljning av bolagen

Regionens hel- och delägda bolag har under 2020, i likhet med regionens övriga verksamheter, påverkats i stor utsträckning av pandemin och dess konsekvenser. För Länsstrafiken i Västerbotten AB har resandet påverkats, något som även fått ekonomiska konsekvenser. Efter en vår med halverat resande, så återhämtade sig resandet tillfälligt under tidig höst. I takt med skärpta reserestriktioner under hösten har resandet återigen minskat mot slutet av året. De mål som finns i bolagets verksamhetsplan kopplade till resandeutveckling har ej kunnat uppfyllas mot bakgrund av reserestriktioner. Restriktionerna har även påverkat kvalitetsmålet om att nå en hög kundnöjdhet negativt. För närvarande uppmanas resenärer att avstå från kollektivtrafik på grund av pandemin. Inför framtiden förväntas förändrade resandemönster kunna leda till behov av omställning. Bussgods i Norr AB, som tidigare varit ett helägt bolag under Länsstrafiken i Västerbotten AB, har under året fått en ny ägare. Sedan den 1 april 2020 är Länsstrafiken i Norrbotten AB delägare. Även Norrtåg AB har påverkats av reserestriktionerna. Trots påverkan på resandeutvecklingen, rapporterar Norrtåg att bolaget når kvalitetsmålen i dess helhet. Året 2020 inföll även Norrtåg AB:s 10-årsjubileum.

Almi Företagspartner Nord AB har under första halvåret ställt om sin planerade verksamhet för att möta det ökade antalet förfrågningar om tillfällig och långsiktig finansiering till följd av pandemin. Under perioden mars till och med juni inkom förfrågningar som motsvarade 150 procent av antalet motsvarande period året innan. Resurser omfördelades därför mot finansieringssidan av bolagets verksamhet. I takt med att finansieringsbehoven minskat under senare delen av året, har fler affärsutvecklingsinsatser kunnat göras under hösten.

De delägda kulturbolagen Norrlandsoperan AB, Västerbottensteatern AB, Skogsmuseet i Lycksele AB, Skellefteå museum AB samt Västerbottens museum AB rapporterar om stora konsekvenser



400  
fler anställda.

473  
miljoner kronor i riktade statsbidrag kopplade till pandemin.

för verksamheten med anledning av pandemin och beslutade restriktioner. Anpassningar av den planerade verksamheten har behövt göras, med utgångspunkt i de ägardirektiv som gäller för bolagen. Framförallt har den publika besöksverksamheten och planerade aktiviteter med andra aktörer påverkats. Under en betydande del av året har verksamheterna varit stängda för besökare. En del produktioner har flyttats till 2021, andra har ställts in, medan vissa produktioner har kunnat genomföras med anpassningar. Norrlandsoperan har exempelvis erbjudit konserter via streaming och dansuppvisningar utomhus framför äldreboenden. Genom digitala satsningar, som livesända vernissager och nyttjande av sociala medier och alternativa kanaler, så har museerna kunnat nå besökare digitalt. Skellefteå museum har uttryckt att de digitala kommunikationskanalerna lett till att man nått många fler besökare än via fysiska utställningar.

Vad gäller Norrbotniabanan AB, så har det praktiska arbetet inletts sträckan Umeå–Dåva, som nu är i en produktionsfas. Ett intensivt påverkansarbete bedrivs för att formella beslut om finansiering av hela sträckan Umeå–Skellefteå samt finansiering av fortsatt planering av sträckan Skellefteå–Luleå ska fattas. AC-Net Internservice, som verkar för att tillhandahålla ett regionalt bredbandsnät inom länet och som ska driva utveckling inom IT, data- och telefoniområdet, rapporterar fortsatt om en väldigt hög tillgänglighet till nätet. AC-Net Externservice har under året fått en ökad efterfrågan på kapacitet och bandbredd samt förbindelser till master för mobiltäckning. Projektet Bredband till fler, som verkar för ökad bredbandsanslutning i länet och ortsammanbindande nät, har löpt på enligt plan.

## Produktion

### Hälso- och sjukvård

Som en följd av pandemin har vårdtillfällen, operationer, läkarbesök, sjukvårdande behandlingar liksom tandvårdsbesök minskat markant jämfört med 2019. Andelen besök som kunnat genomföras inom vårdgarantins tidsgränser har dock bara påverkats marginellt.

Patienter med större medicinskt behov har prioriterats framför dem med lägre medicinskt prioritering. Cancervård och akutvård har kunnat erbjudas i normal omfattning.

Den samlade produktionen i hälso- och sjukvården mätt i viktade vårdtjänster har minskat med 11,7 procent jämfört med 2019. I primärvården har produktionen minskat med

21,0 procent och i sjukhusvården med 9,0 procent. Störst minskning sågs under april och maj. Under perioden minskade produktionen med 26 respektive 27 procent jämfört med 2019.

Viktad vårdtjänst är ett sammanvägt mått på vad regionen producerar i öppenvård och slutenvård. Vårdkontaktarna viktas utifrån de resurser de beräknas kräva. Ett vårdtillfälle i slutenvård bedöms exempelvis vara mer resurskrävande än ett besök i öppenvården. Förskjutningen från slutet till öppen vård har pågått länge. Det innebär att produktionen av viktade vårdtjänster sjunker utan att vården vare sig minskar eller blir sämre.

Antalet vårdtillfällen och vård dagar har minskat jämfört med 2019 både på länets tre sjukhus och på sjukstugorna.

Medelvårdtiden är 1,2 procent högre än 2019 och ligger ackumulerat på 5,25 dagar inom sjukhusvården. Medelvårdtiden har påverkats av att fler patienter med långa vårdtider skrivits ut i december 2020 jämfört med 2019 inom den rättspsykiatriska vården. Den genomsnittliga beläggningen av de disponibla vårdplatserna inom sjukhusvården var 84,9 procent under 2020 att jämföra med 93,2 procent 2019.

Beläggningen av länets vårdplatser på sjukstugorna ligger på 68,1 procent och på dessa platser är medelvårdtiden 6,03 dagar vilket är samma som 2019.

Totalt producerades förra året cirka 270 400 vård dagar vilket motsvarade 45 000 vårdtillfällen. Av slutenvården producerades 2,5 procent på primärvårdens sjukstugor.

Slutenvårdsproduktionen har minskat med 714 vårdtillfällen eller 12 procent från den norra regionen. Minskningen har varit som störst under april och maj månad. Patienter från norra regionen stod 2020 för 11,6 procent av vårdtillfällena på länets sjukhus. Det innebär en minskning jämfört med 2019 då andelen var 12,2 procent. Medelvårdtiden för en regionpatient har ökat till 5,07 vård dagar.

Totalt har 1 281 100 läkarbesök och sjukvårdande behandlingar producerats inom den regiondrivna hälso- och sjukvården. Det är en minskning med 14,7 procent. Distansbesöken har dock ökat med 18 procent och utgör 7,1 procent av alla besök. Distansbesök har skett främst via telefon men så kallade digitala vårdmöten som sker via en applikation ökade från en blygsam nivå till 8 400 besök. Totalt har 91 000 besök skett på distans under 2020.

Totalt minskade antalet läkarbesök med 12,9 procent. I primärvården var minskningen 21,3 procent eller 55 000 besök. Sjukhusvården har producerat 21 000 färre läkarbesök, en minskning med 6,4 procent.

Inom sjukhusvården har de sjukvårdande behandlingarna minskat med 10,6 procent jämfört med föregående år. Förutom pandemins påverkan är en del av minskningen begränsad till några få enheter och beror på en mer korrekt registrering, på att antalet besök per behandling minskat samt till viss del på sena efterregistreringar.

Besöken har totalt minskat med 20,9 procent inom regionens primärvård jämfört med 2019. Det motsvarar en minskning med 153 300 besök. En del av minskning är telefonbesök som minskat med 47 procent vilket motsvarar drygt 24 600 besök. En förklaring till minskning är att en patientavgift infördes från och med 2020 och att rutinerna för vad som ska bokas som ett telefonbesök har reviderats.

Produktionen av medicinsk service har minskat med 0,5 procent, laboratoriemedicin ökat med 2,2 procent och bild- och funktionsmedicin minskat med 3,4 procent.

### Tandvård

Inom tandvården är antalet besök och antalet patienter 14,1 respektive 10,2 procent lägre

jämfört med samma period 2019. Nedgången beror på resursbrist men är också en effekt av den pågående pandemin.

Trenden med försening att kalla vuxna fortsätter och är en följd av regionens prioriteringsordning vid resursbrist samt utökat vårdåtagande inom barn- och ungdomstandvården. Många patienter avbokar eller väljer att skjuta upp sitt besök hos tandvården på grund av pandemin.

### Privata vårdgivare

Den vård som bedrivs av privata vårdgivare med offentlig finansiering minskade med 15,3 procent jämfört med 2019. Antalet besök som producerats av de privata vårdgivarna i hälsovalet minskade med 16,2 procent. Besöken som producerats av privata vårdgivare utanför hälsovalet minskade med 13,3 procent. Att antalet besök minskat beror på pandemin. Bland annat har två fysioterapeuter haft stängt ett antal månader under året. Totalt producerades 193 850 besök av de privata vårdgivarna på uppdrag av Region Västerbotten. Det var knappt 35 000 färre än 2019.

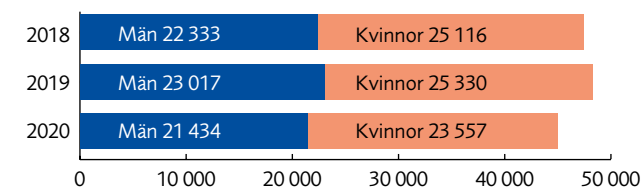
”

Skellefteå museum har nått många fler digitalt än via fysiska utställningar.

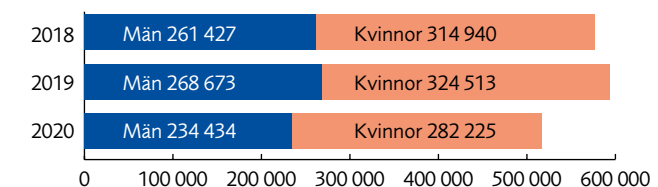
270 400  
vård dagar  
producerades.

8 400  
digitala vårdmöten  
via en applikation.

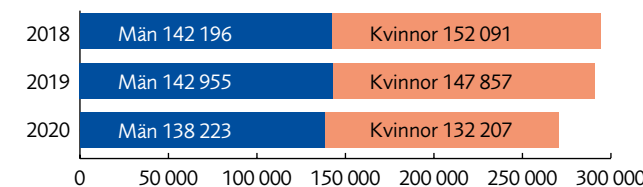
Vårdtillfällen



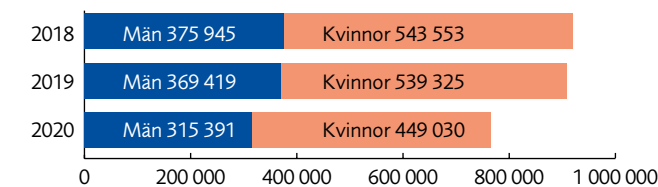
Läkarbesök



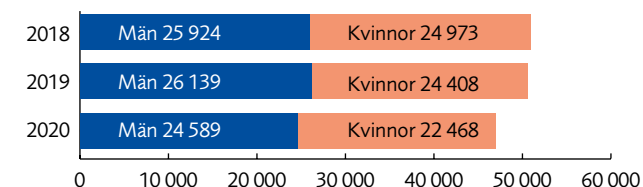
Vård dagar



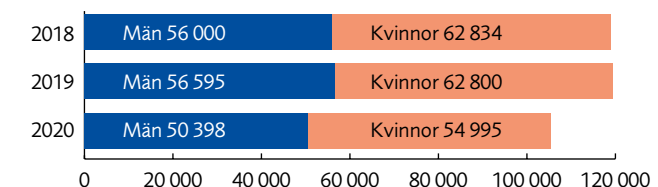
Sjukvårdande behandling



Vårdtjänst DRG



Viktade vårdtjänster





## God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

### Uppföljning av fullmäktiges mål

Färgmarkeringar och bedömningar av måluppfyllelse	
Målet har helt uppfyllts	●
Målet har delvis uppfyllts	●
Målet har inte uppfyllts	●

I regionplanen har regionfullmäktige angett tolv mål inom tre målområden. Nämnderna har fått i uppdrag att styra utifrån målen och satt indikatorer för att följa upp hur de uppfylls inom sitt ansvarsområde. Årsredovisningen är en uppföljning av resultat per december och bedömd måluppfyllelse vid årets slut. Regionstyrelsens samlade bedömning är en viktad sammanvägning av den prognos som nämnder och styrelser har lämnat. Indikatorerna som nämnderna har fastställt i sina verksamhetsplaner redovisas i bilaga 4.

### Hållbart samhälle

#### Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa

God folkhälsa innebär två saker. För det första ett så gott hälsoläge som möjligt för så många som möjligt. För det andra att skillnaderna mellan dem som har det sämst och bäst är små. Även om befolkningens hälsa till stor del bestäms av skilda livsvillkor och av de genetiska förutsättningar som var och en bär med sig, så har vi ett stort ansvar i vårt arbete med hälso- och sjukvård och regional utveckling. Ett aktivt folkhälsoarbete skapar förutsättningar för god och jämlik hälsa hos hela befolkningen.

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Patientnämnden	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

Inom ramen för hälsoval ska Västerbottens hälsoundersökningar erbjudas till alla länets medborgare det år de fyller 40, 50 och 60 år.

I mars 2020 informerade hälso- och sjukvårdsledningen att primärvården gavs möjlighet att pausa genomförandet av hälsoundersökningarna för att frigöra resurser till annan prioriterad verksamhet under den pågående pandemin. Vissa enheter fortsatte trots detta att genomföra undersökningarna, medan andra valde att helt pausa. Inställda förebyggande insatser i år innebär att det uppstår ett behov av att ta igen det för att det inte ska leda till försämringar av folkhälsan.

En av delarna i omställningen till god och nära vård handlar om att fastställa en gemensam målbild mellan region och kommuner för omställningsprocessen. Som grund för detta beslutade regionstyrelsen i maj 2020 om en ny samverkansstruktur på regional nivå och det finns nu koordinatörer på plats för att bygga den tillsammans med andra aktörer. En förutsättning för utvecklingen har varit att det har funnits stark motivation hos alla iblandade, med gemensamt mål och nationellt fokus. Ett arbete som har påbörjats i södra Lappland ska identifiera förutsättningar för samverkan mellan region och kommuner.

Utfall inom riskkonsumtion av alkohol och självskattad hälsa bygger på ett mindre urval från nationella enkäter men tyder på försämringar. Detta kan bero på att enkäten fyllts i under en pandemi och det påverkar både hur människor mår och under vilka livsvillkor de lever samt vilka levnadsvanor de har.

Medborgarnas hälsa kan försämrats till följd av ökad isolering, ofrivillig ensamhet, permittering och förlust av jobb och inkomst. Det finns risk för ökat riskbruk samt våldsutsatthet i samband med att människor är hemma mycket under pandemin. Pandemin har inneburit att smittskyddsarbete har prioriterats samtidigt som en del planerade insatser i länet inte har kunnat genomföras.

Hälsoundersökningarna visar på skillnader mellan kvinnor och män. En lägre andel av kvinnorna rapporterar god hälsa (självskattad hälsa och nedsatt psykiskt välbefinnande). Samtidigt är kvinnors medellivslängd något längre än mäns. En större andel av männen rapporterar ett riskbruk av alkohol. Skillnader mellan könen kan förklaras av skilda livsvillkor för kvinnor och män. Livsvillkoren påverkas av en könssegregerad arbetsmarknad, skillnader i belastning av obetalt hem- och omsorgsarbete, skillnader i riskbeteende och sökbeteende till hälso- och sjukvård samt utsatthet för våld. Under året har fler börjat arbeta förebyggande med våld i nära relationer i regionen och fler basenheter inom hälso- och sjukvården frågar om våld i nära relationer i sina kontakter med patienter.

Alla delar av samhället har betydelse för folkhälsan och samverkan mellan olika aktörer

är en förutsättning för bättre och jämlik hälsa. Regionen har deltagit i ett pilotprojekt med länsstyrelsen kring metoder för att samordna folkhälsoarbete. Vi har även arbetat fram en avsiktsförklaring för god och jämlik hälsa i Västerbotten som även ska antas av länets kommuner. Ett ökat samarbete med kommunerna i Västerbotten är också initierat kring levnadsvanor i förskola (och skola) med utgångspunkt i Socialstyrelsens nationella riktlinjer för prevention och behandling. Det som planerades för 2020 fick skjutas upp på grund av pandemin men en digital workshop genomfördes under hösten.

Utvärdering av hbtq-diplomering av regionens verksamheter har påbörjats. Regionen har också beviljats statliga medel till ett projekt om segregation, rasism, socioekonomi och hälsa. Formerna som projektet har tagit har i sin tur bidragit till ett utökat kontaktnät med civilsamhället där organisationer och nyckelpersoner är viktiga för kommunikation med grupper som regionen i vanliga fall har svårt att nå med hälsoinformation.

#### Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet

Vi har liksom alla samhällsaktörer ett ansvar att arbeta för att uppfylla de rättigheter som finns i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Alla barn och unga i Västerbotten har rätt till bästa möjliga hälsa, delaktighet, inflytande, trygghet och utveckling. Barn och ungdomar ska respekteras och vara delaktiga i beslut som rör dem.

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

Regionens verksamheter har kunnat jobba strukturerat och långsiktigt. I möjligaste mån har verksamheter för barn pågått även under pandemin. Under 2020 har barn upp till 18 månader prioriterats. Det arbetet inkluderar det första hembesöket samt vaccinationer. Regeringssatsningen med statsbidrag för förstärkt barnhälsovård har bidragit till högre frekvens av hembesök till nyfödda, återinförande av hembesök vid åtta månader samt gemensamma besök med folktandvården vid tiomånaderskontrollen i områden med

höga kariesfrekvenser samt högre grad av socioekonomisk utsatthet.

Regionen har utvecklat ett webbstöd för gravida med övervikt och fetma. Det har skett i samarbete mellan kompetenscentrum för mödra- och barnhälsovård, primärvården och folkhälsoenheten. Detta för att ge barnen som föds i länet bästa möjliga start i livet. En pilotstudie har genomförts under hösten 2020.

Salutdagarna (utbildning riktad till mödra- och barnhälsovårdens samt folktandvårdens personal) genomfördes i februari på tre orter i länet. Årets tema var kulturell medvetenhet – att möta barn och föräldrar på lika villkor. Inom ramen för Salutsatsningen har en digital kartläggningenkät kring skolors hälsoarbete tagits fram. Detta för att stötta skolor i deras preventiva hälsoarbete.

Regionen har under året gjort en översyn av hur andra regioner organiserar sitt arbete med barnkonventionen och barnrätt. Det har bidragit till kunskap i arbetet med att hitta en egen struktur som kan föra oss närmare målet.

En grund i detta arbete framåt bör vara att ytterligare utveckla och följa upp vårt lagstadgade ansvar att uppmärksamma barn som far illa och göra orosanmälningar till socialtjänsten.

Under 2020 har regionen börjat arbetet med att skapa en struktur för barnombudsarbetet. Vi har även startat arbetet med att vidareutbilda barnombuden till barnrättsombud utifrån barnkonventionen som lag. Flera verksamheter arbetar även med att involvera barn i sin vårdplanering. "Hållbar livsstil" ett material riktat till barnmorskor i primärvården lanserades hösten 2019. Regionen genomförde en amningsutbildning för hela vårdkedjan i oktober 2020.

Inom många områden saknas fortfarande helhetsgrepp och strukturer för arbetet med barns rättigheter. Det saknas en tydlig ambitionsnivå vilket leder till att utvecklingsinsatser till stor del blir individberoende och lärande lätt stannar i olika stuprör. Vad det innebär att anlägga ett barnrättsperspektiv behöver fortsatt konkretiseras och knytas till ett större mänskorsrättsperspektiv för att synliggöra hur olika rättigheter samspekar.

En del i att uppnå målet är fördelning av olika typer av riktade bidrag till målgruppen unga. Bidragen ska stärka ungt arrangörskap, utveckla samverkan inom ungukturområdet och bidra med förutsättningar till utvecklingsarbete inom regionens ungdomsdistriktsorganisationer. Flera ansökningar för planerade projekt har skjutits fram med anledning av pandemin. Under året har även en översyn av hur bidragen hanteras börjat för att skapa en enhetlig hantering i regionen.

”  
Nytt webbstöd för gravida med övervikt och fetma.



Drygt 50 filmpedagogiska aktiviteter har genomförts under året där barn och unga från förskoleålder upp till 26 år har fått prova på att göra egen film eller lära sig göra film. Totalt har 1 370 barn och unga deltagit. Därtill har ett flertal nya samarbeten inletts för att på olika sätt öka tillgången till kultur för barn och unga. Det handlar exempelvis om samarbeten med Bildmuseet, folkhälsoenheten inom Region Västerbotten, Balettakademien och Hjältarnas hus. Vidare har regionens biblioteksverksamhet genomfört intern kompetensutveckling för att öka kännedomen om barnkonventionen. Inom kulturverksamheten riktad mot barn har det funnits en vilja av att ställa om men inte ställa in vilket har lett till olika kreativa lösningar.

### Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv

Att som medborgare kunna påverka utvecklingen i samhället bidrar till en hög livskvalitet och ökar trygghet och tillit till samhällsaktörer och medmänniskor. Vi ska ge alla invånare möjlighet till inflytande och delaktighet utifrån sina behov och förutsättningar.

Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

Förtroendet för hälso- och sjukvården i Västerbotten har tagit ett rejält kliv framåt. I den senaste redovisningen i Hälso- och sjukvårdsbarometern anger 76 procent att de är positiva jämfört med 69 procent i riket som helhet vilket placerar regionen bland de bästa i landet.

Tillit till andra människor är högre bland länets befolkning än rikssnittet. I Västerbotten anger 79 procent av kvinnorna och 76 procent av männen att de i allmänhet litar på andra människor. Det kan jämföras med riket där motsvarande siffra är 73 procent av kvinnorna och 71 procent av männen.

Det är stora skillnader mellan kvinnor och män när det gäller rädsla för att bli överfallen, rånad eller ofredad om de går ut. Dock är det färre som är rädda i regionen jämfört med i riket. I riket

anger 43 procent av kvinnorna och 13 procent av männen en rädsla för att gå ut. I regionen är 33 procent av kvinnorna och 6 procent av männen rädda för att gå ut. Enkäten är ifylld av befolkningen under pandemin och det påverkar både hur människor mår och under vilka livsvillkor de lever samt vilka levnadsvanor de har.

Den länsgemensamma kampanjen Bry dig har under året fokuserat på hur det är möjligt att hålla kontakt i tider av social distansering och isolering. Vi har arbetat med att sprida budskapet via i regionens kanaler för social media.

Aktörer som har kontakt med våldsutsatta, bland annat socialtjänst, tjej- och kvinnojourer och nationella myndigheter, upplever att pandemin har ökat utsattheten för våldsutsatta barn och vuxna både regionalt och i nationellt. Det går därmed att anta att det kommer att finnas ett ökat stödbehov när restriktioner lyfts vilket regionen behöver förbereda för.

På nationell nivå har behovet av att arbetsgivare arbetar med frågor om medarbetares utsatthet för våld i nära relationer uppmärksamats. Ett nytt stödmaterial från Sveriges Kommuner och Regioner riktad till chefer finns men har ännu inte fått spridning i organisationen. Region Västerbotten saknar till skillnad från flera andra regioner tydliga riktlinjer och rutiner för hur chefer kan hantera medarbetares utsatthet för våld i nära relationer. Det är önskvärt att rutiner för detta kommer på plats.

Medarbetare på regionbiblioteken har genomgått utbildning i hbtq, samt börjat ta fram handlingsplan inför hbtq-diplomerings. Inkluderingsperspektivet har i flera avseenden stärkts under året. Fortfarande behövs ytterligare insatser innan inkluderingsperspektivet finns som grund för allt utvecklingsarbete. Under kommande år ska fler steg tas genom att bland annat tydliggöra hur detta perspektiv kan appliceras praktiskt inom nämndens olika sakområden.

Pandemin har haft en starkt negativ påverkan på förutsättningarna för att bedriva och nå ut med kultur. Verksamheter och enskilda kulturutövare har ombetts att svara på en lägesrapportering om pandemins påverkan på kultursektorn. Svarsunderlaget har legat till grund för det arbete som bedrivits för att möta behov och utmaningar aktörerna står inför. Lägesrapporten har även utgjort underlag för fördelning av cirka nio miljoner kronor som länet fick i tillfälliga statliga förstärkningsmedel för att mildra pandemins ekonomiska konsekvenser på de regionala kulturverksamheterna.

Inom kulturverksamheten har mycket handlat om att synliggöra den samiska kulturen. Regionen

har gett stöd till arrangemanget Samiska veckan i Umeå och arbete med den samiska litteraturen och dess bestånd på länets sjukhusbibliotek. En utredning har också gjorts för att undersöka hur biblioteken bäst kan tillgängliggöra bibliotekens tjänster även för den samiska befolkningen. En ny regional biblioteksplan har tagits fram och beslutats under året och ett arbete har börjat med att formulera en handlingsplan med konkreta insatser inom det litteraturfrämjande uppdraget.

Vidare har regionen medfinansierat 33 filmproduktioner och tio publika filmvisningar, bland annat Samiska veckans visning av film av kvinnliga samiska filmskapare. Därtill har det genomförts workshops för filmskapare och konstutställningar och vernissager på galleri Alva på Norrlands universitetssjukhus.

Ytterligare en del i verksamheten för att bidra till delmålet är beredning och utdelning av kulturstipendier, där cirka 70 ansökningar har hanterats under året.

### Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion

Vi är en central aktör för arbetet med hållbar utveckling i länet. Vår storlek som organisation och våra uppdrag att förebygga ohälsa och sjukdom och driva regional utveckling medför stora möjligheter att bidra till hållbar utveckling. Både nuvarande och kommande generationer ska kunna leva i en hälsosam och god miljö. Vi tar avstamp i de nationella miljömålen och de globala hållbarhetsmålen. Arbetet utgår från den påverkan regionens verksamhet har på miljön samt vårt uppdrag att vara drivande i länets omställning till en koldioxid snål ekonomi.

Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

Under året har fokus lagt på att strukturera miljöarbetet utifrån målets fokusområden. Utvecklingen har varit positiv även om vissa aktiviteter inte kunnat genomföras fullt ut. Arbetet pågår med att fastställa en miljö- och klimatstrategi för Region Västerbottens verksamhet. Vi har ett behov av att tydliggöra hur regionplanens mål ska brytas ner i verksamheten.

Ett preliminärt resultat visar att klimatpåverkan är lägre än föregående år. Under 2020 har färre sjukresor och tjänsteresor genomförts. Sannolikt har pandemin bidragit till det minskade resandet. Positivt resultat jämfört med föregående år är att de klimatpåverkande utsläppen från lustgas- och energianvändning har minskat.

Åtgärder i avfallsstrategi har genomförts för att möjliggöra ökad återvinning. Framför allt har insatser gjorts vid avfallsterminalerna som är slutstationen för sjukhusens avfall. Till exempel har plaståtervinning införts på samtliga sjukhus. För att öka källsorteringen ytterligare behövs också åtgärder där avfallet uppstår, alltså på avdelningsnivå. Det pilotprojekt som genomförts har varit positivt och om det skulle implementeras fullt ut skulle målnivån nås. Det behövs ytterligare 1,6 miljoner kronor för att få avfallsstrategin fullt implementerad. Med anledning av pandemin har mängden smittförande avfall ökat under året. Det är ett farligt avfall som inte kan återvinnas. Projekt för cirkulära system kopplat till möbelhantering kommer att avslutas under andra kvartalet 2021.

Inköpsorganisationen har nu interna rutiner som ska säkerställa att miljökrav ställs vid prioriterade upphandlingar. En positiv trend kan urskiljas där miljökrav har ställts i fler upphandlingar andra halvåret 2020 jämfört med det första. Det har tagit längre tid än förväntat att säkerställa de interna rutinerna.

För att minska resandet är digitala vårdmöten ett viktigt instrument. Användningen av digitala vårdmöten har ökat explosionsartat under 2020. Särskilt stor var ökningen under hösten. Projektet för att införa digitala vårdmöten i regionen hade som målsättning att införa dessa på tolv enheter. På grund av pandemin förändrades detta till ett breddinförande i regionen och digitala vårdmöten används nu av cirka 50 basenheter. Projektet har jobbat hårt för att nå ut och utbilda vårdens medarbetare.

De vårdgivare vi möter talar om det förändrade arbetssättet som värdefullt även i framtiden trots att pandemin varit en katalysator för breddinförandet. Förhoppningen är att det blir ett bestående nytt sätt att möta invånarna som är flexibelt både för vårdgivare och patient. När ett digitalt vårdmöte genomförs ska det innehållsmässigt motsvara eller ersätta ett fysiskt besök.

Covid-situationen påverkade användningen av sambulansen. Under hösten har enkelturer fortsatt på Skellefteålinjen och sedan april har platserna per tur halverats. Färre platser och turer ger en högre beläggningsgrad och Lyckselelinjen har inte



”  
Plast återvinns på alla sjukhus.

”  
79 procent av kvinnorna och 76 procent av männen litar på andra människor.



trafikerats alls sedan den 20 april. Med de åtgärder som vidtagits har det ändå inneburit att beläggningsgraden för Skellefteå sett över året har ökat.

När det gäller hur verksamheten bidrar till omställning till en koldioxidsnål och cirkulär ekonomi så har en regional skogsstrategi tagits fram under året tillsammans med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Vi arbetar även med en regional livsmedelsstrategi. Båda strategierna är del i vårt arbete med hållbarhet och klimatomställning. Därutöver har organisationen deltagit i projekt lett av OECD som handlat om att analysera och sprida kunskap om utmaningar och möjligheter för att utveckla en cirkulär ekonomi i städer.

Ett annat arbete som gjorts och som bidrar till detta mål är en kartläggning och analys av elnärens nuvarande och förväntade kapacitet under den kommande tioårsperioden. Kartläggningen gjordes tillsammans med Region Norrbotten och ett flera kommuner och ska utgöra en grund för ett systematiskt planeringsarbete för att säkra framtida elförsörjning.

Transportsektorn står för den största andelen av Västerbottens territoriella utsläpp av växthusgaser och här är verksamheten inom kollektivtrafiken en avgörande del i att minska länets utsläpp. En annan viktig del i regionens verksamhet för omställning till en koldioxidsnål och cirkulär ekonomi är att styra regionens finansiering av andra aktörers utvecklingsinsatser i länet mot ökad miljömässig hållbarhet.

En framgångsfaktor har varit att politik och omvärld förväntar sig att frågorna ska ta plats. Fortsättningsvis behöver ett större helhetsgrepp tas där alla verktyg och regionala utvecklingsinsatser succesivt styrs mot ökad hållbarhet. Det innebär även att målkonflikter hanteras på ett uttalat och genomtänkt sätt. Ett sådant arbete har påbörjats med utgångspunkt i den nya regionala utvecklingsstrategin där hållbarhet och klimatomställning lyfts fram som övergripande mål som ska genomsyra all verksamhet. Hållbarhetsstyrningen har även stärkts i den kommande finansieringsagendan som ska styra hur 1:1 medlen för regionala utvecklingsinsatser ska riktas.

## God och jämlik hälso- och sjukvård

### Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet

Hälso- och sjukvården kommer att bedrivas på nya sätt framöver och det finns stora möjligheter att möta invånarnas behov. Vi ska utveckla arbetssätt och organisation för att erbjuda en

god, effektiv och nära vård. Inriktningen är att flytta fokus från sjukdom och behandling till hälsofrämjande och förebyggande insatser. Vården ska ge ökad delaktighet, vara individanpassad samt bedrivas sömlöst nära invånarna.

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Patientnämnden	●
<b>Sammanlagt bedömning</b>	●

Tillgängligheten till vård har under 2020 präglats av pandemin. Sedan 2017 har tillgängligheten till specialiserad vård förbättrats och särskilt under 2019 minskade köerna till besök, operationer och åtgärder. Den goda utvecklingen bröts i mars 2020 när sjukhusen, på grund av pandemin, tvingades dra ner den planerade verksamheten för både besök och åtgärder. Trots försämringarna under tidig vår lyckades flertalet mottagningar att återhämta en del av försämringarna för besök under maj och juni, före sommarneddragningarna. Efter sommaren var vårdgarantiläget 65 procent, två procentenheter lägre än augusti 2019. Under senare hälften av oktober drog den andra vågen av covid-19 in. I och med det kunde vi inte ta igen vårens försämring som planerat.

Tillgängligheten för operationer påverkades i högre grad än besöken. Vårdköerna till de flesta specialiteter ökade under året, med undantag av thoraxkirurgi, ortopedi, neurokirurgi, ögonkirurgi samt öron-, näs- och halskirurgi. Den plan med aktiviteter, som till exempel extra operationer, mer fördelning av operationer mellan sjukhusen, som stoppades under hösten har kunnat återupptas när covid-19-situationen har stabiliserat sig.

Tillgängligheten till både besök, åtgärder och operationer är generellt sämre för män än för kvinnor. Det beror till viss del på att tillgängligheten till urologisk vård är betydligt sämre än till gynekologisk vård. Eftersom att det är fler män än kvinnor i väntan på urologisk vård påverkar det statistiken.

Pandemin har inneburit att införandet av web-baserade invånartjänster tydligt har intensifierats och förbättrats under året. Under året har antalet genomförda samordnade individuella vårdplaner minskat samtidigt som antal initiativ har ökat.

Primärvården har anpassat sin verksamhet för att ta hand om de patienter som söker vård

både på grund av viruset och av andra skäl. Hälsocentralerna har under året hanterat provtagning för covid-19 och lämnat ut självtester. I centrala Umeå och Skellefteå har självtester lämnats ut på särskilda platser. Hälsocentralerna har anpassat sin verksamhet så att patienter kan besöka hälsocentralen utan att riskera att utsättas för smitta. De har exempelvis ordnat särskilda infektionsingångar, slussar med frågor om symtom för att få besöka hälsocentralen, provtagningstält utomhus och extra städning för att minska risken för smittspridning. En tydlig förändring på grund av pandemin är att besöken på hälsocentralerna minskade med cirka 20 procent under året. Bedömningen är att patienter sannolikt har undvikit att besöka hälsocentralerna under pandemin.

Andelen patienter inom primärvården som fått en medicinsk bedömning inom tre dagar i Region Västerbotten 2020 är i genomsnitt 70 procent, vilket är under rikets genomsnitt på 81 procent. Totalt har 170 676 vårdgarantikontakter med medicinsk bedömning registrerats under perioden januari–november. Skillnaden är stor och tillgängligheten varierar 55–84 procent mellan enskilda hälsocentraler och sjukstugor, exklusive ungdomsmottagningar och primärvårdsjour. Den patientvalda väntan som registrerats har också stor variation på 0–23 procent. Den patientvalda väntan är i genomsnitt 6 procent.

Utvecklingsarbetet med korrekt registrering av väntetidsstatistik på hälsocentralerna pågår och registreringen har förbättrats under året. Det finns fortfarande skäl att tro att den faktiska väntetiden är kortare än vad siffrorna visar. En stor del felregistreringar när det gäller bokningar ses fortfarande där återbesök bokas som nybesök vilket försämrar resultatet. Under hösten skapades en manual som spreds i primärvården vilket förhoppningsvis förbättrar förutsättningar att göra rätt bokningar. Variationen olika hälsocentraler i länet är stor, vilket fortsatt får följas.

Andelen primärvårdsbesök av totalt antal öppenvårdsbesök ligger på ungefär samma nivå som 2019. Mellan 2013 till 2020 har andelen varierat 55–57 procent under de olika åren och det finns ingen tydlig ökning från år till år. En förbättrad tillgänglighet kan bidra till att nå målet att öka andelen primärvårdsbesök. Förebyggande arbete på hälsocentralen kan också leda till färre besök inom sjukhusvården på sikt. Att prioritera patienter med kroniska sjukdomar och multisjuka patienter kan också bidra medan närhet till akutmottagning och invariant sökmönster kan göra det svårare att nå målet.

### Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet

Region Västerbotten har idag en mycket god medicinsk kvalitet som står sig väl i nationella jämförelser. Norrlands universitetssjukhus har under flera år utmärkt sig i Dagens Medicins ranking av landets universitetssjukhus. I ett längre perspektiv är det centralt att med mindre resurser möta ökade behov i befolkningen och ökade krav från lagstiftaren med bibehållen eller förbättrad kvalitet.

Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Patientnämnden	●
<b>Sammanlagt bedömning</b>	●

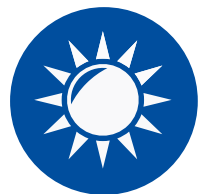
På frågan "uppfattar du att vården ges på lika villkor, det vill säga att behovet av vård avgör, inte något annat?" som redovisas i hälso- och sjukvårdsbarometern ställer sig 62 procent av västerbottningarna positiva. Det är något högre än riksgenomsnittet. Frågan är högst aktuell och ingår som en av grundpelarna i det system för kunskapsstyrning som just nu byggs upp och implementeras i Region Västerbotten. Jämlik vård innebär att bemötande, vård och behandling ska erbjudas på lika villkor till alla oavsett bland annat personliga egenskaper, bostadsort, ålder, kön, funktionshinder, utbildning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning. Genom att ta hänsyn till detta när de standardiserade vårdförloppen fastställs bör innebära att eventuellt omotiverade skillnader mellan könen minskar.

Vid de senaste nationella patientenkäterna ligger Region Västerbotten i linje med andra regioner eller något högre gällande delaktighet och involvering. Delaktighet är en viktig aspekt av förflyttningen mot god och nära vård. En påbörjad diskussion om hur patientkontrakt ska utvecklas inom regionen berör just dessa parametrar och bör framåt ge utrymme att på ett bättre sätt följa enheternas arbete med dessa indikatorer.

En effekt av pandemin är att preventiva insatser har fått stå tillbaka något till förmån för hälso- och sjukvårdande insatser. Hälsocentralerna har behövt göra anpassningar för att kunna erbjuda provtagning för covid-19, en säker och anpassad miljö på hälsocentralen för att minska risk för smittspridning och influensavaccinering på ett säkert

# 20%

färre besök på  
hälsocentralerna.





sätt under pågående pandemi. Att det preventiva arbetet har fått prioriteras ner märks tydligast på att andelen 40-, 50- och 60-åringar som genomför Västernorrlands hälsoundersökningar har minskat markant under året. Däremot har andelen kvinnor som deltagit i screeningprogrammet för gynekologisk cellprovtagning, vilket också är en preventiv insats, inte minskat i så stor utsträckning. Hälso-centralerna har genomfört cellprovskontroller på samma sätt som tidigare år, även om något fler kvinnor än vanligt avbokade eller uteblev från kontrollerna. Vi kan se att diabetesvärden i primärvården fortsatt har bra resultat 2020, vilket är positivt. Värt att notera är dock att antalet registrerade patienter var cirka 700 färre 2020, vilket motsvarar en minskning på 9 procent. Det kan påverka resultaten och ge ett mer positivt utfall.

Kvinnor som regelbundet deltar i screeningprogrammet för gynekologisk cellprovtagning sänker risken för att drabbas av livmoderhalscancer med cirka 90 procent. Arbetet pågår med att införa det nationella vårdprogrammet för livmoderhalscancer, med start första mars 2021. Det kommer att leda till ökat deltagande, framför allt bland de äldre kvinnorna, och därmed stärka skyddet mot livmoderhalscancer ytterligare.

Enstaka hälsocentraler gjorde kort paus av cellprovskontroller våren 2020 på grund av sjukpersonal, medan övriga hälsocentraler, trots pandemin, har kallat som vanligt under 2020. Den "screeningskuld" på ett par hundra individer som uppstod under våren kunde tas igen under hösten. Det var under våren samtidigt fler än vanligt som avbokade eller uteblev från provtagningen (10 procent fler), vilket kan leda till en något försämrad täckningsgrad.

Det nationella målet för täckningsgrad är 85 procent för kvinnor 23–70 år vilket regionen inte kommer att nå under 2020. Det beror inte bara på pandemin utan också på att Västernorrland ännu inte har höjt den övre åldersgränsen till 70 år. I Västernorrland kallades kvinnorna fram till 68-årsdagen under 2020. Detta ska succesivt höjas till 70 år till 2022.

Andelen patienter med diabetes som är under 80 år och som har ett för högt blodsockervärde har minskat 2020 jämfört med 2019, från 7,1 procent till 5,4 procent. Resultatet för primärvården i Västernorrland är klart under genomsnittet i riket som ligger på 8,9 procent. Under perioden 2016–2020 har andelen med för högt blodsockervärde minskat från 9,6 till 5,4 procent. Färre kvinnor än män 18–80 år med typ 2-diabetes har ett för högt blodsockervärde. Samma mönster ses i den nationella statistiken.

Primärvårdens goda resultat när det gäller

patientgruppen beror på flera faktorer. Det finns diabetesköterskor och diabetesteam. Arbetet med patientgruppen och intensifierad uppföljning av diabetespatienter samt att individuella mål tas fram för patienter är bidragande faktorer. Det finns även diabeteskola för nydebuterade diabetiker och prediabetiker. Moderna läkemedel bidrar också till bättre värden.

#### Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss

Att erbjuda en bra arbetsmiljö, bättre ta tillvara medarbetarnas kompetens och samtidigt förbättra förutsättningarna för att medarbetarna stannar i regionen är och förblir några av Region Västernorrlands viktigaste strategiska uppgifter som arbetsgivare.

Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

På grund av pandemin togs beslut i mars att inte genomföra de medarbetarenkäter som indikatorerna bygger på. Bedömningen av områdena ledarskap, medarbetarskap och arbetsmiljö grundar sig i stället på sammanvägda analyser av var vi står inom respektive område. Under våren 2021 planeras för en ny medarbetarenkät som skapar möjlighet till uppföljning av fastställda indikatorer.

Den rådande pandemin har inneburit en långvarig krishantering med särskilda utmaningar och behov av omställning av både planerad verksamhet och vissa strategiska utvecklingsområden.

Nya digitaliserade arbetssätt har snabbt vuxit fram i vården, en utveckling som tidigare varit trög och tagit flera år. Denna tröghet har fått ställas åt sidan då snabba beslut krävts för att kunna leverera omedelbar vård.

Denna situation har också medfört att medarbetare och chefer lyckats öka förmågan till samarbete. Vi har lyckats väl med att fokusera på det som är prioriterat i de verksamheter som vi har till uppdrag att stödja. Trots pandemin så har flera större förändringsarbeten inom organisationen pågått vilket ställt stora krav på ledarskapet.

För många medarbetare och chefer har

pandemin lett till en ökad arbetsbelastning. Vi vet ännu inte vad det kommer att innebära på sikt för kvalitet, produktivitet och hälsa. Vi behöver därför planera för återhämtning. Vi har skapat strukturer för skyddsorganisationen under 2020. Mycket av det arbete som gjorts under 2020 kommer att främja hälsan på sikt.

Pandemin har även medfört underskott i kompetensförsörjningen. Exempelvis har ST-läkarnas utbildning och få ut specialkompetens fördröjts. Det får direkta konsekvenser i vården.

Inom regionala utvecklingsförvaltningen har arbetet skett kring den rapportering om tystnadskultur som revisionen presenterade i början på året. Dessa signaler tas på stort allvar och rapporten har varit underlag för dialog inom alla verksamheter och enheter som också fått i uppdrag att ta fram konkreta förbättringsåtgärder. Åtgärderna ska sedan införlivas i arbetsmiljöplanerna och följas upp. Ett viktigt arbete som relaterar till detta är att ta fram en gemensam organisationskultur och värdegrund som sker med ledning av centrala HR-staben.

Inom regionala utvecklingsförvaltningen finns endast marginella skillnader i 2020 års medarbetarundersökning jämfört med tidigare år, och resultaten är som tidigare förhållandevis bra. Särskilt utmärks området kunskap och utveckling (82 procent). Där resultaten är lägre (runt 60 procent) handlar det framför allt om hög arbetsbelastning och bristande återhämtning.

#### Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi

För att klara dagens och framtidens behov av hälsa, vård och utveckling är det viktigt att regionen har en ekonomi som är långsiktigt hållbar. En plan för omställning mot en hållbar ekonomi med kort- och långsiktiga åtgärder för åren 2020–2022 är därför nödvändig. Vi kommer att se fler vårdkrävande patienter samtidigt som tillgången på arbetskraft minskar. Det innebär att vi kommer att vara färre som behöver åstadkomma mer samtidigt som resurserna minskar.

Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
Patientnämnden	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

Den ekonomiska situationen för hälso- och sjukvårdsnämndens verksamheter är fortsatt ansträngd med ett högt kostnadsläge. Produktivitetssökningar genom kostnads-sänkningar och ökad eller bibehållen produktion är nödvändig. Den organisationsförändring som genomfördes under 2019 har skapat förutsättningar för ett mer sammanhållande arbete men pandemin som präglade 2020 inneburit stora svårigheter att få balans i ekonomin.

En konsekvens av pandemin är att det inte varit möjligt att nå bemanningsmålen. Då personal-kostnaderna utgör huvuddelen av verksamheternas budgetutrymme har detta, tillsammans med ökade kostnader för exempelvis läkemedel, medicinskt material och lokalanpassningar lett till att målet om en hållbar ekonomi inte kunnat nås. Kostnaderna för hyrläkare har minskat, men inte i planerad omfattning. Bemanning med hyrsköterskor har under året ökat kraftigt och dessa kostnader överstiger minskningen av hyrläkare.

Ett fortsatt arbete planeras för att hantera det ekonomiska läget med en anpassning till bemanningsmålen samtidigt med en rationell hantering av den uppskjutna vården som blivit en konsekvens av pandemin.

Andelen basenheter som arbetar med produktions- och kapacitetsstyrning vid länet sjukhus är mer än 90 procent där 86 procent även följer upp på vecko- och månadsbasis. De områden där man inte nått lika långt är främst inom intensivvård och psykiatri där komplexiteten är hög. Vidare kommer arbete för uppstart av öppenvård och tandvård att påbörjas.

Arbetet för att öka antal vårdflöden med produktivitetssökningar och produktivitetssökningar har inte hunnit genomföras under 2020 på grund av pandemin men detta kommer att påbörjas under 2021.

Inom regionstyrelsens verksamheter överstiger effekten i omställningsplanen målet mycket då pandemin gett kostnadsminskningar inom områden som berörs av omställningsplanen, till exempel för sjuktransporter. Mätningarna överskattar därför den effekt som arbetet med omställningsplanen gett. Hur det strukturellt ser ut är svårt att bedöma men alla planerade åtgärder är genomförda och få basenheter ger underskott som inte kan förklaras av speciella orsaker. Bedömningen är att även utan pandemi skulle regionstyrelsen klara omställningsplanens mål.

Åtgärder har vidtagits inom alla områden för att säkra följsamhet till budget och bemanningsmålen. Antalet basenheter som inte klarar budget och bemanningsmål inom regionstyrelsen är få och har ofta speciella bakomliggande orsaker. Baserat på detta följer bemanningen, med något

# 90%

av sjukhusens basenheter arbetar med produktions- och kapacitetsstyrning.



undantag, i huvudsak fastställda bemanningsmål. Överskott på vissa basenheter finansierar också underskott på andra basenheter. Totalt visar regionstyrelsen ett budgetöverskott. Arbeta med åtgärder och finansieringslösningar pågår.

## Jämlik och attraktiv region

### Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner

Region Västerbotten och länets aktörer har stora möjligheter att tillsammans möta länsbornas behov och förväntningar och samtidigt utveckla verksamheterna. Vi delar viljan till utveckling och tillväxt med kommuner, näringsliv, akademi, myndigheter och det civila samhället. Samverkan är ett av organisationens viktigaste verktyg för att påverka, förändra och agera. Vi ska därför skapa långsiktigt stabila modeller för samverkan som säkerställer en god vård och attraktiva livsmiljöer i hela länet.

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samarbetspartner	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	●
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●



År 2017 etablerades tre innovationskliniker i Västerbotten. Idag har regionen pågående partnerskap med bland annat Getinge, Microsoft, Pfizer och har initierat samarbeten med Boston Scientific och Medtronic. Det har också inneburit tillskott i externa resurser via såväl Vinnova som företagen själva samt kostnadsreducering av produkter och tjänster vid införande. Under 2020 antogs också ett innovationspartnerskap mellan regionen och Umeå kommun inom ramen för god och nära vård. Region Västerbotten fortsätter att vara i framkant vad gäller arbetet med innovation och partnerskap mellan hälso- och sjukvård och företag och attraherar samarbetspartners i en hög takt. För att fortsätta nyttja denna attraktionskraft behöver regionen under 2021 fortsätta fokusera på att förstå förutsättningarna för innovation och partnerskap och hur organisationen som helhet kan bli en än bättre samarbetspartner.

Generellt har regionen nöjda studenter. Utfallet av studentenkäten har de senaste åren varierat 95–97 procent. Ett behov att följa fler

grupper än sjuksköterskor finns dock och en potentiell förbättring i det avseendet är att få fler att fylla i enkäten. I dagsläget saknas ett datorsystem som med säkerhet kan registrera vilka medarbetare inom Region Västerbotten som har handledarutbildning.

Ett nyligen beslutat utbildningsdirektiv beskriver vision, mål, strategier och aktiviteter för utbildningsuppdraget för hälso- och sjukvården i Region Västerbotten. Ett utbildningsdirektiv ger tydligare förutsättningar för både medarbetare och studenter.

Regionen har tillsammans med kommunerna implementerat en ny samverkansstruktur för vård och omsorg under året. Arbetet har karaktäriserats av flera dialoger på politisk nivå och tjänstepersonsnivå, för att skapa samsyn i hur strukturen ska se ut.

Länsöverenskommelsen för ny samverkansstruktur ska följas av lokala överenskommelser mellan respektive kommun och regionen. Dessa lokala överenskommelser ska innehålla en beskrivning av vilka samverkansgrupperingar som finns lokalt i kommunen, samt vilka funktioner som ska ingå i de lokala grupperna från huvudmännen.

Lokala överenskommelser finns i 13 av 15 kommuner. För två kommuner återstår arbete med att forma den lokala samverkan. Arbetet med att ta fram lokala överenskommelse för dessa två kommuner kunde inte slutföras enligt tidplan. För dessa två kommuner har implementeringsprojektet tagit fram ett utkast till överenskommelse. I och med uppbyggnaden av struktur för god och nära vård har ett behov uppstått av ytterligare en översyn av dessa utkast eftersom det finns risk att det annars byggs parallella samverkansstrukturer. Huvudmännen har beslutat att denna process får pågå utanför projektets ram, med förvaltningschefer från de respektive huvudmännen som ansvariga.

Parallellt med uppbyggnaden av en ny struktur har arbetet med att utveckla god och nära vård inletts i alla närsjukvårdsområden. Den regionala samverkan ska leda, stödja och följa upp arbetet. Sammanfattningsvis har 2020 karaktäriserats av god samverkan i länet. Samtidigt är det fortfarande en utmaning att koordinera all samverkan som sker i organisationen. Framgångsrik samverkan har stark koppling till organisationskultur och ledarskap där samarbete gynnas och det finns en tanke om att lösa gemensamma problem.

Under året har ett arbete inletts med att ta fram en modell för att bättre kunna mäta och utvärdera resultat av de olika arrangemangen inom regional utveckling. Här vill vi veta hur arrangemangen

påverkar deltagarnas intresse, engagemang och kunskap om de aktuella frågorna. Detta ska ge en grund för att mer effektivt kunna utveckla och rikta olika kommunikationsinsatser. Under våren gjordes en extern utvärdering av den formella samverkan mellan regionala utvecklingsnämnden och länets kommuner. Denna visade att samverkan i stort fungerar bra och att det finns en grundläggande tilltro till den gemensamma samverkansmodellen. Samtidigt identifierades också behov av vissa förbättringar såsom mer utförlig dokumentation från gemensamma möten, mer inflytande för kommuner över dagordningen och tydliggörande när det gäller hur synpunkter från kommuner omhändertas.

Det sker ett kontinuerligt påverkansarbete på den regionala, nationella och internationella arenan. Påverkansarbete sker genom seminarier, möten med riksdagsledamöter och EU-parlamentariker, representationstillfällen nationellt och internationellt, bevakning av statliga utredningar och samråd i gemensamma påverkansfrågor med övriga län i norra Sverige. På EU-nivå har Region Västerbotten bland annat via sitt deltagande i Conference of Peripheral Maritime Regions och Northern Sparsely Populated Areas tagit fram gemensamma politiska positioner för att påverka budgetförhandlingarna och riktningen inom EU:s sammanhållningspolitik. Därtill har aktiviteter gjorts för att påverka andra styrdokument på EU-nivå som är viktiga för länet. Dessa inkluderar EU:s arktiska policy, EU:s vision om landsbygdsutveckling, hållbara flygbränslen samt smart och hållbar mobilitet.

När det gäller den strategiska platsutvecklingen så handlar mycket av verksamheten om att utveckla och tillhandahålla olika forum, värdskap, mötesplatser och samverkansplattformar som profilerar och stärker Västerbottens varumärke. Omvärldsbevakning är en viktig del av verksamheten. Pandemin har inneburit att verksamheten behövt anpassas. Några av de planerade plattformarna, Mötesplats Lycksele, Västerbotten på Grand och Västerbotten i Almedalen, behövde ställas in, medan andra plattformar, så som Mötesplats Digitala Västerbotten och Multibranscharian, fick ställas om och arrangeras digitalt.

### Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering

Forskning, innovation och digitalisering är förutsättningar för den framtida hälso- och sjukvården, för välfärden och för utvecklingen i Region Västerbotten. I Västerbotten finns en god innovationsförmåga som kan möta snabba samhällsförändringar och stärka regionens

konkurrenskraft. Vi ska vara nyskapande och allas idéer – oavsett kön, etnisk och kulturell bakgrund – ska tas tillvara, omsättas till innovationer och användas. Innovationsarbetet ska inbegripa både tjänste- och produktinnovationer och sociala innovationer samt göra det möjligt att samarbeta över gränser mellan olika typer av aktörer, regioner och länder. I Västerbotten finns unika möjligheter att samla universitet, näringsliv och politik för regionala kluster och innovationsmiljöer. Vi ska använda vår kompetens och vårt tydliga ledarskap till att dra nytta av styrkorna i hela länet.

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering	
Nämnd	Bedömning
Hälso- och sjukvårdsnämnden	–
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

Pandemin har medfört att det finns en klinisk forskningsskuld som kommer påverka läkemedel och behandlingsmetoder och därmed framtidens vård och omsorg. Virologi har fått en skjuts men det har skapat undanträngningseffekter bland annan forskning. Det saknas idag även förutsättningar för att enkelt fånga antalet disputerade medarbetare i Region Västerbotten då det saknas system för det och det finns ingen sammanställning gjord för 2020 vilket har varit tidskrävande.

Resultatet bedöms som helhet mycket positivt utifrån nyttjandegrad av invånartjänster där covid-19 har varit en bidragande faktor. Nyttjandegraden har ökat mest för digitala vårdmöten och mobil incheckning vilket kan direkt relateras till behovet av åtgärder för minskad smittspridning. Nyttjandegraden för webbtidbok bedöms ha påverkats negativt på grund minskat antal besök i vården och förskjutningar i tidplan för införandet av tjänsten på vissa enheter på grund av pandemin.

Trots hårt belastade regioner har FVIS kunnat leverera 90 procent av det som var planerat. En styrka har varit att de ingående nio regioner, som benämns Sussa samverkan, kunnat hjälpas åt att driva programmet framåt under denna svåra period.

Under 2020 har det pågått ett breddinförande av webbtidbok, som i sin tur leder till fler inloggningar på 1177.se för att hantera sina tider i vården. Vi jobbar löpande med att utveckla utbudet av e-tjänster, stötta verksamheterna

”

*Kvinnor  
20–39 år  
loggar in  
flest gånger  
på 1177.se.*

i arbetet med e-tjänster och vi kommunicerar löpande via till exempel sociala medier för att öka kännedomen om vad invånarna i Västerbotten kan göra när de loggat in på 1177.se.

Kvinnor loggar in på 1177 Vårdguiden i större utsträckning än män i åldrarna 10–69 år. För personer över 70 år är fördelningen mer jämn mellan kvinnor och män. De som loggar in i störst utsträckning är kvinnor mellan 20 och 39 år. Det beror troligtvis på att de ofta även tar stort ansvar för att hantera sina barns vårdärenden.

När det gäller det innovationsfrämjande arbetet så förbereds ett arbete för att ta fram en regional innovationsstrategi, där även arbete med smart specialisering ingår. Insatser har också gjorts för att öka kunskapen om hur öppen social innova-

tion som metod kan användas för att utveckla organisationers förmåga att transformera idéer till smarta tjänster och produkter.

Under året har ett par transnationella samverkansprojekt bedrivits som ska utveckla innovationsförmågan inom regioner och stärka smart specialisering mellan regioner. Ett av dessa har handlat om att skapa en plattform som samlar ledande S3-projekt och bygger kapacitet för smart specialisering genom att ta fram och sprida goda exempel. Detta ska ge bättre kunskapsunderlag för att styra investeringar rätt och öka lärandet, bland annat när det gäller implementering av innovationer. Tretton regioner kring Östersjön ingår i projektet som lyfts fram på EU-nivå som ett gott exempel och gett regionen

möjlighet att arbeta med nyckelaktörer för att utveckla EU:s policys inom området.

Vidare har ett arbete startat för att utveckla en modell för att mäta hur väl innovations-ekosystemet i Västerbotten fungerar. Detta ska kunna ge bättre beslutsunderlag och mer träffsäkra utvecklingsinsatser. Slutligen har ett arbete inletts med att utveckla samverkan mellan länets industriaktörer.

Ett flertal insatser har genomförts för att öka den digitala kompetensen hos länets kommuner och näringsliv. Det har exempelvis handlat om att öka kommuners kunskap om it-arkitektur, tjänstedesign och hur de kan jobba med förändringsarbete och processkartläggningar. Insatser har även gjorts för att öka näringslivets kompetens om hur olika typer av artificiell intelligens kan användas praktiskt. Sammantaget har de olika insatserna nått flera hundra deltagare. Särskilda insatser, i form av behovsanalyser och seminarier, har också gjorts för att öka den digitala kompetensen inom besöksnäringen. Därtill har regionbiblioteket genomfört ett flertal workshops och utbildningar för att främja digital kompetens hos både allmänhet och medarbetare. I december anordnade regionen den digitala konferensen Digitala Västerbotten 2020.

I början av året etablerades Digital Impact North (DIN). Det är en gemensam kraftsamling kring digitalisering och artificiell intelligens mellan parterna Region Västerbotten, Umeå universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå kommun och RISE. Inom samarbetet har en ansökan om att DIN ska bli en så kallad europeisk digital innovationshub tagits fram. Ansökan har nu godkänts och skickats vidare till EU av Regeringskansliet som en av 15 svenska kandidater.

Därtill digital infrastruktur, resurser och behov hos länets folkbibliotek kartlagts som underlag för kommande utvecklingsarbete.

Under året har insatser gjorts för att fortsätta bredbandsutbyggnaden för att öka täckningsgraden och kapaciteten. Det har i korthet handlat om kompetensutveckling i olika tekniker för att nå bredbandsmål, kartläggning av behov, koordinering av aktörer och upphandlingar.

#### **Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till**

Många faktorer påverkar om en region är attraktiv för människor och företag. God infrastruktur, goda möjligheter till utbildning av hög kvalitet, attraktiva boendemiljöer och jämställda och jämlika samhällen är några viktiga faktorer där vi kan påverka utvecklingen.

#### **Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till**

Nämnd	Bedömning
Regionstyrelsen	●
Regionala utvecklingsnämnden	●
Folkhögskolestyrelsen	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

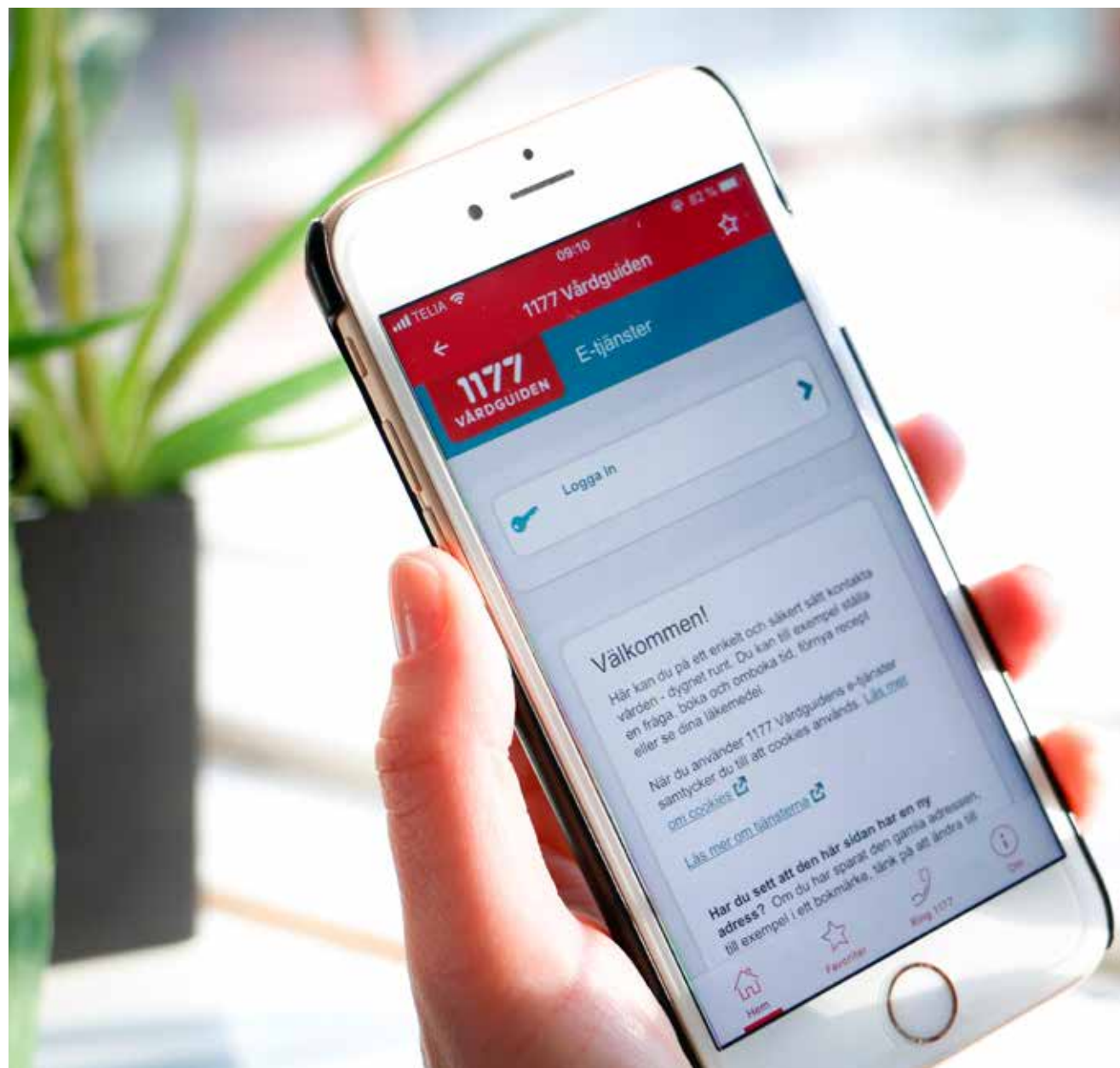
Under året har vi utvecklat fjärr- och distansundervisning genom framför allt olika kompetensutvecklingsinsatser och metodutveckling. Detta har varit särskilt viktigt med anledning av pandemin. En del av arbetet har skett tillsammans med Umeå universitet som bedrivit följeforskning för att öka kunskapen om effektiva sätt att bedriva distansundervisning.

Vidare har regionen tillsammans med kommunerna Norsjö, Skellefteå, Storuman och Vilhelmina deltagit i ett projekt för att utveckla gymnasiets yrkesintroduktionsprogram. I korthet sker detta genom att utifrån individuella studieplaner kombinera utbildning och praktik.

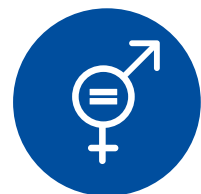
När det gäller arbetet med att bidra till en förbättrad matchning så handlar det mycket om att utveckla dialogen mellan branscher och offentlig sektor för att nå ökad samstämmighet mellan arbetsmarknadens behov och utbudet av utbildningar. Bland de återkommande insatserna återfinns arbetet med vård- och omsorgscollege, YH-utbildningar, vuxenutbildning och att genomföra Multibranscharenan. Den sistnämnda genomfördes digitalt under våren och hade drygt 100 deltagare från såväl bransch som utbildningssektorn.

I samverkan med branscher och kommuner bedrivs också ett utvecklingsarbete för att förbättra metoderna för att kartlägga och validera arbetssökandes kompetens. Därtill har ett varselprojekt startats för att stödja företag och varslade anställda med kompetensutveckling för omställning. Varselprojektet har som mål att nå 25 företag och 250 individer. Under året har också ett arbete med att ta fram en regional kompetensstrategi startats. Kopplat till det pågår ett samarbete med flera regioner i Sverige och Finland för att nå fram till en gränsöverskridande kompetensförsörjningsstrategi för batteribranschen tillverkningsled. Batteribranschen är en växande bransch som också är viktig för klimatomställning och utveckling av hållbara transporter.

För att motverka könssegregeringen på arbetsmarknaden har vi testat ett nytt sätt att jobba med företagsstöden. Det har inneburit att samtliga företag som beviljas ett investeringsstöd på







Regionens styrdokument har granskats ur ett jämställdhetsperspektiv.

500 000 kronor eller mer samtidigt har beviljats ett ytterligare stöd för att stärka företagets arbete mot diskriminering. Under året har 20 företag beviljats stödet. Flera av de insatser som görs för att förbättra utbildningsutbud, matchning och integration har också särskilda jämställdhetsmål, särskilt för aktiviteter som gör inom traditionellt könssegregerade branscher och arbetsplatser.

Projekten SIKT och INFÖR-SIKT ska förse företag och offentlig verksamhet i inlandet med arbetskraft och samtidigt hjälpa nyanlända och utrikesfödda att etablera sig på arbetsmarknaden. Det görs genom olika jobbspår, som utifrån identifierade kompetensbehov och mottagarkapacitet hos arbetsgivare, kombinerar SFI-undervisning och arbetsförberedande kurser med kortare yrkesutbildningar med målet anställning eller vidare studier. Projektet sker i samarbete med kommunerna, fackliga organisationer och Arbetsförmedlingen. I slutet av 2020 hade strax över 100 arbetssökande gått igenom sådana jobbspår varav drygt 70 procent sedan fått en anställning eller påbörjat studier.

Pandemin har haft en kraftigt negativ påverkan på resandet med kollektivtrafik i länet. Verksamheten har under året haft stort fokus på att hantera och ställa om utifrån de nya förutsättningar som pandemin inneburit. Ett arbete har dock inletts för att, i bred samverkan med länets aktörer inom kollektivtrafik, påbörja ett sammanhållet utvecklingsarbete för att nå målen i regionens trafikförsörjningsprogram. Detta ska resultera i en handlingsplan med konkreta aktiviteter för 2021 och ett antal arbetsgrupper som ska jobba med genomförandet.

Regionala utvecklingsförvaltningen har drivit ett projekt för hållbara tjänsteresor som genom olika riktade aktiviteter på arbetsplatser försöker främja mer hållbara resvanor. Under året har även en utvärdering börjat av den så kallade Västerbottensmodellen som anger den grundläggande ansvarsfördelningen och finansieringen mellan regionen och kommunerna. Utvärderingen kommer ligga till grund för eventuella justeringar under kommande år.

Arbetet med att driva på för viktiga infrastrukturåtgärder sker utifrån gällande länstransportplan 2018–2029. Ett snabbt genomförande av Norrbottniabanan mellan Umeå och Luleå är den i närtid viktigaste prioriteringen. Arbetet sker till stor del genom att delta i relevanta nationella och europeiska nätverk eller projekt, till exempel Norrbottniabangruppen, samarbetet Botniska korridoren och Europaforum norra Sverige. Under året har bland annat en systemanalys för

att stärka den nordliga delen av Sverige tagits fram tillsammans med sju andra regioner.

Under året har verksamheten fortsatt att jobba med jämställdhetsintegrering. Vi har bland annat deltagit i Sveriges kommuner och regioners modellregionsarbete som bygger på benchmarking med andra regioner kring jämställdhetsintegrering av verksamheten. Under året har fokus varit på jämställdhetsintegrering av budget samt analys och uppföljning. Inom ramen för detta har utbildningar i jämställdhetsintegrering och genderbudgeting genomförts och en jämställdhetsgranskning av Region Västerbottens styrdokument gjorts. Denna granskning visar på betydande förbättringsutrymme när det gäller att analysera orsaker till osakliga könsskillnader i verksamheten och utifrån det besluta om relevanta åtgärder. Med genderbudgeting menas att systematiskt anlägga ett jämställdhetsperspektiv på budgetarbete och resursfördelning.

Under året har också behovsinventering och förberedelsearbete gjorts för att ytterligare stärka hållbarhetsarbetet i regionen. Det finns en plan för aktiviteter som ska stärka samverkan inom hållbarhetsfrågor, öka kompetensen om hållbarhetsstyrning hos beslutsfattare och öka företags och kommuners kunskap om cirkulära affärsmodeller.

Vidare görs riktade insatser för att, genom samverkan och kunskapsspridning, stärka hållbarheten inom besöksnäringen och gruvnäringen. Inom besöksnäringen sker det utifrån konceptet Västerbotten Experience och inom gruvnäringen med grund i konceptet Social License to Operate.

#### Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag

Västerbottens län har ett konkurrenskraftigt näringsliv med hög innovationsförmåga. Det finns en stor variation mellan kommuner och områden med tillverkningsindustri, besöksnäring, kunskapsintensiva tjänstenärings samt naturresursbaserade näringar som gruv och mineral och förnybara energikällor. Samtidigt ökar den globala konkurrensen och omvandlingstrycket är hårt på både företag och andra verksamheter. Förmågan till omställning och i synnerhet till en grön omställning, ökad internationalisering, digitalisering och innovation är avgörande för länets ekonomiska tillväxt. Det finns också skillnader i mäns och kvinnors möjligheter att utveckla företagande, där män bland annat är överrepresenterade som mottagare av utvecklingsbidrag, i bolagsstyrelser och som företagare.

#### Mål 12. Västerbotten har ett klimat för ökad tillväxt av jobb och företag

Nämnd	Bedömning
Regionala utvecklingsnämnden	●
<b>Sammantagen bedömning</b>	●

Ett omfattande och viktigt arbete under året har varit att ta fram de nya strukturfondsprogrammen för EU:s kommande programperiod 2021–2027 i samarbete med region Norrbotten. Arbetet handlar om att tillföra de regionala behoven i EU-programmens processer och säkerställa att resurserna riktas till de områden och insatser som ger bäst effekt för länets utveckling.

Via en digital plattform erbjuds regionalt stöd för internationalisering som företag kan använda för att få kontakt med aktörer i länet som erbjuder finansiering och rådgivning för export och import. Därtill har vi riktat insatser till små och medelstora företag i länet som behöver stöd för att nå ut på den internationella marknaden. Vi har även genomfört insatser inom besöksnäringen för att möjliggöra en gemensam regional bokningsplattform.

Vidare utvecklas väl genomarbetade värdeerbjudanden för Västerbotten. Under hösten startade även ett arbete för att stärka den regionala planeringen för att säkerställa en elkapacitet som möter behoven. De insatser som görs inom kompetensförsörjning har också stor betydelse för detta mål då tillgången på kompetens ofta är av avgörande betydelse för företags etableringsbeslut.

När det gäller arbetet med att stärka näringslivet så är användningen av den regionala finansieringen tillsammans med medel från EU:s strukturfonder de viktigaste verktygen för att nå resultat. Under året har beslut om finansiering fattats för 50 projekt med sammanlagt 53 miljoner. Därtill har 507 bifallsbeslut på totalt cirka 118 miljoner fattats om stöd till företag för olika typer av investeringar. Av dessa har 50 procent fördelats till inlandskommunerna. Denna andel har minskat jämfört med 2019 då 64 procent av företagsstöden betalades ut till inlandskommunerna. Minskningen beror på att det under 2020 fanns tillfälliga corona-stöd som var sökbar i hela regionen, inklusive Umeå tätort.

Under året har två särskilda stödtyper tagits fram med anledning av pandemin, dels en omställningscheck på 25 miljoner kronor, dels ett särskilt investeringsstöd på 25 miljoner till företag inom besöksnäringen som drabbats hårt av pandemins effekter.

Vad gäller jämställdhet i företagsstöden så gick 34 procent av besluten och 25 procent av de utbetalda medlen till kvinnliga sökanden. Jämfört med 2019 har jämställdheten i besluten ökat. År 2019 gick 26 procent av besluten och 14 procent av utbetalt belopp till kvinnor.

Året har även inneburit fortsatt arbete med att stärka förutsättningarna för socialt entreprenörskap i Västerbotten. Detta arbete sker i samverkan med Coompanion och fokuserar på stöd för affärsutveckling genom utbildningar för ökad omsättning och tydliggörande av värdekedja, samt utbildningsinsatser när det gäller den offentliga sektorns beställarroll.

Utöver ovan deltar regionen, tillsammans med de fyra nordligaste länen och Europeiska Investeringsfonden, i att ta fram en arktisk investeringsplattform och garantiinstrument för att förbättra kapitalförsörjningen i länet.

Etableringen av Northvolt sker i Skellefteå, men påverkar kompetensförsörjningen i hela länet. Under 2020 har projektet Relocate North startat upp. Projektet genomförs i samverkan med Skellefteå kommun och Arbetsförmedlingen och ska attrahera och matcha arbetskraft från Göteborg, Malmö och Stockholm till Skellefteåregionen.

Detta för att möta behoven som uppkommer i samband med Northvolts expansion. Verksamheten består både av nya typer av kortare utbildningar och uppbyggnad av noder i de tre storstäderna för att nå ut med kommunikation om möjligheten att utbilda sig och få arbete i Skellefteåregionen.

Kvalitativ uppföljning över hur beviljade projektmedel förhåller sig till hållbarhetsaspekterna, jämställdhet, mångfald och miljö, visar att en enbart omkring 6 procent av beviljade projekt (under perioden 2019–2020 oktober) bedöms ha haft hållbarhet som huvudsakligt syfte. En majoritet av de finansierade projekten bedöms dock indirekt bidra till ökad hållbarhet genom de insatser som görs. Ett arbete har påbörjats för att ta fram en ny finansieringsagenda som bland annat innebär en skarpare styrning av resurser mot ökad hållbarhet.

25 %

av stöden gick till kvinnliga företagare.

2

särskilda typer av stöd till näringslivet har tagits fram.

Måluppfyllelse för finansiella mål		
Finansiella mål	Utfall	Måluppfyllelse
Regionen ska redovisa ett överskott för verksamhetens resultat över planperioden 2020–2023 som motsvarar minst 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. År 2020 ska styrelser och nämnder redovisa ett resultat i balans vilket innebär ett utfall som minst motsvarar budgeterat resultat.	Utfall 2020 visar en positiv avvikelse mot budget på 67 miljoner kronor för styrelse och nämnder på totalnivå. Avvikelse för respektive styrelse och nämnd går att utläsa under kapitel Driftsredovisning.	●
Marknadsvärdet av tillgångarna i förvaltningen av pensionsmedel ska senast år 2040 uppgå till hela pensionskuldens bokförda värde (minst 100 procents konsolidering). Region Västerbottens totala pensionsåtagande ska vid utgången av 2020 vara finansierat till minst 48 procent.	Pensionsåtagandet är finansierat till 45 procent.	●
Investeringar ska över tid finansieras av egna medel. Lånefinansiering kan användas för att delfinansiera tillfälligt höga investeringsnivåer. År 2020 ska självfinansieringsgraden av investeringar uppgå till minst 25 procent.	Självfinansieringsgraden uppgår till 82 procent vid årets utgång.	●
Total räntebärande låneskuld, exklusive pensionskulden, får högst uppgå till 45 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. År 2020 ska räntebärande låneskulden, exklusive pensionskulden, högst uppgå till 42 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Den räntebärande låneskulden uppgår till 2 600 miljoner kronor vid 2020 års utgång vilket motsvarar 29 procent av skatteintäkterna och generella statsbidragen.	●

### Finansiella mål

Region Västerbotten har i regionplan 2020 beslutat om fyra finansiella mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Ovan redovisas hur de finansiella målen uppfyllts.

### Uppföljning av intern kontroll

Regionstyrelsen utvärderar varje år Region Västerbottens samlade system för intern kontroll. Det har gjorts genom en rapport som fastställs i samband med delårsrapporten för perioden januari–augusti. Region Västerbotten strävar efter att systematiskt arbeta med och utveckla den interna kontrollen till att bli en ständigt pågående förbättringsprocess, som är integrerad i arbetet på alla nivåer.

Samtliga styrelser och nämnder har identifierat och analyserat risker som är av betydelse för ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, tillförlitlig rapportering, information om verksamheten samt följsamhet till lagar och regler. Utifrån riskanalysen har nämnder och styrelser beslutat om internkontrollplaner med kontrollaktiviteter för att följa, förebygga, motverka eller eliminera riskerna. Utifrån uppföljningen har några utvecklingsområden identifierats:

- Ett utvecklingsområde är att säkerställa att det finns en tydlig koppling mellan risk och kontroll. Många gånger är de risker som definierats av en mer övergripande karaktär

medan kontrollen är mer avgränsad och det är inte tydligt hur kontrollen avspeglar risken. I andra fall omfattar kontrollen endast en mindre del av risken. Slutsatserna som kan dras av den genomförda kontrollen blir därför begränsade eller oklara. Vi behöver även kartlägga den bakomliggande processen för att identifiera rätt kontroller.

- Kvalitet i internkontrollplan har de senaste åren generellt förbättrats avseende att kontroller är genomförbara, har relevanta metoder och att det är tydligt vilken funktion som ansvarar och när återrapportering ska ske. Arbete kvarstår dock fortfarande med att utveckla kvaliteten samt att säkerställa att resultatet är mätbart och utvärderingsbart. Pandemin har haft som konsekvens att flera kontroller inte har genomförts enligt plan.
- Ett större utvecklingsområde är att säkerställa att brister som identifierats vid uppföljning leder till att åtgärder vidtas. Delvis handlar det om att klara slutsatser från genomförda kontroller leder till klarhet om vilka åtgärder som bör vidtas. Det innefattar även att säkerställa att det tillsätts resurser för åtgärder samt att uppföljning sker av vidtagna åtgärder och att de har fått önskad effekt.

Utöver det har den nya organisationen med flera förvaltningar aktualiserat behov att förtydliga, formalisera och utveckla relationen mellan regionstyrelsen och nämnderna. Nämnderna

har det huvudsakliga ansvaret att säkerställa en fungerande intern kontroll ur ett verksamhetsperspektiv enligt kommunallagen och regionstyrelsen ska tillhandahålla enhetligt och ändamålsenligt arbetssätt samt utöva uppsikt.

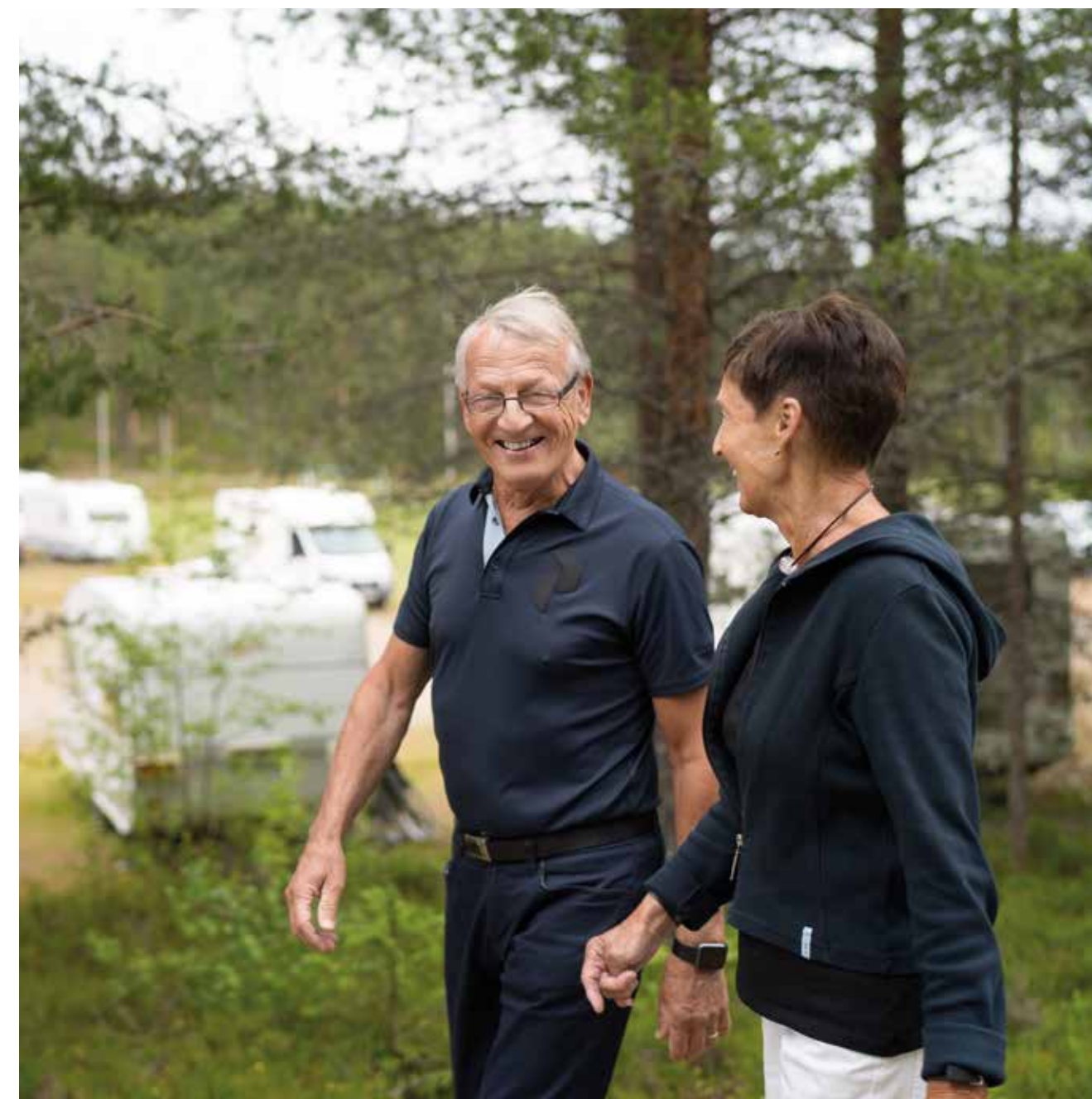
Utifrån det har ett förslag till nytt årshjul för intern kontroll arbetats fram som även på ett tydligare sätt sammankopplar med den nya planerings- och budgetprocessen. I det ingår att ta fram regiongemensamma riskområden inom ramen för planeringsförutsättningarna för att på ett bra sätt kunna hantera regiongemensamma risker eller risker i regiongemensamma processer. Det nya årshjulet förtydligar även formerna för utvärdering

av nämndens interna kontroll och hur vi utvärderar regionens samlade interna kontroll.

Som en del av att ta fram ett nytt årshjul har även en översyn av styrande dokument genomförts under hösten.

På tjänstepersonsnivå har roller och ansvar mellan olika funktioner rörande intern kontroll förtydligats. För att bättre koordinera regionövergripande arbetet så har ett internkontrollnätverk bildats med representanter från samtliga förvaltningar.

För en mer utförlig beskrivning av de kontroller som har genomförts hänvisas till respektive styrelse och nämnds delårs- och årsrapporter.



Högre  
kvalitet i  
internkontroll-  
planen.



## Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat och innebär att verksamheten ska bedrivas så att intäkterna är större än kostnaderna. Resultatet beräknas i en balanskravsutredning som utgår från årets resultat, justeras med realisationsvinster och realisationsförluster samt reservering och användning av resultatutjämningsreserv. Om resultatet är negativt ska underskottet återställas med motsvarande överskott inom tre år. Årets balanskravsresultat för 2020 uppgår till 376 miljoner kronor vilket innebär att det negativa balanskravsresultatet från 2019 är återställt. Balanskravsutredningen redovisas nedan.



Balanskravsresultat i miljoner kronor	
Årets resultat i resultaträkningen	98
Reducering av samtliga realisationsvinster	-6
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-178
Justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	462
<b>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</b>	<b>376</b>
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
<b>Balanskravsresultat</b>	<b>376</b>

## Förväntad utveckling

Osäkerheten inför 2021 är större än någonsin. Effekterna av pandemins första våg under 2020 hann inte fullt ut bedarra innan en global andra våg drabbade även regionen. Konsekvenserna är svåra att överblicka och det finns farhågor om en tredje våg. Den ekonomiska utvecklingen nationellt och globalt är därför mycket svårprognostiserad. Prognosförutsättningarna har skiftat dramatiskt sedan i höstas då Sveriges kommuner och regioner lämnade sin oktoberrapport och förutspådde en förstärkt återhämtning under 2021. Förutsättningarna för 2021 ser nu helt annorlunda ut då pandemin sedan november ökat i kraft både globalt och nationellt. Regionen har genomfört restriktioner och påbörjat vaccinationsprogram. Vi förväntar oss att dessa insatser successivt ska minska

smittspridningen och ge förutsättningar för en återgång till ett normalare liv. Det nationella målet är att alla svenskar ska ha erbjudits vaccination inom ett halvår det vill säga innan juni månads utgång. Ingen statistik finns ännu tillgänglig för att bedöma de ekonomiska effekterna av restriktionerna. Generellt kan sägas att återhämtningen under hösten 2020 gick snabbare och blev starkare än förväntat. Om det också gäller för effekterna under våren 2021 återstår att se. Generellt sett verkar samhällen och ekonomier ha anpassat sig väl till de restriktioner som införts. Vi vet ännu inte vilka långsiktiga effekter pandemin kommer att få på människors beteenden och hur det i sin tur kommer att påverka regionens verksamhet.

En betydande effekt av pandemin är att vårdbehov har skjutits på framtiden. Den uppskjutna vården är svår att definiera men kommer att vara prioriterad att bearbeta. Staten har för ändamålet också beslutat om resurstillskott. Under 2021 kommer arbetet med den uppskjutna vården att vara prioriterat liksom arbetet med att uppnå en ekonomi i balans.

## Region Västerbottens ekonomiska läge är besvärande

Bokslutet visar ett positivt resultat för Region Västerbotten. Bilden är likartad i hela kommun- och regionsektorn. Det beror till stor del på att staten med anledning av pandemin gett stora tillfälliga statsbidrag och kompenserat för merkostnader och vissa andra pandemirelaterade kostnader. Det är beslut som kortsiktigt har gynnat de ekonomiska resultaten i sektorn. Stöden har gett oss förutsättningar för att hantera pandemin och en osäker framtid. Pandemin gör den ekonomiska utvecklingen för 2021 oförutsägbar. Staten har säkrat tillskott till sektorn för perioden 2021–2022 genom ökade statsbidrag för uppskjuten vård, akut pandemihantering och generella statsbidrag som kompensation för minskat skatteunderlag. Tillskottet ger bättre förutsättningar för de kommande två årens ekonomi. Att sektorn nu tillfälligt fått stora tillskott medför dock inte att regionens ekonomi på sikt blivit bättre.

Region Västerbottens underliggande strukturella underskott kvarstår och när tillfälliga bidrag och andra pandemirelaterade faktorer rensats bort uppskattas ligga mellan minus 220 och minus 280 miljoner kronor. Stor osäkerhet finns i den uppskattningen men målet är att genom fortsatt arbete med omställningsplanen inför 2022 åstadkomma en ekonomi i balans.

## En ekonomi i balans kräver flera saker

En ekonomi i balans förutsätter att vaccineringen successivt genomförs och att pandemin avtar i styrka. Därtill behöver den uppskjutna vården arbetas bort. För att nå en ekonomi i balans krävs även en minskning av närvarotiden och en tillhörande anpassning av bemanningen.

Arbetet med omställningsplanen ska fortsätta och målet kvarstår utan förseningar. Formen för det arbetet är att sammanföra alla dessa aspekter inom ett regionövertärande projekt. Projektets uppdrag är att balansera effekterna av den pågående pandemin, bearbeta den uppskjutna vården och styra mot en minskad närvarotid och bemanning i syfte att nå målet om en ekonomi i balans.

## I regionens ekonomi finns inbyggda riskmoment

En betydande risk i regionens ekonomi är den egna förmågan att genomföra effektiviseringsarbetet. Det bottenar i förmågan att leda och styra verksamheten. Regionens styrning håller på att reformeras. Pandemins långsiktiga påverkan på medborgares beteenden och därigenom bland annat på volymer för regionens olika verksamheter utgör en risk. En annan risk är att den nationella styrningen kan förändras på ett sätt som påverkar regionens ekonomi negativt. Avtalsrörelsen under 2020 har dock gett regionen klarare planeringsförutsättningar för flera år framöver.

Det finns konkreta risker av ekonomisk och verksamhetsmässig natur såsom exempelvis utvecklingen av skatteintäkterna och verksamhetskostnaderna, räntenivåer, avkastning på pensionsportföljen, stora investeringsbehovet med risk för ökad upplåning samt införande av ny digital teknik. Dessutom finns risk för att kommunikationen kring en tämligen komplicerad ekonomisk bild inte går fram.

## Höga förväntningar på utvecklingsarbete

För att hantera utmaningarna för Region Västerbotten pågår flera omfattande utvecklingsarbeten. En ny styrmodell arbetas fram för att förstärka ledning och styrning och förbättra förutsättningarna för att genomföra och följa upp effekterna av politiska beslut. Ett stort arbete pågår för att införa nya digitala verktyg. Det avser exempelvis Business intelligence och faktabaserad styrning. Här ingår nya verktyg för produktions- och kapacitetsstyrning som

ska underlätta och förbättra planering och uppföljning. Det kommer exempelvis att finnas så kallad dashboards för ökad överblick. Ett mycket omfattande arbete pågår även med att införa av nytt verksamhetssystem (Visus). Verksamhetssystemet införs i ett gemensamt projekt där nio regioner är involverade. En ny målbild för hälso- och sjukvården ska ge ledning mot politiskt prioriterade områden. Bland dessa områden finns exempelvis god och nära vård. Den nya målbilden ger även inriktning för arbete med flödesoptimering som också ska ge bättre möjligheter till förbättrad produktivitet och ekonomi.

## Behovet av omstrukturering och förändring är stort

Inom såväl primärvård, sjukhusvård som tandvård står regionen inför stora utmaningar utifrån det bekymmersamma ekonomiska läget. Den nationella reformagendan som exempelvis god och nära vård och digitalt först utgör också utmaningar. Nya arbetssätt och samarbetsformer över organisationsgränserna, inom såväl den egna regionen som med andra aktörer, kommer att bli nödvändiga. För att klara både omställningen till nära vård och en ekonomi i balans är ledar- och medarbetarskapet avgörande. Regionens chefer och medarbetare måste med engagemang, insikt och ansvarstagande följa fattade beslut. Därtill krävs en förmåga att införa beslut analysera och hantera såväl kvalitetsaspekter som ekonomiska effekter.

”  
Hälso- och sjukvårdens nya målbild leder mot politiskt prioriterade områden.



Strukturellt underskott på 220–280 miljoner kronor.

# Driftredovisning

Regionstyrelsen och verksamhetsansvariga nämnder lämnar egna årsrapporter avseende budgetavvikelse. Dessa rapporter utgör underlag till Regionen Västerbottens samlade årsredovisning.

Regionens nämnder redovisar för år 2020 tillsammans ett överskott mot budget på 67 miljoner kronor. Skatter och statsbidrag har för perioden ett budgetöverskott på 138 miljoner kronor vilket innebär en positiv avvikelse mot budget på totalt 205 miljoner kronor finansnettot exkluderat.

## Regionstyrelsen

Regionstyrelsens nettokostnader redovisar en positiv budgetavvikelse på totalt 298 miljoner kronor och en minskad nettokostnadsutveckling på 13,3 procent. Pandemin haft stor påverkan på budgetavvikelserna.

Den positiva budgetavvikelsen består av stora riktade statsbidrag på grund av pandemin. Dessutom har lägre kostnader än budgeterat för område Service för till exempel sjukresor, och beställare primärvård och tandvård haft lägre kostnader på grund av färre besök. Pandemin har också påverkat införandet av nytt vårdsystem negativt. Samtidigt har utvecklingstakten för befintligt system minskat vilket resulterat i

lägre kostnader än budgeterat inom området digitalisering och medicinsk teknik. Förändrad uppskattning av regionens pensionsavsättning ger dessutom en stor positiv resultateffekt.

## Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen redovisar ett underskott mot budget på 208 miljoner kronor och en nettokostnadsutveckling på 4,9 procent under året. Intäkterna har minskat med 1,5 procent och kostnaderna ökat med 2,2 procent.

Intäktsmässigt ses ett underskott mot budget för året på 125 miljoner kronor. I detta ingår vårdintäkter som under året varit 72 miljoner kronor eller 4,1 procent lägre jämfört med föregående år. Patient- och tandvårdsintäkter redovisar också stora underskott. Underskotten vägs upp av övriga intäkter där del av statens kompensationen avseende merkostnader för pandemin bokförts. De låga intäkterna är en effekt av pågående pandemi och har inte ersatts via statsbidrag.

Driftredovisning i miljoner kronor					
Verksamhetsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Kostnadsutveckling	Budgetavvikelse	Budget 2020
Regionstyrelsen	-2 611	-3 013	-13 %	298	-2 909
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-5 536	-5 280	5 %	-208	-5 328
Regionala utvecklingsnämnden	-360	-305	18 %	-23	-337
Folkhögskolestyrelsen	-10	-10	5 %	-0	-10
Patientnämnden	-5	-5	4 %	1	-6
Revisionen	-8	-7	12 %	-0	-8
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>-8 530</b>	<b>-8 620</b>	<b>-1 %</b>	<b>67</b>	<b>-8 598</b>
Skatteintäkter	6 605	6 599	0 %	-131	6 736
Generella statsbidrag och utjämning	2 317	1 692	37 %	269	2 048
<b>Verksamhetens resultat</b>	<b>391</b>	<b>-329</b>		<b>205</b>	<b>186</b>
Finansiella intäkter	207	705		87	120
Finansiella kostnader	-500	-151		-338	-162
<b>Finansnetto</b>	<b>-293</b>	<b>554</b>		<b>-251</b>	<b>-42</b>
<b>Totalt Region Västerbotten</b>	<b>98</b>	<b>225</b>		<b>-46</b>	<b>144</b>



Kostnadsutfallet avviker mot budget med totalt 83 miljoner kronor vilket motsvarar en kostnadsutveckling på 2,2 procent. Störst avvikelse återfinns inom personalkostnader där underskottet mot budget uppgår till 206 miljoner kronor och där kostnadsutvecklingen uppgår till 2,7 procent.

Även för läkemedel ses en stor negativ avvikelse mot budget med 41 miljoner kronor.

#### Regionala utvecklingsnämnden

Den regionala utvecklingsnämnden har positiva budgetavvikelser på de flesta basenheter. Den samlade budgetavvikelsen för regionala utvecklingsnämnden är dock negativ på 23,3 miljoner kronor och avser huvudsakligen kollektivtrafikkostnader och samverkanskostnader. Region Västerbottens budgetram för kollektivtrafik 2020 var lägre än den anslagsnivå som Länsstrafiken budgeterat för att utföra

beställd trafik. Samverkanskostnaderna var för lågt budgeterade i förhållande till den beslutade förtroendemannaorganisationen, vilket varit fallet sedan regionbildningen 2019. Nämnden har under året erhållit covid-ersättning via Socialstyrelsen motsvarande 0,7 miljoner kronor och 0,3 miljoner kronor via Kulturrådet. Befarade projektunderskott uppgår till 0,7 miljoner kronor.

#### Övriga nämnder

Patientnämnden redovisar 2020 ett överskott mot budget på 0,7 miljoner kronor framför allt inom övriga personalkostnader och it-poster. Revision redovisar i december höga kostnader för administrativa tjänster så totalt helår en budgetavvikelse på  $\pm 0$ . Folkhögskolestyrelsen visar underskott på intäkterna med 2,3 miljoner kronor men har överskott på kostnadsramen vilket bidrar till ett budgetunderskott totalt på 0,4 miljoner kronor.





# Investeringsredovisning

De senaste åren har Region Västerbottens investeringsutgifter stigit kraftigt och uppgår för perioden 2017–2020 till närmare 5 miljarder kronor. Ökningen beror delvis på en ökad digitalisering och medicinteknisk utveckling. Framför allt är det ökat behov av upprustning och nybyggnation av fastigheter som driver ökningen av investeringsutgifterna.

Långsiktiga prognoser visar på ett fortsatt stort investeringsbehov de närmsta tio åren. År 2020 uppgick investeringsutgifterna till 1 182 miljoner kronor. Det är 296 miljoner kronor lägre än föregående år men 72 miljoner kronor över budget.

Den negativa budgetavvikelsen för fastighetsinvesteringar på 79 miljoner kronor förklaras delvis av tidigareläggning av utbetalningar i pågående projekt. Det har också tillkommit utgifter som inte var kända vid projektets start. Framför allt avser det renoveringarna av byggnad 2–4 och 10 samt nybyggnationen av byggnad 29.

#### Investeringar fastigheter

På Norrlands universitetssjukhus håller flera byggprojekt på att färdigställas. Ortopeden samt hand-, plastik- och ögonavdelningen har flyttat in i nya vårdavdelningar i byggnad 10. Barnmottagningen och hörcentralen har flyttat in i byggnad 2 och 4. Utvändiga fasad är klar på byggnad 10A och 10B och nästan alla fönster är utbytta i hela 10-blocket. Huvuddelen av ställningar är även borttagna i innergårdarna. Kulvertanslutningar mellan nya Byggnad 29 och befintliga byggnader är klara. Hela stommen för nya psykiatribyggnaden är färdig. I byggnad 5A är två våningar färdigställda. Systemhandling för ersättning av elkraftsdieslar i kombination med att säkerställa redundant värmeförsörjning är färdigt och beslutsunderlag presenterat.

På Skellefteå lasarett pågår den sista etappen av att byta tak på byggnad 118. Gasförsörjningsprojektet som gör att vården får en säkrare leverans av gas med redundans håller på att färdigställas. Ny barnmorskemottagning i byggnad 130 blev färdig under året. Första steget för ögonmottagningen är klart i byggnad 120 och nästa fas pågår till sommaren 2021. Fortsatta evakueringar från byggnad 102 och 103 pågår.

På Lycksele lasarett är geolagret färdigt. I byggnad 109 byts yttertak. Projektering av inflygningsbelysning för helikopterflygplatsen fortgår. Förstudie och systemhandling för byggnad 120, länken, är färdig och beslutsunderlag presenterat.

I externa lokaler genomförs anpassningar för Sävar hälsocentral i byggnaderna 102 och 103 på samma tomt. Åtgärder för Ålidhems hälsocentral lokalplaneras. Det finns ett förslag på placering av en ny hälsocentral på Tomtebo.

#### Investeringar medicinsk teknik

Kirurgcentrum har investerat i en ny operationsrobot, ersatt endoskopiutrustning samt ett par genomräkningsdiskmaskiner och diskstationer till endoskopianheten. Laboratiemedicin har bland annat investerat i ny skanningsutrustning för digital patologi, PCR-instrument för analys av covid-19, nya instrument för HPV-screening samt en ny vätskehanteringsrobot för fördelning

**1 182**  
miljoner kronor  
investerades.



Investeringsredovisning i miljoner kronor			
	Utfall 2020	Budget 2020	Budgetavvikelse
Fastighet	928	849	-79
Medicinsk teknik	182	180	-2
IT	46	53	7
Hjälpmedel	24	27	3
Regional utveckling	1	1	0
<b>Summa</b>	<b>1 182</b>	<b>1 110</b>	<b>-72</b>

av biologiska vätskor vid biobanking. Centrum för anestesi, operation och intensivvård har investerat i intensivvårdsventilatorer och rökevakeringssystem, mobila operationsbord och ultraljudsapparater. Bild- och funktionsmedicin har investerat i en ny mammograf med tillhörande vagn, ersatt ultraljud samt köpt in en ny kvalitetsdatabas för PET radiofarmaka. Rörelseorganens centrum har investerat i en portabel datatomograf, ersatt två operationsmikroskop samt utrustat sin nya dagkirurgiska verksamhet. Neuro-huvud-hals-centrum har investerat i ny navigationsutrustning för ryggkirurgi och ny stereotaxiutrustning och ersatt ett par videoendoskopistaplar med tillhörande skop. Ögonkliniken har ersatt OCT-apparater, automatiska perimetrar samt operations- och kornealmikroskop. Hjärtcentrum har investerat i ny EKG-utrustning och lungfunktionsutrustning samt även ersatt åldrade ultraljudsapparater för kärlundersökningar.

Infektionskliniken har investerat i nya fibroscannutrustningar för bedömning av leverns elasticitet inför behandling av hepatit C-infektion. Ambulanssjukvården har investerat i nya ambulanser där ett kontinuerligt utbyte pågår. Ett länsomfattande utbyte av desinfektions- och sterilutrustning har även genomförts.

### Investeringar IT

Genom att ersätta centrala komponenter i nätverksinfrastrukturen har säkerheten och robustheten ökat samt stärkt förmågan att hantera den ökade nätverkstrafiken. Ersättningsinvesteringar har också gjorts i serverinfrastrukturen för att öka kapaciteten och säkerställa fortsatt hög tillgänglighet. För att stödja vårdnära arbetsplatser med förenklad inloggning har investeringar gjorts i servrar och programvaror. Fortsatta investeringar har även gjorts i Maximo som är en generisk plattform för inköp, avtal, fakturahantering och gemensam serviceportal och ärendesystem.



## Resultat- och balansräkningar med noter

Resultaträkning (mkr)				
	Koncernen 2020-01-01– 2020-12-31	Koncernen 2019-01-01– 2019-12-31	Regionen 2020-01-01– 2020-12-31	Regionen 2019-01-01– 2019-12-31
Verksamhetens intäkter (Not 1)	4 262	3 916	3 651	3 311
Verksamhetens kostnader (Not 2–5)	-12 355	-12 131	-11 750	-11 531
Avskrivningar (Not 6)	-436	-405	-430	-400
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>-8 529</b>	<b>-8 620</b>	<b>-8 530</b>	<b>-8 620</b>
Skatteintäkter (Not 7)	6 605	6 599	6 605	6 599
Generella statsbidrag och utjämning (Not 8)	2 317	1 692	2 317	1 692
<b>Verksamhetens resultat</b>	<b>393</b>	<b>-329</b>	<b>391</b>	<b>-329</b>
Finansiella intäkter (Not 9)	207	705	207	705
Finansiella kostnader (Not 10)	-500	-151	-500	-151
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>100</b>	<b>225</b>	<b>98</b>	<b>225</b>
Extraordinära poster (Not 11)	0	22	0	0
<b>Årets resultat</b>	<b>100</b>	<b>247</b>	<b>98</b>	<b>225</b>

Kassaflödesanalys indirekt metod (mkr)				
	Koncernen 2020-12-31	Koncernen 2019-12-31	Regionen 2020-12-31	Regionen 2019-12-31
<b>Löpande verksamhet</b>				
Årets resultat	100	247	98	225
Justering för ej likvidpåverkande poster (Not 1)	719	839	713	856
<b>Medel från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital</b>	<b>819</b>	<b>1 085</b>	<b>811</b>	<b>1 080</b>
Förändring kortfristiga fordringar	-153	-28	-88	-97
Förändring förråd	-23	0	-23	0
Förändring korta skulder	262	166	212	244
<b>Kassaflöde löpande verksamhet</b>	<b>905</b>	<b>1 222</b>	<b>912</b>	<b>1 228</b>
<b>Investeringsverksamhet</b>				
Investeringar (Not 2)	-1 199	-1 524	-1 184	-1 516
Försäljning av anläggningstillgångar (Not 3)	1	2	0	2
Förändring kortfristiga placeringar (Not 4)	162	-702	162	-702
<b>Kassaflöde investeringsverksamhet</b>	<b>-1 036</b>	<b>-2 225</b>	<b>-1 022</b>	<b>-2 216</b>
<b>Finansieringsverksamhet</b>				
Förändring långfristiga skulder (Not 5)	16	990	3	990
Erhållna aktieägartillskott	2	0	0	0
<b>Kassaflöde finansieringsverksamhet</b>	<b>18</b>	<b>990</b>	<b>3</b>	<b>990</b>
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>-114</b>	<b>-12</b>	<b>-106</b>	<b>1</b>
Likvida medel vid årets början	494	507	446	445
Likvida medel vid årets slut	380	494	339	446



Balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2020-12-31	Koncernen 2019-12-31	Regionen 2020-12-31	Regionen 2019-12-31
<b>Anläggningstillgångar</b>				
Immateriella tillgångar (Not 1)	121	128	119	128
Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Not 2)	5 462	4 755	5 463	4 755
Maskiner och inventarier (Not 3)	774	714	753	701
Finansiella anläggningstillgångar (Not 4)	108	106	107	105
<b>Summa anläggningstillgångar</b>	<b>6 466</b>	<b>5 703</b>	<b>6 442</b>	<b>5 689</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>				
Förråd (Not 5)	45	22	45	22
Kortfristiga fordringar (Not 6)	1 028	875	918	829
Kortfristiga placeringar (Not 7)	4 560	4 721	4 560	4 721
Kassa och bank (Not 8)	380	494	339	446
<b>Summa omsättningstillgångar</b>	<b>6 013</b>	<b>6 112</b>	<b>5 861</b>	<b>6 018</b>
<b>Summa tillgångar</b>	<b>12 478</b>	<b>11 815</b>	<b>12 304</b>	<b>11 707</b>
<b>Eget kapital, avsättningar och skulder</b>				
Eget kapital (Not 9)				
– Eget kapital	2 256	2 007	2 233	2 007
– Årets resultat	100	247	98	225
<b>Summa eget kapital</b>	<b>2 357</b>	<b>2 254</b>	<b>2 331</b>	<b>2 233</b>
<b>Avsättningar</b>				
Avsättningar för pensioner (Not 10)	4 901	4 618	4 901	4 618
Övriga avsättningar	0	1	0	0
<b>Summa avsättningar</b>	<b>4 901</b>	<b>4 619</b>	<b>4 901</b>	<b>4 618</b>
<b>Skulder</b>				
Långfristiga skulder (Not 11)	2 690	2 673	2 676	2 673
Kortfristiga skulder (Not 12)	2 531	2 269	2 395	2 184
<b>Summa skulder</b>	<b>5 220</b>	<b>4 942</b>	<b>5 071</b>	<b>4 857</b>
<b>Summa eget kapital, avsättningar och skulder</b>	<b>12 478</b>	<b>11 815</b>	<b>12 304</b>	<b>11 707</b>
<b>Panter och ansvarsförbindelser</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Ansvarsförbindelser</b>				
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (Not 13)	4 934	4 818	4 934	4 818
Övriga ansvarsförbindelser (Not 14)	301	273	337	308

Noter resultaträkning (mkr)				
	Koncernen 2020-01-01– 2020-12-31	Koncernen 2019-01-01– 2019-12-31	Regionen 2020-01-01– 2020-12-31	Regionen 2019-01-01– 2019-12-31
<b>Not 1 Verksamhetens intäkter</b>				
Patientintäkter	229	263	229	263
Försäljning av hälso- och sjukvård	1 151	1 210	1 151	1 210
Försäljning av tandvård	54	70	54	70
Försäljning av medicinska tjänster	278	285	278	285
Försäljning av andra tjänster	208	233	208	233
Försäljning av material och varor	131	133	131	133
Erhållna bidrag, varav	1 562	1 338	1 562	1 071
– statsbidrag Folkbildningsrådet Vindeln folkhögskola	17	17	17	17
– statsbidrag Folkbildningsrådet Storumans folkhögskola	11	11	11	11
Övriga intäkter	650	384	38	46
<b>Summa verksamhetens intäkter</b>	<b>4 262</b>	<b>3 916</b>	<b>3 650</b>	<b>3 311</b>
<b>Not 2 Verksamhetens kostnader</b>				
Personalkostnader	4 779	4 698	4 745	4 603
Sociala avgifter	1 650	1 621	1 640	1 612
Pensionskostnader	731	813	729	811
Övriga personalkostnader	51	51	51	70
Läkemedel, sjukvårdsartiklar och medicinskt material	1 666	1 591	1 666	1 591
Ersättning, privata hälsovalsenheter	213	197	213	207
Köpt hälso- och sjukvård	261	302	261	302
Verksamhetsanknutna tjänster	443	447	443	437
– inhyrd personal	248	229	248	229
Lämnade bidrag	309	257	497	391
– Länstrafiken och Norrtåg	8	0	288	119
Lokal- och fastighetskostnader samt media	342	359	342	359
Övriga kostnader	1 910	1 846	1 163	1 148
<b>Summa kostnader</b>	<b>12 355</b>	<b>12 131</b>	<b>11 751</b>	<b>11 531</b>
<b>Not 3 Räkenskapsrevision</b>				
Total kostnad för räkenskapsrevision	1	1	1	1
– varav kostnad för de sakkunnigas granskning av räkenskaperna	1	1	1	1
Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsåret 2020.				
<b>Not 4 Leasing</b>				
Operationell och finansiell leasing under året	55	22	16	14
Åtagande, betalningar kommande 12 månader	62	59	22	20
Åtagande, betalningar kommande 12–60 månader	223	129	90	72
Åtagande, mer än 60 månader	51	9	30	8
<b>Not 5 Jämförelsestörande post</b>				
Förändrad beräkning pensionsavsättning	107	0	107	0
<b>Summa jämförelsestörande post</b>	<b>107</b>	<b>0</b>	<b>107</b>	<b>0</b>

Regionen har under 2020 upphandlat en ny leverantör för pensionsadministration. Den nya leverantören har gjort en annan uppskattning av pensionsavsättningen, som beräknas vara mindre än tidigare bedömning och ger därmed en positiv resultat effekt på 107 miljoner kronor. Se även avsnitt Händelser av väsentlig betydelse i Förvaltningsberättelsen under personalkostnader.



Noter resultaträkning (mkr)				
	Koncernen 2020-01-01– 2020-12-31	Koncernen 2019-01-01– 2019-12-31	Regionen 2020-01-01– 2020-12-31	Regionen 2019-01-01– 2019-12-31
<b>Not 6 Avskrivningar</b>				
Immateriella tillgångar	22	17	22	17
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	213	198	213	198
Maskiner och inventarier	201	190	195	185
<b>Summa avskrivningar</b>	<b>436</b>	<b>405</b>	<b>430</b>	<b>400</b>
<b>Not 7 Skatteintäkter</b>				
Regionsskatt	6 605	6 599	6 605	6 599
<b>Summa skatteintäkter</b>	<b>6 605</b>	<b>6 599</b>	<b>6 605</b>	<b>6 599</b>
<b>Specifikation av skatteintäkterna</b>				
Preliminära utbetalningar	6 742	6 649	6 742	6 649
Justeringspost, slutavräkning tidigare år	-33	9	-33	9
Prognos, slutavräkning innevarande år	-105	-59	-105	-59
<b>Not 8 Generella statsbidrag och utjämning</b>				
Strukturbidrag	66	65	66	65
Kostnadsutjämning	98	-185	98	-185
Inkomstutjämning	1 129	1 083	1 129	1 083
Införandebidrag	0	7	0	7
Statsbidrag, läkemedelsförmånen	809	750	809	750
Regleringsavgift	-65	-52	-65	-52
Generella bidrag från staten	280	23	280	23
<b>Summa generella statsbidrag</b>	<b>2 317</b>	<b>1 692</b>	<b>2 317</b>	<b>1 692</b>
<b>Not 9 Finansiella intäkter</b>				
Utdelning på aktier och andelar	2	16	2	16
Ränteintäkter	10	2	10	2
Vinst vid avyttring av finansiella omsättningstillgångar	10	128	10	128
Orealiserade vinster, finansiella omsättningstillgångar	178	525	178	525
Återföring av värde regleringar, finansiella omsättningstillgångar	0	34	0	34
Vinst vid avyttring av finansiella anläggningstillgångar	6	0	6	0
<b>Summa finansiella intäkter</b>	<b>207</b>	<b>705</b>	<b>207</b>	<b>705</b>
<b>Not 10 Finansiella kostnader</b>				
Räntekostnad	9	5	9	5
Räntedel av årets pensionskostnad	102	113	102	113
Löneskattedel av årets pensionskostnad	25	27	25	27
Orealiserade förluster, finansiella omsättningstillgångar	360	1	360	1
Övriga finansiella kostnader	4	5	4	5
<b>Summa finansiella kostnader</b>	<b>500</b>	<b>151</b>	<b>500</b>	<b>151</b>
<b>Not 11 Extraordinära poster</b>				
Upplösning negativ goodwill	0	22	0	0
<b>Summa extraordinära poster</b>	<b>0</b>	<b>22</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Sedan 2019 är Västerbottens läns landsting och Regionförbundet Västerbottens län en gemensam organisation; Region Västerbotten. De bolag som regionförbundet ägde erlade landstinget en köpeskilling för 22 mkr avser negativ goodwill och har uppstått i samband med förvärvet av Länstrafiken i Västerbotten AB. Negativ goodwill uppstår då anskaffningsvärdet understiger nettotillgångarna i bolaget. 22 mkr avser hela goodwillposten och bedömning har genomförts att upplösa hela posten under 2019. Bedömningen har grund i gällande redovisningsregelverk.

Noter kassaflödesanalys (mkr)				
	Koncernen 2020	Koncernen 2019	Regionen 2020	Regionen 2019
<b>Not 1 Justering för ej likviditetspåverkande poster</b>				
Av- och nedskrivningar och utrangeringar	436	405	430	400
Justering upplösning negativ goodwill	0	-22	0	0
Årets förändring, avsättning för pensioner	283	456	283	456
<b>Summa ej likviditetspåverkande poster</b>	<b>719</b>	<b>839</b>	<b>713</b>	<b>856</b>
<b>Not 2 Investeringar</b>				
Immateriella tillgångar	15	35	13	35
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	920	1 222	920	1 222
Maskiner och inventarier	262	228	249	221
Finansiella anläggningstillgångar	1	38	2	38
<b>Summa investeringar</b>	<b>1 198</b>	<b>1 523</b>	<b>1 183</b>	<b>1 516</b>
<b>Not 3 Försäljning av anläggningstillgångar</b>				
Materiella anläggningstillgångar	1	2	0	2
<b>Summa försäljningar</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>2</b>
<b>Not 4 Förändring, kortfristiga placeringar</b>				
Återinvesterade utdelningar	0	-16	0	-16
Orealiserade vinster och förluster	-178	-557	-178	-557
Realiserade vinster och förluster	340	-129	340	-129
<b>Summa förändring kortfristiga placeringar</b>	<b>162</b>	<b>-702</b>	<b>162</b>	<b>-702</b>
<b>Not 5 Förändring, långfristiga skulder</b>				
Investeringsbidrag	3	-10	3	-10
Upptagna lån	14	1 000	0	1 000
<b>Summa förändring långfristiga skulder</b>	<b>17</b>	<b>990</b>	<b>3</b>	<b>990</b>



Noter balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2020-12-31	Koncernen 2019-12-31	Regionen 2020-12-31	Regionen 2019-12-31
<b>Not 1 Immateriella anläggningstillgångar</b>				
Ingående anskaffningsvärde	236	201	236	201
Årets investeringsutgifter	15	35	13	35
<b>Summa anskaffningsvärde</b>	<b>252</b>	<b>236</b>	<b>249</b>	<b>236</b>
<b>Avskrivningar</b>				
Ingående avskrivningar	-108	-91	-108	-91
Årets avskrivningar	-23	-17	-22	-17
<b>Summa avskrivningar</b>	<b>-131</b>	<b>-108</b>	<b>-130</b>	<b>-108</b>
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>121</b>	<b>128</b>	<b>119</b>	<b>128</b>
<b>Not 2 Mark, byggnader och tekniska anläggningar</b>				
Ingående anskaffningsvärde	8 308	7 091	8 308	7 091
Årets investeringsutgifter	920	1 222	920	1 222
Försäljningar/utrangeringar	0	-5	0	-5
<b>Summa anskaffningsvärde</b>	<b>9 228</b>	<b>8 308</b>	<b>9 229</b>	<b>8 308</b>
<b>Avskrivningar</b>				
Ingående avskrivningar	-3 553	-3 360	-3 553	-3 360
Årets avskrivningar	-213	-198	-213	-198
Försäljningar/utrangeringar	0	5	0	5
<b>Summa avskrivningar</b>	<b>-3 766</b>	<b>-3 553</b>	<b>-3 766</b>	<b>-3 553</b>
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>5 462</b>	<b>4 755</b>	<b>5 463</b>	<b>4 755</b>
<b>Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
<b>Not 3 Maskiner och inventarier</b>				
Ingående anskaffningsvärde	2 932	2 705	2 891	2 671
Årets investeringsutgifter	262	228	249	221
Försäljning/utrangeringar	-171	-1	-171	-1
<b>Summa anskaffningsvärde</b>	<b>3 023</b>	<b>2 932</b>	<b>2 969</b>	<b>2 891</b>
<b>Avskrivningar</b>				
Ingående avskrivningar	-2 218	-2 026	-2 190	-2 005
Årets avskrivningar	-201	-190	-196	-185
Försäljningar/utrangeringar	171	-3	171	0
<b>Summa avskrivningar</b>	<b>-2 249</b>	<b>-2 218</b>	<b>-2 215</b>	<b>-2 190</b>
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>774</b>	<b>714</b>	<b>753</b>	<b>701</b>
<b>Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>7</b>
<b>Not 4 Finansiella anläggningstillgångar</b>				
Långfristiga fordringar (utlämnade lån)	4	2	4	2
Värdepapper m.m.	103	104	103	103
Bostadsrätter	0	0	0	0
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>108</b>	<b>106</b>	<b>107</b>	<b>105</b>
<b>Not 5 Förråd</b>				
Förråd, bränsle	2	1	2	1
Förråd, implantat	22	21	22	21
Förråd, övrigt	21	0	21	0
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>45</b>	<b>22</b>	<b>45</b>	<b>22</b>

Noter balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2020-12-31	Koncernen 2019-12-31	Regionen 2020-12-31	Regionen 2019-12-31
<b>Not 6 Kortfristiga fordringar</b>				
Kundfordringar	403	338	307	328
Övriga fordringar	32	32	1	2
Mervärdeskatt och fordringar på staten	80	95	80	95
Förutbetalda kostnader/upploopna intäkter	513	410	530	404
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>1 028</b>	<b>875</b>	<b>918</b>	<b>829</b>
<b>Not 7 Kortfristiga placeringar</b>				
Aktier och andelar	2 263	2 781	2 263	2 781
Räntefonder	1 933	1 315	1 933	1 315
Övriga kortfristiga placeringar	101	101	101	101
Orealiserad värdeförändring	262	524	262	524
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>4 560</b>	<b>4 721</b>	<b>4 560</b>	<b>4 721</b>
<b>Not 8 Postgiro, bank, handkassar</b>				
Bank	380	494	339	446
Handkassar, plusgiro	0	0	0	0
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>380</b>	<b>494</b>	<b>339</b>	<b>446</b>
Region Västerbotten har en checkkredit på 100 miljoner kronor som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.				
<b>Not 9 Eget kapital</b>				
Ingående eget kapital	2 254	2 036	2 233	2 007
Justeringspost sammanslagning av region	0	-29	0	0
Erhållet aktieägartillskott	2	0	0	0
Årets resultat	100	247	98	225
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>2 356</b>	<b>2 254</b>	<b>2 331</b>	<b>2 233</b>
<b>Not 10 Avsättning pensionsförpliktelser</b>				
Ingående avsättning inkl löneskatt	4 587	4 161	4 587	4 161
Varav löneskatt	1 113	1 009	1 113	1 009
Nyintjänad pension	216	334	216	334
Årets utbetalningar	-95	-76	-95	-76
Ränte -och basbeloppsuppräknings	102	106	102	106
Övrig post	-1	4	-1	4
Förändring av löneskatten	54	89	54	89
Förändring pension förtroendevalda	38	0	38	0
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>4 901</b>	<b>4 618</b>	<b>4 901</b>	<b>4 618</b>
Utredningsgrad i procent	96	96	96	96
Regionen har under 2020 upphandlat ny leverantör för pensionsadministration. Med hänsyn till byte av leverantör har ingående balans förändrats i samband med att prognos erhöles i slutet av 2020.				
<b>Not 11 Långfristiga skulder</b>				
Investeringsbidrag	76	73	76	73
Långfristiga skulder	2 614	2 600	2 600	2 600
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>2 690</b>	<b>2 673</b>	<b>2 676</b>	<b>2 673</b>
Investeringsbidragen periodiceras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.				



Noter balansräkning (mkr)				
	Koncernen 2020-12-31	Koncernen 2019-12-31	Regionen 2020-12-31	Regionen 2019-12-31
<b>Not 12 Kortfristiga skulder</b>				
Leverantörsskulder	325	514	390	503
Innestående övertid	42	40	42	40
Innestående jour och retroaktiva löner	154	142	154	142
Semesterlöneskuld	505	468	505	467
Upplupen arbetsgivaravgift	132	115	132	115
Upplupen pensionsavgift, avgiftsbestämda pensioner	202	206	202	206
Förutbetalda skatteintäkter	196	56	196	56
Källskatt	134	106	134	106
Upplupna kostnader m.m.	841	622	641	549
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>2 531</b>	<b>2 269</b>	<b>2 395</b>	<b>2 184</b>
<b>Not 13 Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna</b>				
Ingående ansvarsförbindelse	4 812	5 089	4 812	5 089
Varav löneskatt	1 167	1 235	1 167	1 235
Ränte- och basbeloppsuppräknig	117	121	117	121
Nyintjänad pension	0	-128	0	-128
Pensionsutbetalningar	-238	-220	-238	-220
Övrig post	219	9	219	9
Förändring av löneskatten	24	-53	24	-53
<b>Summa pensionsförpliktelser</b>	<b>4 934</b>	<b>4 818</b>	<b>4 934</b>	<b>4 818</b>
<b>Utgående ansvarsförbindelse</b>	<b>4 934</b>	<b>4 818</b>	<b>4 934</b>	<b>4 818</b>
<b>Anställda Ädelreformen</b>				
Ädel	152	329	152	329
Löneskatt	37	80	37	80
<b>Summa Ädelreformen</b>	<b>189</b>	<b>409</b>	<b>189</b>	<b>409</b>
<b>Not 14 Borgensåtaganden</b>				
Länstrafiken i Västerbotten AB	0	0	25	25
AC-Net Internservice AB	0	0	10	10
Stiftelsen Skellefteå museums samlingar	0	1	1	1
* Transitio, garantibelopp (enskilt efter regress)	301	272	301	272
<b>Summa redovisat värde vid årets slut</b>	<b>301</b>	<b>273</b>	<b>337</b>	<b>308</b>
<b>Proprieborgen Transitio (solidarisk)</b>				
* Borgensåtagande som innebär att fordringsägaren omedelbart kan kräva vem hen vill av borgensmännen eller låntagaren så snart någon betalning uteblivit. Region Västerbotten har som ett av 21 regioner undertecknat dessa borgensförbindelser.				
Bedömt utestående värde, borgensförbindelser	2 194	2 371	2 194	2 371

**Solidarisk borgen Kommuninvest Sverige AB**

Region Västerbotten har i oktober 2016 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem har lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Region Västerbottens ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501 229 801 864 kronor och totala tillgångar till 528 483 415 941 kronor. Region Västerbottens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 2 982 742 740 kronor och andelen av de totala tillgångarna till 3 136 037 144 kronor.

## Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Eventuella undantag anges under respektive rubrik.

### Allmänt

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras Region Västerbotten och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

### Ändrade redovisningsprinciper

Från och med räkenskapsåret 2019 tillämpas lag om kommunal bokföring och redovisning vilket innebär att följande ändringar har gjorts i förhållande till tidigare redovisningsprinciper:

- Redovisning av verkligt värde av vissa finansiella instrument.

Enligt tidigare lagstiftning redovisade Region Västerbotten dessa instrument till anskaffningsvärde. Med hänsyn till den nya lagen har jämförelsetalen i årsredovisningen räknats om. För Region Västerbotten har detta inneburit att jämförelsetalet för resultatet har justerats med en värdenedgång om 499 miljoner kronor och ingående eget kapital ökat med motsvarande summa. I not 9 till balansräkningen framgår effekten på eget kapital av de ändrade redovisningsprinciperna.

### Sammanställd redovisning

Enligt gällande lagstiftning ska årsredovisningen även omfatta den verksamhet som Region Västerbotten bedriver i bolagsform. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en rättvisande och sammanfattande bild av Region Västerbottens totala ekonomiska ställning och resultat oavsett om verksamhet bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform.

### Koncernens avgränsningar

Den sammanställda redovisningen för Region Västerbotten innefattar övriga juridiska personer där Region Västerbotten har ett betydande inflytande, det vill säga minst 20 procent av rösterna. Juridiska personer vars omsättning eller tillgångar understiger två procent av Region Västerbottens skatteintäkter och generella statsbidrag har undantagits från den sammanställda redovisningen i enlighet med RKR R16. Den sammanlagda andelen av den kommunala koncernen av de juridiska personer som ej inkluderats i den sammanställda redovisningen understiger tillsammans fem procent av skatteintäkt och statsbidrag.

### Konsolidering

Den sammanställda redovisningen har upprättats i enlighet med proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att det endast är den ägda andelen av koncernföretagets resultat och tillgångar som medtas i den sammanställda redovisningen. Det bokförda värdet på aktierna i de företag som inkluderats i den sammanställda redovisningen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Interna mellanhavanden i såväl resultat- som balansräkning har eliminerats.

### Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är sällan förekommande transaktioner som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder. När jämförelsestörande poster förekommer särredovisas dessa i not till respektive post i resultaträkningen samt i förekommande fall i kassaflödesanalysen. Region Västerbotten definition av jämförelsestörande poster är poster som förekommer sällan och som överstiger fem miljoner kronor. Realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar redovisas alltid som jämförelsestörande post.

### Resultaträkning

I resultaträkningen visas regionens intäkter och kostnader för en viss period. Periodens resultat är skillnaden mellan intäkter och kostnader.

## Intäkter

### Skatteintäkter

Skatteintäkterna redovisas enligt rekommendation från Rådet för kommunal-redovisning, R2 Intäkter. I prognosen för skatteintäkter använder Region Västerbotten den skatteunderlagsprognos som Sveriges kommuner och regioner publicerar.

### Statsbidrag

Specialdestinerade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Periodisering sker i enlighet med rekommendation från Rådet för kommunalredovisning, R2 Intäkter.

### Övriga intäkter

Offentliga investeringsbidrag intäktförs på ett sätt som återspeglar investeringens nyttjande och förbrukning, det vill säga i samma takt som avskrivningar för tillgången som bidraget avser. EU-bidrag intäktförs och redovisas i enlighet med det aktuella bidragets villkor och restriktioner.

## Kostnader

### Leasing

Rekommendation RKR Leasing definierar två typer av leasingavtal, finansiella och operationella. Finansiella leasingavtal är avtal där de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ett ägande överförs från leasegivaren till leasetagaren. Operationella avtal är avtal som inte är finansiella. Region Västerbottens leasingavtal är alla klassificerade som operationella i årsredovisningen. Utredning kring avtalens klassificering som finansiella eller operationella kommer att ske under 2021.

## Anläggningstillgångar

### Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. För Region Västerbotten är gränsen för ett mindre värde ett prisbasbelopp, vilket uppgår till 46 500 kronor för 2020. Beloppsgränsen är ett fränsteg från RKR:s rekommendation R4 materiella anläggningstillgångar. Gränsen gäller för materiella och immateriella tillgångar.

### Komponentindelning

Rekommendation RKR 4 materiella anläggningstillgångar anger att komponentavskrivning ska tillämpas på anläggningstillgångar. Detta innebär att anläggningstillgångarna ska indelas i komponenter och avskrivas komponentvis. Regionen har gjort bedömningen att komponentindelning är tillämpligt på fastigheter. För fastigheter är komponenterna uppdelade i sju olika grupper. Avskrivningstiderna varierar beroende på typ av byggnad samt uppdelning av byggnaden i olika komponenter såsom, mark, stomme, byggnader och installationer.

### Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är en fysisk tillgång avsedd för stadigvarande bruk. Investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

### Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella tillgångar klassificeras som anläggningstillgångar om syftet med innehavet är långsiktigt. Detta är i enlighet med rekommendation RKR 7 finansiella tillgångar och finansiella skulder.

### Immateriella anläggningstillgångar

Som immateriella anläggningstillgångar aktiveras externa kostnader samt till viss del egen upparbetad tid vid vissa större it-investeringar och projekt som bedrivs i regionens regi. Immateriella tillgångar redovisas inte uppdelade mellan internt upparbetade respektive förvärvade tillgångar med hänsyn till att delen internt upparbetade tillgångar i förhållande till hela posten är oväsentlig andel. Detta är ett avsteg från rekommendation RKR 3 immateriella tillgångar.

Region Västerbotten omprövar nyttjandeperioden för immateriella anläggningstillgångar i samband med varje årsbokslut.

### Avskrivningar

Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserad på anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. Med linjär avskrivning menas att avskrivning sker med lika stora nominella belopp varje år. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Regionens fastigheter är uppdelade i 7 komponenter. Avskrivningstiderna varierar beroende på typ av byggnad samt uppdelning av byggnaden i olika komponenter såsom, mark, stomme, byggnader och installationer.

Avskrivningstiderna på dessa komponenter varierar 10–60 år.

Avskrivningstider på maskiner och inventarier uppgår som huvudregel till 5–10 år.

Avskrivningstider på immateriella anläggningstillgångar uppgår som huvudregel till 5 år. Region Västerbotten har för visa immateriella anläggningstillgångar en längre avskrivningstid än 5 år. I de fall där avskrivningstiden är längre än 5 år har en individuell bedömning genomförts för respektive anläggning där det finns underlag; i form av avtal eller beskriven användningstid bedöms vara längre än 5 år. Hanteringen är i enlighet med RKR:s rekommendation R3.

Omprövning av nyttjandeperiod genomförs löpande under året och avskrivningstiden ändras för anläggningar där förutsättningar förändrats mot tidigare prövning.

### Nedskrivning

Bedömning av nedskrivningsbehov utförs när det finns indikationer på att redovisat värde är högt. Omprövning av genomförd nedskrivning sker årligen.

## Omsättningstillgångar

En omsättningstillgång är en tillgång som förväntas omsättas löpande i verksamheten och som inte är avsedd för stadigvarande bruk som exempelvis lager, kundfordringar och likvida medel.

### Kortfristiga placeringar

Regionens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång i enlighet med rekommendation RKR 7 finansiella tillgångar och finansiella skulder. Medel som ständigt är föremål för köp och försäljning klassificeras som omsättningstillgång.

Portföljens förvaltning regleras i antagen finanspolicy. Finansiella omsättningstillgångar

värderas till verkligt värde. Värderingen av de kortfristiga placeringarna görs av hela portföljen tillsammans. Detta görs för att bättre reflektera syftet med att ha en portföljförvaltning där risker sprids på flera tillgångsslag och minskar volatiliteten i värderingen.

## Avsättningar

### Pensioner

Region Västerbotten redovisar pensioner enligt gällande lagstiftning, vilket innebär att pension som intjänats före 1998 inte tas upp som en skuld eller avsättning utan redovisas som ansvarsförbindelse (blandmodellen). Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. KPA:s beräkning ligger till grund för beräkning av pensionsavsättningen och ansvarsförbindelsen. Avsättningen och ansvarsförbindelsen värdesäkras genom basbeloppsuppräknings och försäkringsteknisk-ränta enligt riktlinjer som antagits av Sveriges kommuner och regioner, riktlinjer för beräkning av pensionskulda (RIPS 19).

### Pensionskostnad

Pensionskostnaden utgörs i huvudsak av tre delar: Utbetalning av intjänade pensionsförmåner, premie på avgiftsbestämd pension och avsättning för förmånsbestämd pension.

## Transparensbokslut tandvården

Transparensbokslut 2020 avseende tandvården genomförs när det kamerala bokslutet är avslutat. Samtliga handlingar följer de principer som är nationellt beslutade. Handlingar finnas att tillgå på regionens ekonomistab.



# Revisionsberättelse

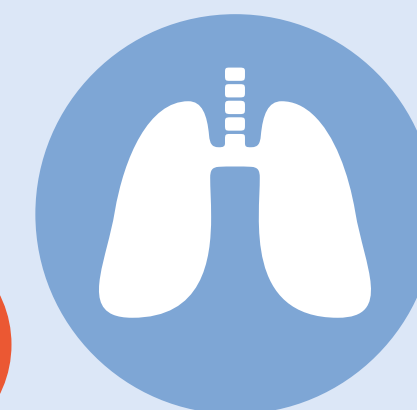


Levereras 20 april

## Bilagor

## Bilaga 1: Budgetomfördelningar 2020

Regionstyrelsen	mkr	Hälso- och sjukvårdsnämnden	mkr
<b>Primärvård</b>		<b>Sjukhusvård</b>	
- flytt av tjänst	0,28	- fördelning av nya läkemedel	21,57
- fördelning av statsbidrag för covid-19 inklusive sjuklönekostnader	55,71	- flytt av tjänster	-0,16
- fördelning av statsbidrag psykisk, kvinnors hälsa, barnhälsovård, vårdmoms privata hälsocentraler	17,53	- fördelning av regionfinanserad forskning	8,71
- fördelning av vaccinationer riskgrupper	1,97	- fördelning av neuropsykiatriska utredningar, tvångsvårdslagstiftning, licensavtal medicin, vaccinationer riskgrupp	5,63
- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	-0,09	- fördelning av statsbidrag psykisk ohälsa, sjukskrivning, kömiljarden och FVIS/Visus	32,24
<b>Tandvård beställning</b>		- fördelning av statsbidrag för covid-19 inklusive sjuklönekostnader	151,64
- fördelning av sjuklönekostnader	2,60	- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	4,30
<b>Digitalisering</b>		<b>Tandvård</b>	
- fördelning av FVIS/Visus	-0,31	- fördelning av regionfinanserad forskning	0,79
- fördelning av statsbidrag för covid-19 inklusive sjuklönekostnader	8,48	- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	0,04
- teknisk justering bland annat index och sociala avgifter	0,81	<b>Övrig verksamhet inom hälso- och sjukvårdsnämnden</b>	
<b>Service</b>		- flytt av tjänster och medicinska biblioteket från regionala utvecklingsnämnden	0,26
- flytt av tjänster och konstverksamhet till regionala utvecklingsnämnden	0,39	- fördelning av regionfinanserad forskning	-9,59
- fördelning av statsbidrag för covid-19 inklusive sjuklönekostnader	22,32	- fördelning av nya läkemedel	-21,57
- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	0,70	- fördelning av neuropsykiatriska utredningar, tvångsvårdslagstiftning och licensavtal medicin	-5,60
<b>Övrig verksamhet inom regionstyrelsen</b>		- fördelning av statsbidrag och FVIS/Visus	38,68
- flytt av tjänster	-1,22	- fördelning av statsbidrag för covid-19 inklusive sjuklönekostnader	88,87
- kompensation vaccinationer riskgrupper	-2,00	- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	-0,61
- fördelning av statsbidrag och FVIS/Visus	-88,15	<b>Summa hälso- och sjukvårdsnämnden</b>	<b>315,20</b>
- fördelning av statsbidrag för covid-19 inklusive sjuklönekostnader	-330,58	<b>Nettoförändring</b>	<b>0</b>
- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	-5,51		
<b>Summa regionstyrelsen</b>	<b>-317,06</b>		
<b>Regionala utvecklingsnämnden</b>			
- flytt av medicinska biblioteket och konstverksamhet från Service	0,45		
- fördelning av statsbidrag för covid-19 inklusive sjuklönekostnader	0,88		
- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	-0,02		
<b>Folkhögskolestyrelsen</b>			
- fördelning av sjuklönekostnader	0,02		
- teknisk justering, bland annat index och sociala avgifter	0,50		
<b>Patientnämnden</b>			
- fördelning av sjuklönekostnader	0,02		
<b>Revisionen</b>			
- fördelning av sjuklönekostnader	0,01		





## Bilaga 2: Medelsförvaltning

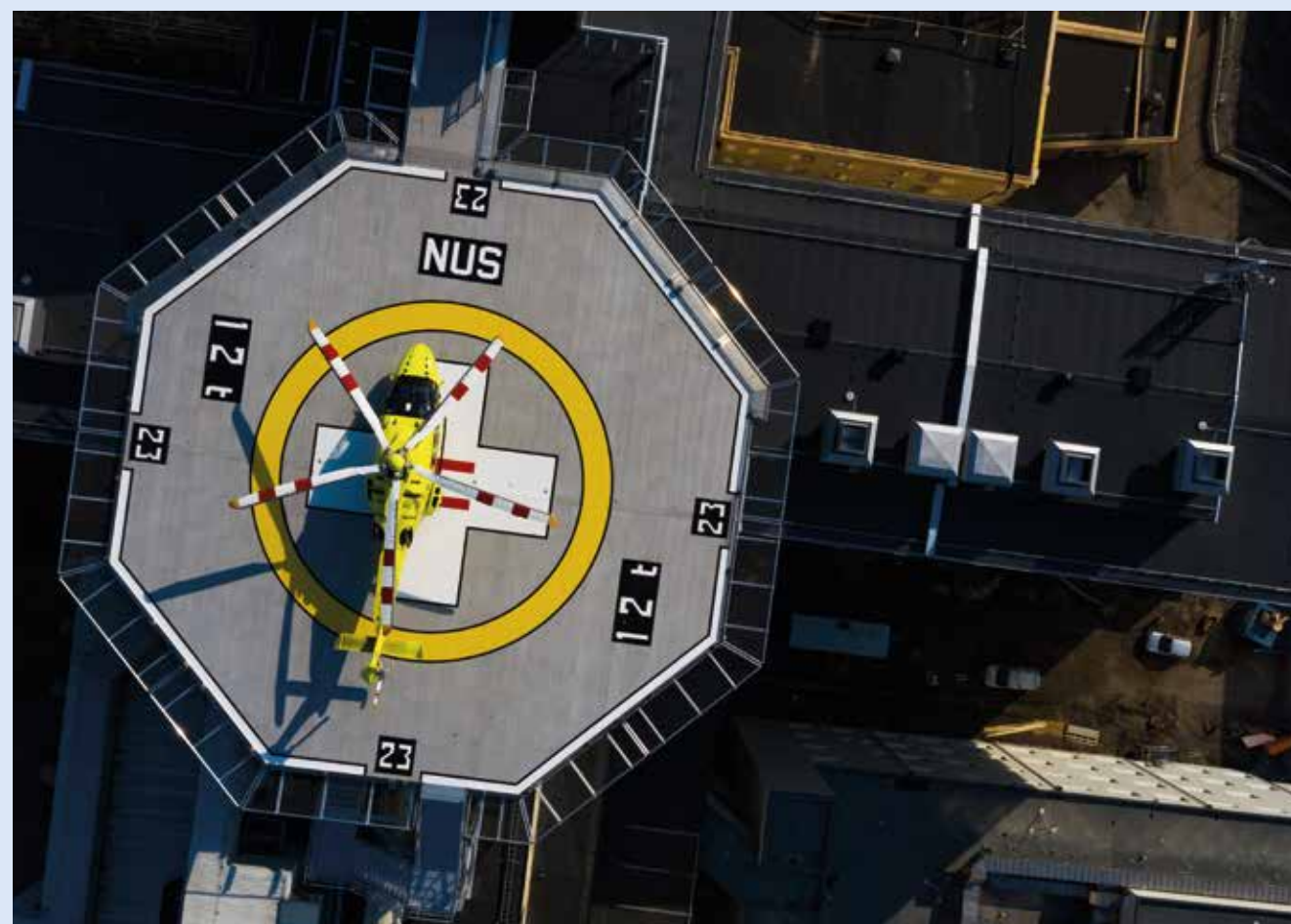
Marknadsvärde och avkastning				
	Marknadsvärde mkr	Avkastning %	Avkastningskrav %	Differens
Totala portföljen	4 559,5	-3,4	4,5	-7,9
Tillgångsallokering				
	Portfölj %	Min %	Normal %	Max %
Aktieportfölj	54,4	0,0	70,0	80,0
Ränteportfölj	43,4	15,0	30,0	100,0
Alternativa	0,0	0,0	0,0	10,0
Oplacerad likvid	2,2	0,0	0,0	15,0
Geografisk allokering				
	Portfölj %	Index*	Differens %	
Sverige	21,6	20,0	1,6	
Europa	14,9	12,8	2,1	
Nordamerika	43,6	48,5	-4,9	
Japan	5,5	5,5	0,0	
Pacific	0,9	2,5	-1,6	
Em. Market	13,4	10,8	2,6	

\*MCSI AC Worlds aktuella indexvikter med undantag för 20 % fast vikt i Sverige.  
Normalandel svenska aktier 20 %, utländska 80 %. Limiter i policy +/- 20 %.

## Bilaga 3: Vårdproduktion

Hälso- och sjukvård Region Västerbotten		Slutenvård								
		Vårdtillfällen			Vård dagar			Vårdtjänst DRG		
Verksamhetsområde	Kön	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
<b>Primärvård</b>										
Primärvård	Kvinna	752	676	553	5 097	4 808	3 853	0	0	0
	Man	624	702	564	4 181	4 887	3 973	0	0	0
<b>Summa Primärvård</b>		<b>1 376</b>	<b>1 378</b>	<b>1 117</b>	<b>9 278</b>	<b>9 695</b>	<b>7 826</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Sjukhusvård</b>										
Medicinska specialiteter	Kvinna	10 172	10 512	9 587	70 653	68 516	59 379	9 791	9 592	8 795
	Man	11 463	11 837	10 939	77 650	76 221	66 694	11 650	11 857	11 096
<b>Summa medicin</b>		<b>21 635</b>	<b>22 349</b>	<b>20 526</b>	<b>148 303</b>	<b>144 737</b>	<b>126 073</b>	<b>21 441</b>	<b>21 449</b>	<b>19 891</b>
Psykiatriska specialiteter	Kvinna	1 495	1 581	1 706	19 102	19 859	19 331	0	0	0
	Man	1 328	1 431	1 421	14 755	16 125	24 918	0	0	0
<b>Summa psykiatri</b>		<b>2 823</b>	<b>3 012</b>	<b>3 127</b>	<b>33 857</b>	<b>35 984</b>	<b>44 249</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Kirurgiska specialiteter	Kvinna	12 697	12 561	11 711	57 239	54 674	49 644	15 182	14 816	13 673
	Man	8 918	9 047	8 510	45 610	45 722	42 638	14 274	14 282	13 493
<b>Summa kirurgi</b>		<b>21 615</b>	<b>21 608</b>	<b>20 221</b>	<b>102 849</b>	<b>100 396</b>	<b>92 282</b>	<b>29 456</b>	<b>29 098</b>	<b>27 166</b>
<b>Summa Sjukhusvård</b>		<b>46 073</b>	<b>46 969</b>	<b>43 874</b>	<b>285 009</b>	<b>281 117</b>	<b>262 604</b>	<b>50 897</b>	<b>50 547</b>	<b>47 057</b>
<b>Summa totalt</b>		<b>47 449</b>	<b>48 347</b>	<b>44 991</b>	<b>294 287</b>	<b>290 812</b>	<b>270 430</b>	<b>50 897</b>	<b>50 547</b>	<b>47 057</b>

Hälso- och sjukvård Region Västerbotten		Öppenvård						Totalt		
		Läkarbesök			Sjukvårdande behandling			Viktade vårdtjänster		
Verksamhetsområde	Kön	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
<b>Primärvård</b>										
Primärvård	Kvinna	137 646	144 891	113 997	280 413	286 541	225 754	15 279	15 846	12 488
	Man	109 378	113 844	89 594	185 612	188 171	150 815	11 265	11 666	9 255
<b>Summa Primärvård</b>		<b>247 024</b>	<b>258 735</b>	<b>203 591</b>	<b>466 025</b>	<b>474 712</b>	<b>376 569</b>	<b>26 544</b>	<b>27 512</b>	<b>21 743</b>
<b>Sjukhusvård</b>										
Medicinska specialiteter	Kvinna	56 845	56 645	53 161	99 906	84 976	74 369	18 363	17 811	15 976
	Man	57 301	57 361	53 193	86 426	74 869	70 127	19 799	19 828	17 972
<b>Summa medicin</b>		<b>114 146</b>	<b>114 006</b>	<b>106 354</b>	<b>186 332</b>	<b>159 845</b>	<b>144 496</b>	<b>38 162</b>	<b>37 639</b>	<b>33 947</b>
Psykiatriska specialiteter	Kvinna	16 068	17 185	18 268	82 690	84 983	74 424	5 125	5 399	4 895
	Man	12 703	13 128	13 741	58 668	59 953	52 440	4 085	4 141	3 605
<b>Summa psykiatri</b>		<b>28 771</b>	<b>30 313</b>	<b>32 009</b>	<b>141 358</b>	<b>144 936</b>	<b>126 864</b>	<b>9 210</b>	<b>9 539</b>	<b>8 500</b>
Kirurgiska specialiteter	Kvinna	104 381	105 792	96 799	80 544	82 825	74 483	24 067	23 745	21 637
	Man	82 045	84 340	77 906	45 239	46 426	42 009	20 852	20 961	19 566
<b>Summa kirurgi</b>		<b>186 426</b>	<b>190 132</b>	<b>174 705</b>	<b>125 783</b>	<b>129 251</b>	<b>116 492</b>	<b>44 919</b>	<b>44 706</b>	<b>41 203</b>
<b>Summa Sjukhusvård</b>		<b>329 343</b>	<b>334 451</b>	<b>313 068</b>	<b>453 473</b>	<b>434 032</b>	<b>387 852</b>	<b>92 290</b>	<b>91 884</b>	<b>83 650</b>
<b>Summa totalt</b>		<b>576 367</b>	<b>593 186</b>	<b>516 659</b>	<b>919 498</b>	<b>908 744</b>	<b>764 421</b>	<b>118 834</b>	<b>119 395</b>	<b>105 393</b>



## Bilaga 3: Vårdproduktion

Läkarbesök och sjukvårdande behandling per yrkeskategori i öppenvård											
Verksamhets- område	Hälso- och sjuk- vårdspersonal	Kön	2018	2019	2020	Verksamhets- område	Hälso- och sjuk- vårdspersonal	Kön	2018	2019	2020
<b>Primärvård</b> Primärvård	Arbets terapeut	Kvinna	6 068	6 366	4 186	<b>Sjukhusvård</b> Psykiatri	Arbets terapeut	Kvinna	4 020	4 266	3 727
		Man	3 036	3 146	2 443			Man	2 729	2 588	2 199
	Barnmorska	Kvinna	39 998	43 115	36 859		Dietist	Kvinna	59	71	79
		Man	1 464	1 479	1 140			Man	6	5	8
	Dietist	Kvinna	3 012	2 929	2 363		Kurator	Kvinna	15 469	16 009	14 570
		Man	1 702	1 686	1 237			Man	6 719	6 749	5 320
	Kurator	Kvinna	8 039	8 969	8 108		Läkare	Kvinna	16 069	17 187	18 271
		Man	3 268	3 437	3 348			Man	12 705	13 128	13 743
	Laboratorie-/ röntgenassistent	Kvinna	1 028	567	261		Psykolog	Kvinna	14 787	16 398	15 956
		Man	715	433	216			Man	7 150	8 274	7 413
	Läkare	Kvinna	137 650	144 892	113 998		Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	2 049	2 704	2 431
		Man	109 379	113 846	89 594			Man	700	811	571
	Psykolog	Kvinna	15 353	14 853	15 480		Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	28 026	26 930	22 783
		Man	7 709	7 060	7 078			Man	28 820	28 378	25 828
	Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	64 116	65 293	44 052		Undersköterska/ skötare	Kvinna	16 536	17 141	13 449
		Man	35 406	36 832	25 753			Man	12 101	12 559	10 668
	Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	140 988	141 580	113 484		Övrigt	Kvinna	1 743	1 462	1 388
		Man	131 195	132 366	109 033			Man	441	589	379
	Undersköterska/ skötare	Kvinna	686	1 891	299		<b>Summa</b>			<b>170 129</b>	<b>175 249</b>
Man		626	1 399	261	<b>psykiatri</b>						
Övrigt	Kvinna	1 121	977	661	Kirurgi	Arbets terapeut	Kvinna	1 655	1 830	1 906	
	Man	490	331	306			Man	1 464	1 494	1 591	
<b>Summa</b> <b>Primärvård</b>		<b>713 049</b>	<b>733 447</b>	<b>580 160</b>		Barnmorska	Kvinna	32 152	33 557	31 716	
							Man	87	123	147	
<b>Sjukhusvård</b> Medicin	Arbets terapeut	Kvinna	6 497	6 405		5 471	Dietist	Kvinna	230	254	160
		Man	4 058	4 047		3 347		Man	77	114	89
	Dietist	Kvinna	3 589	2 375		1 649	Kurator	Kvinna	863	878	743
		Man	2 629	2 293		1 743		Man	97	109	125
	Kurator	Kvinna	4 419	4 347		3 601	Läkare	Kvinna	104 381	105 792	96 799
		Man	2 353	2 367		1 713		Man	82 045	84 340	77 906
	Läkare	Kvinna	56 846	56 650		53 162	Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	5 549	6 826	5 546
		Man	57 307	57 364		53 195		Man	4 790	5 448	5 154
	Psykolog	Kvinna	6 891	6 713		6 441	Psykolog	Kvinna	11	17	21
		Man	2 217	2 159		1 880		Man	21	6	8
	Sjukgymnast/ fysioterapeut	Kvinna	22 148	20 368		13 796	Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	20 693	21 160	18 377
		Man	14 253	13 367		9 042		Man	18 135	19 665	17 271
	Sjuksköterska/ distriktssköterska	Kvinna	45 481	35 209		36 749	Undersköterska/ skötare	Kvinna	104	91	159
		Man	52 799	42 732		46 639		Man	94	57	140
	Undersköterska/ skötare	Kvinna	1 461	507		617	Övrigt	Kvinna	19 287	18 212	15 855
		Man	744	406	512	Man		20 474	19 410	17 484	
	Övrigt	Kvinna	9 419	9 047	6 044	<b>Summa</b>			<b>312 209</b>	<b>319 383</b>	<b>291 197</b>
		Man	7 367	7 495	5 249	<b>kirurgi</b>					
	<b>Summa</b> <b>medicin</b>		<b>300 478</b>	<b>273 851</b>	<b>250 850</b>	<b>Summa</b>			<b>782 816</b>	<b>768 483</b>	<b>700 920</b>
					<b>Sjukhusvård</b>						
					<b>Summa</b>			<b>1 495 865</b>	<b>1 501 930</b>	<b>1 281 080</b>	
					<b>sjukvård</b>						

Vårdtillfällen sjukhusvård per kund i slutenvård			
	2018	2019	2020
Västerbotten	40 837	41 368	38 878
Region	5 556	5 886	5 228
Övriga län	1 056	1 093	885
<b>Sjukhusvård</b>	<b>47 449</b>	<b>48 347</b>	<b>44 991</b>
Andel Västerbotten	86,1%	85,6%	86,4%
Andel region	11,7%	12,2%	11,6%
Andel övriga län	2,2%	2,3%	2,0%

Medicinsk service, produktion i poäng			
	2018	2019	2020
Laboratoriemedicin	1 629 039	1 644 727	1 677 500
Bild- och funktionsmedicin	1 430 361	1 474 000	1 424 375
<b>Summa medicinsk service</b>	<b>3 059 400</b>	<b>3 118 727</b>	<b>3 101 875</b>

Tandvård			
	2018	2019	2020
Antal besök	285 255	274 574	235 766
Antal patienter	113 209	108 627	97 541

exklusive käkkirurgi

Privata vårdgivare med offentlig finansiering			
	2018	2019	2020
<b>Privata utanför Hälsoval</b>			
Taxeläkare	12 399	9 809	8 625
Taxesjukgymnaster	63 005	60 506	51 996
Psykoterapeuter med avtal	1 946	1 775	1 858
<b>Summa privata utanför Hälsoval</b>	<b>77 350</b>	<b>72 090</b>	<b>62 479</b>
<b>Externa i Hälsoval</b>			
Läkarbesök	57 848	56 702	50 208
Sjukvårdande behandling	99 810	100 009	81 163
<b>Summa externa i Hälsoval</b>	<b>157 658</b>	<b>156 711</b>	<b>131 371</b>
<b>Summa privata vårdgivare</b>	<b>235 008</b>	<b>228 801</b>	<b>193 850</b>





## Bilaga 4: Uppföljning av nämndernas indikatorer

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Andel genomförda hälsoundersökningar Undersökning/samtal	HSN	59,7	59,9	54,5/48	28,7/24,7	>70 % genomförda VHU	●
Antal i samverkan med kommunerna identifierade riskområden med åtgärder	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas		Indikatorn följs och utvecklas	●
Andel basenheter som frågar om våld i nära relation samt dokumenterar detta	HSN	Värde saknas	Värde saknas	18 %	25 %	Indikatorn följs och utvecklas	●
Nedsatt psykiskt välbefinnande	HSN	Värde saknas	14 %	Värde saknas	Värde saknas	Minska	Ingen bedömning
Andel som uppger att de har god eller mycket god självskattad hälsa	HSN	Värde saknas	71 %	Värde saknas	Värde saknas	Öka	Ingen bedömning
Dödsfall som kan förhindras genom förebyggande arbete per 100 000 invånare (kvinnor)	HSN/RS	31,1	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas <sup>1</sup>	30,0	Ingen bedömning
Dödsfall som kan förhindras genom förebyggande arbete per 100 000 invånare (män)	HSN/RS	38,1	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas <sup>2</sup>	30,0	Ingen bedömning
Andel som uppger att de har god eller mycket god hälsa (kvinnor)	RS	Värde saknas	67,0 %	Värde saknas	68 % <sup>3</sup>	75,0 %	●
Andel som uppger att de har god eller mycket god hälsa (män)	RS	Värde saknas	74,0 %	Värde saknas	72 % <sup>4</sup>	75,0 %	●
Nedsatt psykiskt välbefinnande (kvinnor)	RS	Värde saknas	17 %	Värde saknas	Värde saknas <sup>5</sup>	Minska	Ingen bedömning
Nedsatt psykiskt välbefinnande (män)	RS	Värde saknas	12 %	Värde saknas	Värde saknas <sup>6</sup>	Minska	Ingen bedömning
Riskkonsumtion alkohol (kvinnor)	RS	Värde saknas	12 %	Värde saknas	14 % <sup>7</sup>	Minska	●
Riskkonsumtion alkohol (män)	RS	Värde saknas	18 %	Värde saknas	20 % <sup>8</sup>	Minska	●
Antal anställda inom studerandehälsan	FHS	0	0	3	3,5	5	●
Antal regionanställda i riskzonen för utmattning (förebyggande) som deltar i utbildningen Kraft och Balans	FHS	0	0	0	0	20	●

1 Nytt sätt att räkna sedan 2019/2020 för att vara internationellt jämförbart. Enligt ny metod är värdet 60,5 för kvinnor i Västerbotten vilket är tredje bäst i Sverige.

2 Se ovan. Enligt ny metod är värdet 115,8 för män i Västerbotten vilket är fjärde bäst i Sverige.

3 Utfall 2020 (medelvärde 2017–2020) bygger endast på folkhälsomyndighetens nationella urval. Jämförelsetal för 2018 inkluderar även organisationens egna urval.

4 Se ovan.

5 Folkhälsomyndigheten har ändrat sitt sätt att följa psykiskt välbefinnande och därav mäts ej längre "nedsatt psykiskt välbefinnande".

6 Se ovan.

7 Utfall 2020 (medelvärde 2017–2020) bygger endast på folkhälsomyndighetens nationella urval. Jämförelsetal för 2018 inkluderar även organisationens egna urval.

8 Se ovan.

Mål 1. Västerbotten har världens bästa och mest jämlika hälsa							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Antal utbildningar inom hälsoområdet	FHS	Värde saknas	Värde saknas	3	6	5	●
Antal deltagare som mår bättre genom stöd från studerandehälsan (mäts med Outcome Rating Scale)	FHS	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	72 %	80 %	●
Minst 75 % av tillfrågade anmälare skall ange att det har varit lätt att hitta information om Patientnämnden och dess verksamhet	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 79 % T2: 82 %	75 %	●
Minst 75 % av tillfrågade anmälare skall ange att det varit lätt att få kontakt med Patientnämnden eller dess kansli	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 80 % T2: 82 %	75 %	●
Minst 90 % av tillfrågade invånare skall ange att bemötandet av politiker i Patientnämnden eller personal vid nämndens förvaltning motsvarat deras förväntning	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 87 % T2: 90 %	90 %	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av inkommande patientärenden skall handläggningen ha påbörjats inom 3 arbetsdagar	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 82 % T2: 94 % T3: 98 %	80 %	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av ärenden med begäran om stödperson skall stödperson vara förordnad inom 3 arbetsdagar	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 100 % T2: 92 % T3: 100 %	80 %	●
<b>Indikator där det i verksamhetsplan har angivits utreds om det är möjligt</b>							
Hälsofrämjande program	RS	Följs inte längre nationellt och kan därför inte längre följas av Region Västerbotten.					
Medellivslängd	RS	Medellivslängd för kvinnor är 83,8 år och för män 80,5 år. I båda fall under rikets medelvärde.					

Mål 2. Västerbotten är det barnvänligaste länet							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Andel basenheter med tillgång till barnombud	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	41	Indikator följs och utvecklas	●
Helamning upp till 4 månader	HSN	56,4 %	58,3 %	51,7 %	Värde saknas	Öka	●
Tobaksvanor hos gravida (rökning/snusning)	HSN	1,3/2,0	1,5/2,0	0,9/2,0	1,3/2,0	Minska	●
Andel vaccinerade barn vid 3 år mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR) <sup>9</sup>	RS	97,6 %	95,9 %	96,4 %	98,2 %	97,0 %	●
Andel kariesfria barn i åldern 3–6 år	RS	87,8 %	87,2 %	88,5 % (K: 89,2 %, M: 87,9 %)	91,8 % (K: 92,3 %, M: 91,3 %)	89,0 %	●
Antal kommuner som tillsammans med regionen lagrar elevhälsodata	RS	1	2	2	3	5	●
Antalet allmänna kurser på olika platser i regionen	FHS	4	5	5	6	7	●
Antal utbildningar till lärarassistent	FHS	0	0	1	1	1	●

9 Utfallet gäller barn som under året fyllt tre år, dvs. att 2020 års utfall är på barn födda 2017.

Mål 3. Västerbotten har trygga invånare med inflytande och delaktighet och ett rikt samt aktivt kultur- och föreningsliv							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Befolkningens förtroende för hälso- och sjukvården i sin helhet	HSN	66 %	68 %	66 %	76 %	Ökat eller oförändrat	●
Andel personer som uppger att de litar på andra människor (kvinnor)	RS	Värde saknas	78,0 %	Värde saknas	79 % <sup>10</sup>	82,0 %	●
Andel personer som uppger att de litar på andra människor (män)	RS	Värde saknas	81,0 %	Värde saknas	76 % <sup>11</sup>	82,0 %	●
Andel personer som avstår från att gå ut ensam (kvinnor)	RS	Värde saknas	31,0 %	Värde saknas	33 % <sup>12</sup>	5,0 %	●
Andel personer som avstår från att gå ut ensam (män)	RS	Värde saknas	5,0 %	Värde saknas	6 % <sup>13</sup>	5,0 %	●
Utbildningar inom kulturområdet	FHS	4	4	5	5	6	●
Antal design- och hantverksstipendier	FHS	1	1	1	0	1	●
Indikator där det i verksamhetsplan har angivits utreds om det är möjligt							
Medellivslängd	RS	Medellivslängd för kvinnor är 83,8 år och för män 80,5 år. I båda fall under rikets medelvärde.					

Mål 4. Västerbotten är en ledande miljöregion							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Digitala vårdmöten	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	9 066	Öka	●
Beläggingsgrad ambulans Skellefteå/Lycksele	HSN	Värde saknas	Värde saknas	42/21	50/18	Indikatorn följs och utvecklas	●
Andel upphandlingar med styrda miljökrav	RUN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas <sup>14</sup>	Mäta ingångsvärde	●
Koldioxidutsläpp i ton	RS	24 700	46 529	46 645	43 431	Minska med 1 %	●
Andel källsorterat avfall	RS	18 %	18 %	14 %	18 %	25 %	●
Andel upphandlingar med styrda miljökrav	RS	15 %	15 %	20 %	26 %	20 %	●
Antal utbildningar med fokus på miljö/hållbarhet	FHS	1	1	1	2	2	●

10 Utfall 2020 (medelvärde 2017–2020) bygger endast på folkhälsomyndighetens nationella urval. Jämförelsetal för 2018 inkluderar även organisationens egna urval.

11 Se ovan.

12 Se ovan.

13 Se ovan.

14 Data saknas på grund av att under 2020 används tillfälligt upphandlingsstöd via Umeå upphandlingsbyrå, ej Region Västerbottens upphandlingsenhet.

Mål 5. Vi har en nära, tillgänglig och personcentrerad vård i hela länet							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Andel som får besök/åtgärd inom vårdgarantin	HSN	Värde saknas	Värde saknas	84/72	74/61	Öka	●
Andel införda webbtjänster	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	BE har infört 90 % av tillgängliga webbtjänster	●
Antal samordnade individuella vårdplaner	HSN	Värde saknas	Värde saknas	932	729	Öka	●
Andel nybesök med medicinsk bedömning inom tre dagar av antal nybesök	RS	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	70 %	>94 %	●
Andel besök i primärvård/antal besök i vården	RS	Värde saknas	56 %	57 %	56 %	60 %	●
Minst 75 % av tillfrågade anmälare skall ange att det har varit lätt att hitta information om Patientnämnden och dess verksamhet	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 79 % T2: 82 %	75 %	●
Minst 75 % av tillfrågade anmälare skall ange att det varit lätt att få kontakt med Patientnämnden eller dess kansli	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 80 % T2: 82 %	75 %	●
Minst 90 % av tillfrågade invånare skall ange att bemötandet av politiker i Patientnämnden eller personal vid nämndens förvaltning motsvarat deras förväntning	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 87 % T2: 90 %	90 %	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av inkommande patientärenden skall handläggningen ha påbörjats inom 3 arbetsdagar	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 82 % T2: 94 % T3: 98 %	80 %	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av ärenden med begäran om stödperson skall stödperson vara förordnad inom 3 arbetsdagar	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 100 % T2: 92 % T3: 100 %	80 %	●



Mål 6. Vi levererar jämlik och jämställd hälso- och sjukvård av hög kvalitet							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Andel basenheter som uppfyller sina kvalitetsindikatorer	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Öka	●
Antal diagnoser där medicinsk omotiverad skillnad mellan könen analyserats	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Indikatorn följs och utvecklas	●
Andel basenheter som aktivt följer patienternas upplevda delaktighet	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Indikatorn följs och utvecklas	●
Andel basenheter som involverar patienter i förbättringsarbeten	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Indikatorn följs och utvecklas	●
Andel basenheter som kan mäta sin kvalitet	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Indikatorn följs och utvecklas	●
Andel tagna cellprover av antal kvinnor som bör kallas till gynekologisk cellprovskontroll	RS	Värde saknas	67 %	67 %	Värde saknas <sup>15</sup>	75 %	Ingen bedömning
Andel patienter <80 år med typ 2-diabetes med blodsockervärde HbA1c >70 mmol/mol av antal patienter som registrerats i NDR	RS	7,7 % (K: 7,2 %, M: 8,0 %)	6,9 % (K: 6,2 %, M: 7,3 %)	7,1 % (K: 7,1 %, M: 7,1 %)	5,4 % (K: 5,1 %, M: 5,6 %)	Minska	●
Minst 75 % av tillfrågade anmälare skall ange att det har varit lätt att hitta information om Patientnämnden och dess verksamhet	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 79 % T2: 82 %	75 %	●
Minst 75 % av tillfrågade anmälare skall ange att det varit lätt att få kontakt med Patientnämnden eller dess kansli	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 80 % T2: 82 %	75 %	●
Minst 90 % av tillfrågade invånare skall ange att bemötandet av politiker i Patientnämnden eller personal vid nämndens förvaltning motsvarat deras förväntning	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 87 % T2: 90 %	90 %	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av inkommande patientärenden skall handläggningen ha påbörjats inom 3 arbetsdagar	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 82 % T2: 94 % T3: 98 %	80 %	●
I 80 % av ett slumpmässigt urval av ärenden med begäran om stödperson skall stödperson vara förordnad inom 3 arbetsdagar	PN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	T1: 100 % T2: 92 % T3: 100 %	80 %	●

<sup>15</sup> Resultat för 2020 finns inte ännu. Senast resultat är för 2019 som färdigställdes augusti 2020.

Mål 7. Vi är en attraktiv arbetsgivare med personal som trivs och utvecklas hos oss							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Antal medarbetare som trivs hos oss	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Indikatorn följs och utvecklas	Ingen bedömning
Gott ledarskap	HSN	Värde saknas	82	Värde saknas	Värde saknas	Öka 5 %	Ingen bedömning
Gott medarbetarskap	HSN	Värde saknas	80	Värde saknas	Värde saknas	Öka 5 %	Ingen bedömning
God arbetsmiljö	HSN	Värde saknas	79	Värde saknas	Värde saknas	Öka 5 %	Ingen bedömning
Chefer uppmuntrar till delaktighet	RUN	Värde saknas	Värde saknas	77	76	Öka 5 %	●
Chefer behandlar medarbetare med respekt	RUN	Värde saknas	Värde saknas	85	87	Bibehålla	●
God återhämtning	RUN	Värde saknas	Värde saknas	68	66	Öka 5 %	●
Gott ledarskap	RUN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Mäta ingångsvärde	Ingen bedömning
Gott medarbetarskap	RUN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Mäta ingångsvärde	Ingen bedömning
God arbetsmiljö	RUN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Mäta ingångsvärde	Ingen bedömning
Gott ledarskap	RS	Värde saknas	6,73	Värde saknas	Värde saknas	Öka 5 %	Ingen bedömning
Gott medarbetarskap	RS	Värde saknas	6,85	Värde saknas	Värde saknas	Öka 5 %	Ingen bedömning
God arbetsmiljö	RS	Värde saknas	79	Värde saknas	Värde saknas	Öka 5 %	Ingen bedömning
Antal certifierade hälsofrämjande arbetsplatser	FHS	0	0	0	0	2	●
Fastställa handlingsplan för tillitsbaserad styrning	FHS	0	0	0	1	1	●
Antal lärare som deltar i kompetensutveckling inom digitalisering	FHS	0	0	0	25	25	●
Antal arbetsmiljöplaner	FHS	0	0	0	2	2	●

Mål 8. Vi har en långsiktigt hållbar ekonomi							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Andel basenheter som arbetar med PKS vid länets sjukhus	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	95 %	100 %	●
Antal vårdflöden med produktivitetstetsdata och produktivitetstetsmål	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Indikatorn följs och utvecklas	●
Andel basenheter med närvarotid motsvarande bemanningsmål	HSN	Värde saknas	33 %	27 %		Öka	●
Andel basenheter med utfall balanserat mot budget	HSN	Värde saknas	20 %	20 %		Öka	●
Utfall följer budget	RUN						●
Effekt av åtgärder för omställning mot hållbar ekonomi	RS	Värde saknas	Värde saknas	90 %	496 %	80 %	●
Andel basenheter med närvarotid motsvarande bemanningsmål	RS	Värde saknas	56 %	69 %	75 %	80 %	●
Andel basenheter med utfall balanserat mot budget	RS	Värde saknas	50 %	63 %	84 %	80 %	●
Utbildning motsvarande folkbildningsanslaget	FHS	-	-	10 262	11 046	11 605	●
Ta fram kalkyl för lärarresurs i förhållande till deltagarantal	FHS	0	0	0	1	1	●
Vid årets slut skall patientnämnden uppvisa ett positivt ekonomiskt resultat	PN	253	343,6	561,5	708,8	0	●
Patientnämndens kostnadsutveckling i jämförelse med 2019 skall understiga 4 %	PN	0,20 %	9,53 %	2,37 %	-0,16 %	4 %	●

Mål 9. Vi är en inkluderande, attraktiv och innovativ samverkanspartner							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Antal innovationskliniker	HSN	3	3	3	3	Öka	●
Nöjda studenter (studentenkäten)	HSN	96	95	95	97	Öka	●
Andel utbildade handledare	HSN	-	-	-	-	Öka	●
Antal avtal om samverkan i vård och omsorg med länets kommuner	RS	3	3	3	13	15	●
Alpin tränarutbildning i samverkan med svenska skidförbundet	FHS	0	0	0	1	1	●

Mål 10. Vi är ledande inom forskning, innovation och digitalisering							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Antal disputerade medarbetare	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Öka	Ingen bedömning
Antal kliniska studier	HSN	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	Öka	Ingen bedömning
Antal inloggningar på 1177 per invånare och år	RS	3,9	4,5	6,2	8,0	7,0	●
Antal aktiva digitala program inom stöd och behandling	RS	6	8	7	19	20	●
Antal mottagningar med av- eller ombokningar via webbtidbok	RS	Värde saknas	22	36	73	Öka med 50 %	●
Antal digitala vårdmöten	RS	Värde saknas	Värde saknas	324	9 048	2 500	●
Genomförandegrad av programplan för FVIS	RS	Värde saknas	Värde saknas	Värde saknas	90 %	100 %	●
Antal processarbeten inom innovationsloopen	FHS	0	1	2	2	2	●

Mål 11. Västerbotten är en attraktiv och jämställd region att leva och verka i samt flytta till							
Indikator	Nämnd	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020	Mål-uppfyllelse
Nettoinflyttning	RS	2 174 (K: 962, M: 1 212)	1 508 (K: 673, M: 835)	1 204 (K: 649, M: 555)	1 086 (K: 609, M: 477)	Öka med 10 %	●
Andel föräldrapenningdagar som tas ut av män	RS	31,9 %	33,5 %	33,3 %	33,2 %	Öka en procentenhet	●
Antal utbildningsorter med god spridning i regionen	FHS	5	6	7	7	8	●



